

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS

Št. 7 · Leto XIII · 3. VII. 1992

Poština plačana v gotovini

IZ VSEBINE:

- Razpis za intervencije v kmetijstvu
- SOP Novoline
- Nova stranka: demokratska
- Krški hotel prenovljen
- Izvršni svet odgovarja na očitke
- Krški kanal 10 obratuje
- Obletnice, priznanja
- O lokaciji za deponijo

Ob praznovanju dneva osamosvojitve

V Krškem podelili občinska priznanja

“Natanko leto dni je minilo, odkar smo tukaj, na Trgu občine slovesno zasajali znamenito drevo – simbol slovenske države, osamosvojene Slovenije...”

Matije Gubca v Krškem, in po vseh krajevnih skupnostih naše va, zelenolistno lipo. S tem smo nazdravili rojstvu nove male

Desno: predsednik SO Krško Vojko Omerzu z Marico Živič in Hinkom Uršičem

Ko smo lani proslavljali dan državnosti, smo pripravljali o tem poročila, ki niso nikoli izšla. Zamenjali so jih vojni bilteni, posebna izdaja Našega glasa, sirene, dežurstva... Potem je življenje teklo dalje. Zato smo se letos, ob obletnici, domislili tudi fotografij lanskih dogodkov, sajenja slovenske lipe... Naš zvesti fotograf Črt Čargo jih je poiskal v svojem arhivu in sedaj so pred vami.

Predsednik krške občinske skupščine, Vojko Omerzu, lani zaloten pri enem izmed mnogih dejanj (po vsej Sloveniji), ki so se zaključila z oboroženim spopadom med Jugoarmado in Slovenijo. (Foto: Črt Čargo).

S temi besedami je predsednik krške občinske skupščine Vojko Omerzu pričel slavnostni nagovor zbranim na trgu Matije Gubca ob letošnji proslavi dneva državnosti, 25. junija. Rekel je tudi: "S tem dejanjem smo preko desetdnevne vojne in vsega, kar je sledilo, stopili v evropski prostor in se predstavili svetu v dovolj ugodni in odločni podobi, da nas je priznal! Osamosvojiti se in polno zaživeti v lastni državi je pomembna stvar. Še ne tako dolgo tega so bile te naše želje spremljane z omalovaževanjem v prepričanju, da si tega tako majhen narod, kot smo mi, ne bi smel privoščiti. V času, ko je Evropa svojo prihodnost videla v "Evropi regij in narodov", naša odločitev ni bila prezgodnja in ne prepozna in še najmanj neutemeljena. Morda ni bila niti težka, saj jo je z referendumom potrdila ljudska volja..." Na to dejanje in vse, kar mu je sledilo, na žrtve in zmago, smo lahko ponosni, nikakor pa opiti od zmagoslavja. Veliko dela nas še čaka, da bodo doseženi vsi cilji in na poti k njim smo stopili najbrž samo en velik korak. Čaka pa nas še brez števila majhnih, napornih, v vse smeri. Ti nas bodo šele pripeljali do splošnega blagostanja..."

Na prireditvi pred kulturnim domom je predsednik Omerzu podelil tudi letošnji občinski priznanji. **Marica Živič** je prejela **znak občine Krško** za svoje dolgoletno organizacijsko delo v Aktivu kmečkih žena; za uspehe, ki jih je z njim dosegla pri predstavljanju kmečkega življenja kot narodopisne vrednote doma in na tujem. **Hinko Uršič** je dobil **priznanje občine Krško** za svoje dolgoletno delo z mladimi generacijami v planinskih društvih ter planinski organizaciji.

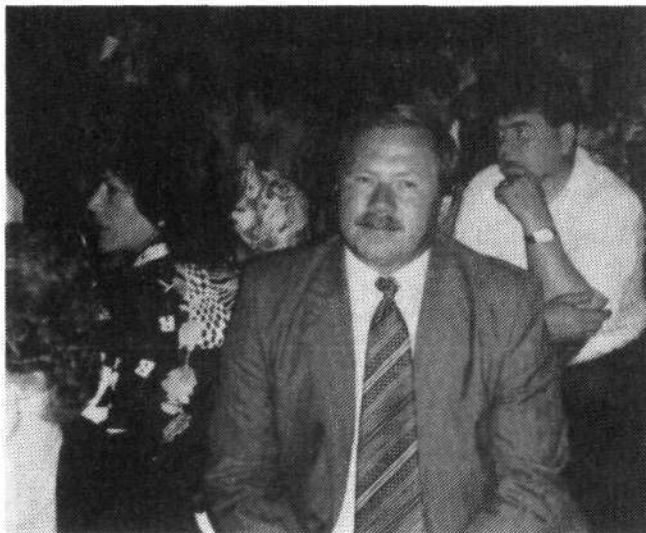

"Če se prav spominjam, smo si tedaj povsod zaželeli, da bi se to drevo takoj prijelo, kot pravimo, da bi pričelo rasti in se razraščati ter nas in rodove naših zanamcev spominjalo na dogodek, ki mu v vsej zgodovini slovenskega naroda ni bilo in ne bo enakega." je dejal predsednik SO Krško, Vojko Omerzu, ob letošnji proslavi dneva osamosvojitve. No, lipa se je prijela in že sedaj, tako majhna, služi kot model za spominsko fotografiranje. Kaj bo šele, ko bo zrasla!

Letošnja proslava na Trgu Matije Gubca ob dnevu državnosti. Eden od predsednikov na fotografiji je komentiral: "Po enem letu pa le dobro dene, da je človek na 26. junij lahko mirno v vsakdanji službi!"

Marica Živič: "Vsekakor sem občinskega priznanja vesela, verjetno pa ga ne bi dobila, če mojih sposobnosti ne bi spoznal direktor, ing. Kozole, ki mi je odredil tako delovno mesto. Seveda sem sama morala vložiti ogromno dela. Res je tudi, kar pravi moj mož: če ne bi imela svojih kmetič, ki mi tako sledijo, brez njih ne bi bila to, kar sem. Pravzaprav se mi pa zdi največji uspeh, in to je zame zadovoljstvo, da so se osamosvojile in postale samozavestne. Marsikateremu izmed njihovih mož sprva ni bilo prav, ko so hodile na sestanke in predavanja. Kasneje pa, ko se je pokazal tudi rezultat v obliki znanja, pridobljenega na predavanjih in izletih, so bili tudi sami zadovoljni. Skratka, brez njih tudi jaz vsekakor ne bi bila nič!" V bistvu se je hkrati zahvalila še drugemu nagrajencu, Hinku Uršiču, ki je pomagal, da so leta 1985 prvič spravili sto žensk – kmetič iz naše občine na Triglav. Leta 1990 so, ob peti obletnici, vzpon ponovili.

Seveda pa izjava v današnjih časih ne more ostati samo praznična in odlikovanka se je odločila, da povzdigne svoj glas v imenu pridelovalcev ribeza. Marica Živič, kooperantka, negoduje nad cenovno politiko odkupovalcev: "Kaj dela Ljudska stranka, nekdanja Kmečka zveza? Zakaj ničesar ne reče ob tem, saj se sedaj vsem mudi. Lani je bila odkupna cena ribeza 2 DEM za kilogram in bila je kar primerna. Letos je ribez že zrel, nekateri so ga že oddali, predelovalci pa nam grozijo s ceno 80 SLT za kilogram. Če bo obveljala ta cena, se nam niti približno ne bo izplačalo. Po drugi strani pa industrija grozi, da ob višji ceni ne bodo odkupovali! V brežiški Kooperaciji so svoji kooperantki Umekovi na sestanku rekli, da če hoče za ribez več kot 0,5 DEM za kilogram, naj ga pelje, kamor hoče. Že tako smo v naši občini zmanjšali površine pod ribezom skoraj za polovico, ali naj ga še krčimo? Vedeti morate, da je ribez zdrav, da ima tudi zdravilne učinke. Industrija ga pa meša z ostalim, cenejšim sadjem, namesto da bi ga predelovala samega vsaj toliko, da bi ga bilo možno nabaviti za bolne in otroke!"

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2500 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12. 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefaks (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papiroti – vse iz papirja Krško, d.o.o. – Na podlagi mnenja Ministrstva za

informiranje Republike Slovenije št. 23/160-92, izdanega 2. marca 1992, se za Naš glas kot izdelek informativnega značaja plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Spoštovani bralci!

Škrat nikoli ne počiva in se gre povsod svojo tiho vojno. Ko imamo malo več časa, ga uženemo, sicer pa mora tudi on kdaj pa kdaj zmagati. Ni ravno prav, da zmaga na naslovnici praznične številke, a tokrat se je to pač zgodilo. Besedilo je zalomljeno in verjemite, da se je to zgodilo zaradi preobilice dela. Kljub temu se vam opravičujem in prilagam pravilno besedilo. Hvala za razumevanje!

Urednik

Ob praznovanju dneva osamosvojitve

V Krškem podelili občinska priznanja

»Natanko leto dni je minilo, odkar smo tukaj, na Trgu Matije Gubca v Krškem, in po vseh krajevnih skupnostih naše občine slovesno zasajali znamenito drevo — simbol slovenstva, zelenolistno lipo. S tem smo nazdravili rojstvu nove male države, osamosvojene Slovenije...«

Pomoč iz prijateljske občine Lonigo

Problem beguncev iz Bosne in Hercegovine sega čedalje bolj tudi v zavest vseh naših prijateljev. Tako so 18. junija iz prijateljske italijanske občine Lonigo pripeljali zanje tovornjak s pomočjo: otroško hrano, oblačila, copate in druge potrebščine za otroke - 4,5 t blaga, vrednega okoli 15 milijonov lir. Akcijo sta organizirala (poprosila za pomoč) predsednik krške skupščine Vojko Omerzu in podjetnik Emil Vehovar, ki imata že sicer na skrbi stike med občinama. Sodelovanje med občinama se je namreč začelo že pred 12 leti preko moto klubov in se kasneje razširilo. Prvotne športne stike je poglobljalo prijateljstvo in sedaj se že kažejo tudi zametki sodelovanja med nekaterimi poslovanji v obeh občinah! Sicer pa je bila pomoč v prvi vrsti izraz prijateljstva in solidarnosti naših italijanskih prijateljev z ljudmi v stiski.

Predstavnici Rdečega križa Krško, Marti Bosina sta pošiljko izročila župan Loniga Santo Dalmasso in občinski tajnik Bruno Ramazzotto, ki sta spremljala tovornjak in pripeljano tudi lastnoročno pomagala spraviti v skladišče na brestaniškem gradu.

Hrana (po ocenah je je za 30.000 DEM!), ki so jo prijatelji iz Loniga pripeljali s seboj, sicer ni mogla biti uskladiščena najbolj ustrezno, a itak ne ostaja dolgo na brestaniškem gradu. Kmalu jo razdelijo beguncem, ki živijo pri svojih sorodnikih na območju naše občine (57 družin) in kjer je preskrbljenost najslabša. Predstavniki obeh občin so v razgovoru ugotovili, da bo v prihodnje najsmotrnejše na žiro račun krškega Rdečega križa poslati zbrani denar. Prvi vzrok za to je, da so prehrabene navade beguncev specifične in se jim skušajo v Krškem prilagoditi, drugi, da s tem ne bo težav pri transportu blaga, carini..., tretji vzrok pa so cene hrane, ki so pri nas pač nižje in je z isto vsoto moč nabaviti več hrane in higienskih potrebščin. To pa je končni cilj humanitarne pomoči!

Od leve: Emil Vehovar, dr. Santo Dalmasso, župan Loniga, dipl. ing. Vojko Omerzu, predsednik SO Krško, in tajnik občine Lonigo Bruno Ramazzotto. "Slovenska zastava, ki smo jo dobili v dar, bo visela na sedežu naše sveta," je zagotovil župan Dalmasso. Razgovor je seveda tekel o političnem in vojaškem trenutku v Bosni in Hercegovini, o možnostih za razplet vojnih dogodkov...

Tokrat sem že drugič sledil nekemu po hodnikih barak v centru z vsiljivim fotoaparatom! Otroci so veseli vsake, še tako neznatne spremembe, ki jim razbije dolgčas, ženske so prijazne in ustrezljive, saj druge možnosti nimajo. Kljub temu človeka malo stresa, ko lahko kar takole brska po njihovem intimnem svetu - pa še ta ni njihov. Dobili so ga kot pomoč, ker so morali svojega pustiti tam nekje in pobegniti pred njim!

Po mednarodnih konvencijah begunci ne smejo biti zaposleni. Vodstvo centra se trudi, da bi jim našlo možnosti za ročna dela in si skupaj z nekaterimi izmed njih prizadeva, da bi zagotovili nekaj osnovnih učenikov in za otroke organizirali kakršenkoli pouk, da bi najmlajše vključili v vzgojnovarstveno dejavnost... Nekaj je knjig...

Naš predsednik Vojko Omerzu je goste ob prihodu komaj uspel pozdraviti, ker skupščinske seje ni in ni bilo konec. Zato so delegaciji iz Loniga naslednji dan pripravili protokolarni sprejem, kratek razgovor, televizijsko snemanje in obisk zbirnega centra za begunce. Župan Loniga, gospod Santo Dalmasso, je v razgovoru dejal, da je njihov prihod pač znak prijateljstva do občine Krško in beguncev z območja vojnih operacij. "Če bo pomoč še potrebna," je predlagal, "pošljite po telefaksu sporočilo in še jo homo organizirali".

Skupinski posnetek v begunskem centru

Dan slovenske policije:

Tudi v Krškem so podelili priznanja

"Vem, da smo iskreno stopili v prvo vrsto in od prvega dne pokazali voljo, kako je potrebno braniti svojo domovino." S temi besedami je načelnik UNZ v Krškem, Rajmund Veber, strnil prvi del svojega nagovora ob prvem prazniku slovenske policije, 27. juniju. Ta dan je postal praznik slovenske policije v spomin na čas, ko so se delavci te službe, ne da bi razmišljali o lastnem tveganju, postavili v obrambo mlade, novorojene države in njenih prebivalcev. Takrat so v svoja srca in v zgodovino zapisali tudi prve žrtve iz svojih vrst. Izpeljali so vrsto pogumnih akcij, zajeli oficirja, ki je sprožil prvi strel v lanski vojni, poskrbeli, da Krškega polja niso zastrupile tone kerozina, preprečili šopirjenje jugosoldateske... Zavarovali so t. i. južno mejo in pokazali ostanku nekdanje države, od kod naprej veljajo naše postave. Sprva so delali v nemogočih pogojih, večina je bila nezkušenih, a "danes lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se režim in obravnavanje tako tujcev kot naših državljanov na tej meji bistveno ne razlikujeta od tistih na katerikoli drugi meji pri nas ali v Evropi," je dejal gospod Veber.

"Srečali smo se s celo vrsto dejanj, ki jih v preteklosti nismo bili vajeni. Ko smo iskali storilce diverzantskih akcij na naših daljnovodih pa ko smo pred kratkim prijeli ljudi, ki so sodelovali pri razpečevanju ponarejenih tolarjev, smo ugotovili, da je Evropa tudi pri nas. Pri nas pa je še vedno tudi del Balkana. Na to nas je opozorilo obvestilo in kasnejša akcija vseh sil organov za notranje zadeve, posebne policijske enote in specialne enote MNZ. Pripravljene smo tudi na take akcije, kot si jo je za nas zadnjič nekdo izmislil na Gorjancih, in storili homo vse, da se bodo občani ob naši meji počutili varne. Takšna pomoč občanov, kot smo je bili deležni ves čas, od priprav na preprečitev prvih srbskih mitingov po Sloveniji naprej, med vojno

in po njej, nas prepričuje, da je policija sicer strokovna služba države, vendar še kako njihova! Na vsak način moram tudi povedati, da mi je v veliko veselje in zadovoljstvo delati s sodelavci, policisti in rezervnimi pripadniki enot za NZ.

Prepričan sem, da vseh teh rezultatov brez vzajemnega spoštovanja in trdega dela, ki ga še posebej spoštujem, vseh doseženih rezultatov ne bi bilo. Za takšno vzdušje, medsebojno razumevanje, pomoč vsakogar vsakomur so zaslužni tudi naši upokojenci. Naučili ste nas obrti, odzvali ste se ob agresiji, brez pozivov, za kar smo vam še posebej hvaležni!"

Svoj slavnostni nagovor je načelnik Veber zaključil s poudarkom, da želi biti policija strokovna služba za zagotavljanje človekovih svoboščin, spoštovanja ustave in zakonov in da se ne namerava vmešavati v nikakršne politične kupčije. Dodal je seveda tudi čestitko vsem zbranim in vsem pripadnikom služb.

Ob prazniku: odličja za najboljše:

Znak hrabro dejanje, najvišje odlikovanje slovenskih policistov, sta letos prejela **Milan Luzar** in **Franč Volčanšek** (prometna policija). Zlati znak so prejeli: **Dušan Ficko**, **Alojz Zidar** in na Holmcu, iz rok ministra Bavčarja, **Miha Molan**.

Srebrni znak so prejeli: **posebna policijska enota UNZ Krško**, **Ivan Bajc**, **Andrej Bobek**, **Anton Božič**, **Milan Bračun**, **Jože Gobec**, **Bojan Gričar**, **Štefan Hren**, **Milan Krmpotič**, **Albin Namestnik**, **Natalija Ostreljič**, **Branko Videnič** in na Holmcu, iz rok ministra Bavčarja, **Dušan Kerin**.

Načelnik UNZ Krško Rajmund Veber je podelil znak »hrabro dejanje« Milanu Luzarju (levo) in Francu Volčanšku (desno).

Bronasti znak so prejeli: vaška skupnost Loke, Ribiška družina Brestanica – Krško iz Stolovnika, Krajevna skupnost Sromlje, Hinko Brglez, Vladimir Busar, Anton Gašparič, Miran Grubenšek, Slavica Kralj, Friderik Medvešek, Ivan Muhič, Slavko Planinc, Stane Povhe (Polijska postaja Krško), Zdravko Radanovič, Branko Tucovič, Martin Butara, Jože Butara, Tomaž Cizl, Darko Kosm, Marjan Penev, Jože Stibrič, Franc Strgar, Veronika Škul, Branko Urbanč, Miroslav Vidmar, Silvo Volarič, Andrej Zagorc in Janez Zorc.

Trinajst pripadnikov službe je prejelo pisne pohvale, posebno priznanje Republiške uprave za notranje zadeve pa so v **ponedeljek, 29. junija v Ljubljani, za sodelovanje pri ustanavljanju manevrske strukture Narodne zaščite prejeli Albin Namestnik, Štefan Hren, Zlatko Pirš in Danijel Dobršek.**

Na osrednji regijski proslavi ob dnevu slovenske policije so v Krškem pripadnikom enot podelili tudi **priznanja za izkazane veščine.** Za znanje **samoobrambe, juda, karateja in rokoborbe** so priznanje dobili trije pripadniki policijske postaje v Brežicah, za **odlično streljanje** so priznanje dobili Mira Danko, Aleksander Krajnc, Stanislav Zupančič, Roman Kump in Vera Tucovič (Polijska postaja Krško).

Športno srečanje pripadnikov UNZ

Ob prazniku slovenske policije je Inšpektorat policije pri UNZ v Krškem organiziral tudi športna srečanja. V **streljanju** so bili najboljši delavci Prometne policije Posavja, drugi so bili iz UNZ Krško in tretji pripadniki Polijske postaje Sevnica.

V **kegljanju** je bila najboljša Uprava za notranje zadeve Krško, druga je bila Polijska postaja Brežice in tretja Polijska postaja Krško.

V **malem nogometu** je zmagala Polijska postaja Brežice, drugi so bili pripadniki Mejne policije z Obrežja, tretji pa Mejne policije iz Dobove.

V **skupni razvrstitvi** so zmagali pripadniki UNZ Krško, drugi so bili iz Postaje prometne policije Krško, tretji pa s Polijske postaje Brežice.

Najboljši posamezniki so bili: med streli Marjan Selko (174 krogov), med kegljači Danijel Dobršek (220 kegljev) in v malem nogometu Danijel Rajer (13 golov).

Avtoline prodaja avtomobile Škoda

Avtomobilski salon, ki so ga slovesno odprli 12. junija, naj bi s prodajo te dokaj priljubljene znamke avtomobilov – tako družinskega kot dostavnega tipa – v celem Posavju zagotovil boljšo prihodnost krškemu kolektivu. Kajti tudi krški Avtoline je preteklo leto utrpel izgubo trga, dela in monopolnega položaja. Velike delovne in prodajne površine so postale čez noč le polovično izkoriščene, 37 zaposlenih pa socialno ogroženih, je ob otvoritvi dejal direktor ljubljanskega Avtolinea, **Darko Lakovič** (na desni sliki).

Andrej Koželj, direktor Avtoimpexa, generalnega zastopnika proizvajalca škode, zaupa krškim trgovcem z avtomobili, saj so se po njegovem mnenju pri tem delu že doslej dobro izkazali. Poudaril pa je tudi napredek v kakovosti teh avtomobilov, ki ga je še zlasti vzpodbudilo sodelovanje češkega proizvajalca s Volkswagnom, in konkurenčno ceno. Njihova želja je zato ne le čim več prodati individualnim kupcem, ampak s škodo prodreti tudi v vozne parke podjetij.

Predsednik SO Krško Vojko Omerzu, ki je prerezal trak ob otvoritvi krškega prodajnega salona, je izrazil prepričanje, da so sedanje težave le začasne in da bo zaupanje, ki so si ga krški mehaniki ustvarili tudi onstran meje, v prihodnje znova oživilo povpraševanje po njihovih uslugah.

Prva generacija iz Cerklj: "Od bojev za suvereno Slovenijo do prve generacije vojakov"

Dr. Jože Zagožen: "Tolikšno izkazano junaštvo naših borcev ob lanskih spopadih je Armado očitno dovolj presenetilo in prizadelo. Predvsem pa dokazuje, da v boju ne zmaguje vedno le orožje, pač pa junaško srce"

Prva cerkljanska generacija vojakov je že zaključila usposabljanje in je razporejena v bojne enote. V učnem centru prve stopnje v Cerkljah ob Krki so pričeli urjenje novi gojenci in 18. julija bodo prisegli. Do takrat bo tudi na ogled razstava, ki so jo pripravili v počastitev prve obletnice lanske vojne na Slovenskem. Z otvoritvijo razstave (18. junija) so hkrati zaznamovali obletnico bojov v Posavju za suverenost Slovenije in konec prve stopnje usposabljanja svojih vojakov.

Ob razstavi je vodstvo ustanove pred odhodom vojakov iz centra organiziralo tudi zabavno prireditev in dan odprtih vrat, na katerega so povabili tako okoličane kot starše vojakov. Postrojene vojake in obiskovalce je nagovoril poveljnik centra, stotnik Vasilije Maraš. Pohvalil je visoko stopnjo pripadnosti inštruktorjev, poveljnikov in vojakov novi slovenski vojski, ki so jo izkazali tudi s svojo voljo do dela in visoko moralo. Ta je prišla do izraza zlasti med njihovim enotedenskim taborjenjem. Vsi skupaj so pet dni preživeli pod šotori, v deževnem vremenu, vendar nikoli nihče ni pokazal slabe volje zaradi tega!

(Fotografije, ki niso s proslave v Cerkljah, so nastale med lanskimi dogodki. Prijazno nam jih je odstopil naš zvesti sodelavec Črt Čargo, ki je kot vezist tudi prispeval svoj delež k osvoboditvi Slovenije.)

Po otvoritvi spominke razstave – na levi je poveljnik centra, stotnik Vasilije Maraš, poleg njega pa načelnik 25. območnega štaba TO za Posavje, Mitja Teropšič. Ta je kot pripravljalec obrambe in udeleženec lanskoletnih bojov na območju Posavja zbranim posredoval nekaj svojih spominov na na lanske dogodke, od strogo tajnih organizacijskih priprav do samih bojov. Na 900 kvadratnih kilometrov velikem ozemlju Posavja je bilo dovolj izurjenih ljudi, le orožja so imeli bolj malo. Posavje je po strateški pomembnosti primerjal z nekdanjimi postojnski-mi vrati v terminologiji in načrtih pokojne JLA. Tu so vse možne pomembne komunikacije, ekološko nevarni (NEK in Videm) in vojaški objekti, letališče, prostor za ogromen desant...

"Naša regija je majhna, zato tudi številka 1.500 kosov orožja, kolikor smo ga uspeli obdržati, zveni majhna, a po odstotku smo bili na najboljšem v Sloveniji," pravi Teropšič. "Imeli smo vse, od pištol do netržajnih topov, nismo pa imeli nekaterih nujnih vrst za protizračno obrambo, cevnih in raketnih sistemov ter protiolepnih orožij. Imeli pa smo ogromno vojaških enot. S tem mislim skupino vojakov, ki je usposobljen kolektiv, v katerem se ljudje poznajo in si med seboj zaupajo, pomagajo drug drugemu..." Prva enota je s hrvaške strani (iz Jastrebarskega) prišla na naše območje 27. junija zvečer. Teritorialci so sicer postavili zapore na prehodu pri Rigoncih, a hrvaška policija je po trditvah Mitje Teropšiča ovire odstranila in oklepniki so brez težav zapeljali na našo stran. Zato je seveda čutil potrebo, da tudi tokrat postavi na laž nekdanjega hrvaškega ministra Šimeta Đodana, ki je preko tiska zatrjeval, da se je za slovensko osvoboditev bojevalo tudi 12.000 hrvaških vojakov.

Mitja Teropšič: "Trideset minut pred prihodom armade smo na Rigonce poslali intervencijski vod iz Brežic, t. j. 22–25 ljudi, ki so že od prej imeli orožje doma (na skrivaj!) in ti so, čeprav so prišli pozno in zamudili najugodnejši trenutek za napad, vseeno streljali. Ti so bili pravi prvoborci slovenske vojne in ne gospod Jelinčič. Dva oklepnika so poškodovali, imeli pa so le nekaj tromblonskih min. Na ostale tri oklepnike niso streljali, saj je poveljnik letalstva v Zagrebu, Bajič, zagrozil z raketiranjem naselja. To akcijo je vojak Jernej Molan plačal z življenjem, Robert Fink pa je bil težko ranjen."

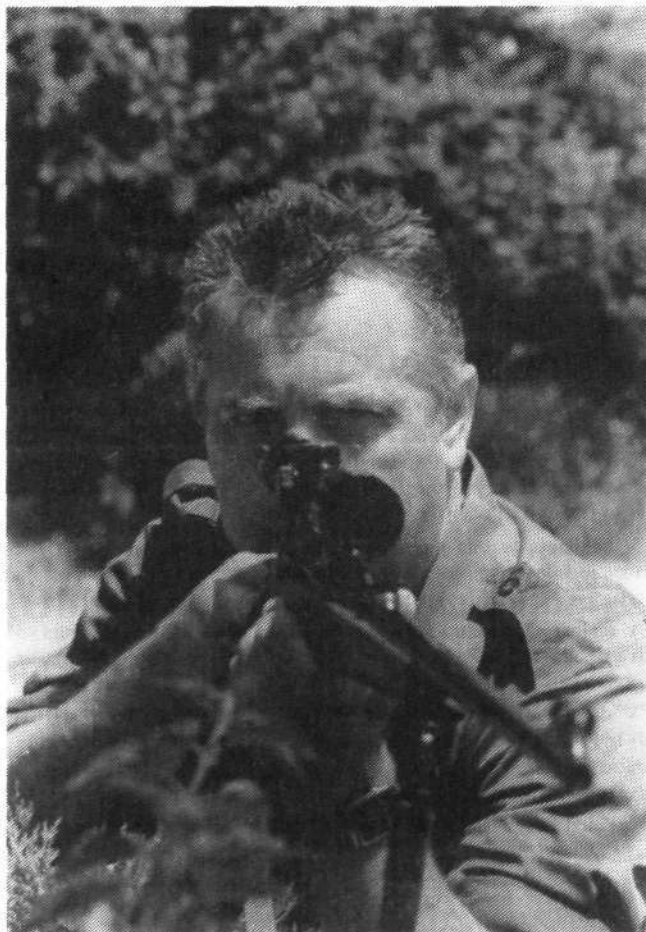

Foto: Črt Čargo

Privedite v Cerkljah sta se 18. junija udeležila tudi Gorazd Šoštarič, predstavnik Pokrajinskega štaba TO iz Novega mesta (prvi z leve), dr. Jože Zagožen, direktor 2. uprave Ministrstva za obrambo RS. Z njima je načelnik centra Josip Bostič. Dr. Zagožen je videl cerkljansko garnizijo tik po zaključki vojnih operacij in je sedaj, ob ponovnem obisku, izrazil priznanje vsem, ki so ga pomagali tako hitro urediti. Menda je slovenski vojski uspelo tudi očistiti mine z velikega dela zemljišča. Samo protitankovskih min je bilo za 2 toni in eksploziva, nastavljenega pod letalsko stezo, za 7 ton! Da o pehotnih "pastekah" ne govorimo. Očiščevalna dela še vedno potekajo.

Razminirati morajo še del proti Vihram in Skopicam, zato nikakor ni še priporočljivo hoditi znotraj ograj! Minskih polj sicer ni, a neodgovorno posejane mine so še bolj nevarne, ker se nikoli ne ve!

Bil je že kar gost mrak, ko je ozračje nad Krškimi poljem razparal niz eksplozij. V vojnih časih, ko gredo človeku ob vsakem poku lasje pokonci, je seveda tolikšno streljanje iz smeri Cerkelj pognalo na okna tudi nas v Dolenji vasi. Eksplozijam je sledilo neverjetno močno hručenje motorjev. Takrat seveda nismo mogli vedeti, da je tisto noč okrog 90 % letalskih sil pobegnilo s cerkljanskega letališča v Zagreb in Bihač – kar s pogasjenimi lučmi!

Letos smo izvedeli podrobnosti. Seveda se je, razen prihoda oklepnih enot s hrvaške strani, bilo najbolj bati ogromnega vojaškega in predvsem letalskega potenciala v Cerkljah. Že popoldne 27. junija so po Teropšičevih besedah skušali letališče dvakrat napasti z minometi, a so nadnje poslali helikopterje Gazela, oborožene z "maljutkami", ki so sposobne uničiti tudi oklepnik. Zato se niso odločili, da tvegajo ljudi. Oboje so odpeljali nazaj v Krško in poslali dva častnika k Malencam, od koder sta opravila vse potrebne meritve. Zvečer so se prihotapili in s tega mesta izstrelili iz vsakega od dveh minometov po pet min. Sledil je že omenjeni množični pobeg, po katerem je na letališču ostalo le nekaj galebov in helikopterjev.

Poveljnik učnega centra Vasilije Maraš je podelil tudi **zlata trakova** najboljšega strelca Ivanu Srpčiču (na sliki) in Gregorju Tacigi, **zeleni trak** odličnega strelca pa Darku Kosu, Karlu Frecetu, Francu Korošču, Jožetu Glogovsku, Andreju Starcu, Igorju Verstovski in Andreju Rusu.

Za posebno prizadevanje in dosežene uspehe v I. fazi usposabljanja so bili **javno pohvaljeni** vojaki Mario Kukovič, Franc Preskar, Tihomir Trajkovič, Denis Spudič, Darko Matjevič, Ivan Srpčič, Ciril Sliškovič in Matjaž Bogovič. Kot **najboljša vojaka**, ki sta se še posebej izkazala z uspehi pri usposabljanju, sta prejela knjigo s povetlom poveljnika Matjaž Bogovič in Darko Matjevič.

Foto: Črt Čargo

Mitja Teropič je pripovedoval tudi o zaustavitvi kolone 12 bojnih vozil, ki je pod poveljstvom kapetana Kaporana prebila blokado na Medvedjeku in so jo slovenski teritorialci uničili v Krakovskem gozdu. Pred napadom letalstva so se uspeli umakniti pravočasno po zaslugi prisluškovanja razgovorov med vojaškimi poveljniki. Tudi dva vojaka, ki ju je JLA takrat zajela, sta bila po Teropičevi trditvi lokalna pijančka, predvsem pa obveznika JLA. Imela sta tudi njeno uniformo! Takrat ter ob zaustavitvi kolone 30 bojnih vozil, ki se je iz Jastrebarskega prebila pri Obrežju in prišla do Prilip, so teritorialci že imeli ročne metulce M-57, zolja in armbrust. Razen tega je poveljnika kolone "nevtaliziral" naš ostrostrelec in nastala je panika. Menda so iz zagrebškega štaba ponujali poveljstvo nad enoto kateremukoli izmed oficirjev, ki jih je bilo v koloni še nekaj (vsako vozilo ima vsaj enega oficirja!), pa si nihče ni upal vteigati...

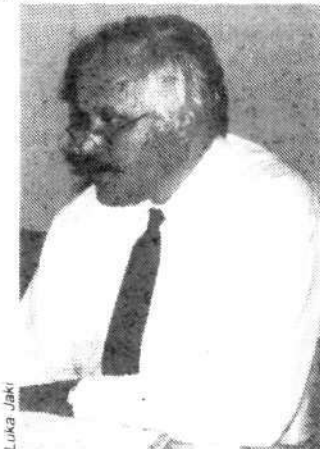
SOP podoba na ogled postavi

Problem je bil pomanjkanje vodilnih ljudi...

Vsaj tako zatrjuje novo vodstvo novega SOP Novoline

SOP je podjetje, ki že lep čas buri duhove po Krškem in očitno še kje. "Predstavitve podjetja SOP Novoline", kot so srečanje z novinarji (24. junija) na vabilu poimenovali organizatorji, naj bi pokazala sadove vseh teh prizadevanj. Trenutni rezultat je naslednji: stari, zadolženi SOP p.o. ima proizvodna sredstva, ima nase pisane vse dolgove in nobenega zaposlenega razen stečajnega upravitelja, ustanovljen je SOP Novoline, ki zaposluje ljudi v Krškem in Ljubljani in ki odplačuje dolgove staremu podjetju ter ima v najemu njegove stroje. Poskusimo po vrsti!

Luka Jaki, direktor, pravi, da je bil SOP Novoline d.o.o. ustanovljen januarja 1992, operativno pa je pričel delati marca. Nadaljuje tradicijo SOP p.o. in obvladuje vse tri bazične programe, po katerih je bila ta firma znana. Imajo inženiring biro s prodajo, konstruktorji in nekaj operativci v Ljubljani, v Krškem pa sta dve proizvodni enoti in nekaj nujnih dodatnih služb. Skupna površina je 9.500 kvadratnih metrov, od tega jih odpade 5.000 na zgradbo v Ljubljani in še od teh jih uporablja SOP zase le 2.000. Ostalo je v najemu. Zaposlenih je sku-

Luka JAKI

paj 142 delavcev, od tega 42 v Ljubljani, ostali so v Krškem. Imajo 25 inženirjev, 20 tehnikov in 80 proizvodnih delavcev. Med njimi je 85 % KV IN VKV kadra. V Krškem je okrog 20 režijskih delavcev. V štirih mesecih delovanja so uspeli konsolidirati podjetje, pridobiti za okrog 3 milijone DEM poslov, sklepajo pa še pogodbe za nadaljnjih 5 milijonov. V letu dni nameravajo skleniti posla za skupno 13 milijonov DEM. Štirideset odstotkov je namenjenih domačemu in 60 zunanjemu trgu, skušali pa bodo dvigniti delež izvoza na 80 %.

Pri tem je za SOP pomemben partner Revoz iz Novega mesta, preko katerega pridobivajo za 1.5 milijona DEM posla, načrtujejo pa še za nadaljnjih 5 milijonov DEM. Uspešno tudi zaključujejo (montirajo) naročila, ki jih je prevzel še SOP p.o. Najbližji trg jim je na Češkem, ta je ostal še iz prejšnjih časov, medtem ko so v Rusiji stvari nekoliko bolj nedefinirane. Razen lakirne linije, ki jo postavljajo na Češkem za dostavna vozila v Škodi, tudi sicer iščejo posle po vzhodnem trgu in v arabskih državah. Ve-

do, da so to nezanesljivi plačniki in da se na Vzhodu denar počasi obrača, zato se tudi pripravljajo na prodor na Zahod. Pri tem računajo na referenčno oceno, ki jo bodo pridobili s Škodo (VW). Sicer pa po besedah gospoda Jakija sploh ni problem pomanjkanje zanimanja za njihovo proizvodnjo – le denarja ni!

To optimistično predstavitev lahko zaključimo s podatkom, da dobivajo zaposleni v SOP-u povprečno po 650 DEM plače, da so izplačali po 300 DEM akontacije za regres in da prejemo vse, kar jim gre po sindikalni listi (malica, prevoz...). Zaposlenim zagotavljajo stimulatívni osebni dohodek in možnost dodatnega strokovnega izobraževanja. Sicer pa so uspeli računalniško povezati projektivi v Ljubljani in Krškem, lotili so se postavitve sistema celovite kakovosti (standard ISO 9.000), med svojimi prioritetskimi cilji pa imajo tudi organizacijo marketinške prodaje. "Včasih je bil SOP eden paradnih konj v krškem gospodarstvu, sedaj pa želimo, da postane vlečni konj slovenskega gospodarstva!" je optimistično zaključil gospod Jaki.

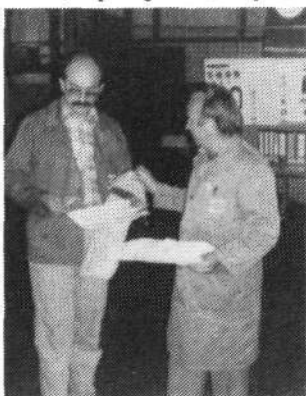
Gospod **Dušan Plut**, direktor Novolina iz Novega mesta, je najprej seveda predstavil svoje

(uspešno in prodorno) podjetje, ki je pričelo delovati pred letom in pol, ki opravlja celo vrsto strokovnih storitev na področju financ in gospodarjenja. Njihova razvojna politika je očitno usmerjena v prihodnost, saj pripravljajo tudi razvojne programe za razmere v novih lokalnih skupnostih, ki bodo nastale po preoblikovanju regij in občin. Novoline je 100-odstotni lastnik SOP Novoline d.o.o. v ustanov-

ljanju, ki ga je ustanovil upniški odbor. SOP p.o. je namreč imel preko 400 upnikov in ti se niso mogli dogovoriti o ničemer. Vsak je samo hotel nazaj svoj denar. Zato se je gospod Plut kot stečajni upravitelj SOP Krško p.o. odločil, da odstopi in da v imenu Novolina odkupi terjatve.

Postal je lastnik preko 50 % teh dolgov in uspel ustanoviti upniški odbor. **Nato so januarja '92 ustanovili SOP Novoline, saj menijo, da je stari SOP imel perspektivne programe. Ni pa, žal, imela kadrov in kapitala. Kapital (tudi za plače) je zagotavljal Novoline, čeprav je bil SOP p.o. v**

stečaju. Kljub temu so v tem času naredili za 1 milijon DEM dobička! Gospod Plut trdi, da je na sodišču predlagal tisto, kar sta podprli tako Posavska banka kot krška vlada: šlo je za odločitev o ustanovitvi nove firme in o najemu celotnih proizvodnih zmogljivosti SOP p.o. "Vsi prizadeti so svoje strinjanje potrdili s podpisom," trdi gospod Plut. Projekte še vedno izdelujejo v Ljubljani, v Krškem jih uresničujejo. Po besedah Dušana Pluta bi bilo znanja (kadrov) treba še obema

deloma podjetja, sta pa tako preleteni v proizvodnem procesu, da bi bilo to razmerje, vsaj na hitro, zelo težko pretrgati. Novi SOP plačuje SOP-u Krško p.o. (ki je še pravna oseba in je dolžan izplačati upnike!) 50.000 DEM

letne najemnine. Po tej poti dobijo upniki do avgusta povrnjenih 60 % svojih terjatev, ostalo pa v naslednjih treh letih. Sicer pa je SOP Krško p.o. (ki nima

Nadaljevanje na nasl. str.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja RS: Pritožba zoper imenovanje v.d. direktorja SOP p.o.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Republike Slovenije je 17. 6. Sodišču združenega dela v Brežicah poslal predlog, da razveljavi sklep zbora delavcev SOP p.o., sprejet 10. 4. 1992, s katerim so Jožeta Jenšterleta imenovali za v.d. direktorja podjetja. Utemeljitev: Jože Jenšterle za funkcijo v.d. direktorja niti do datuma zahteve za razveljavitev s podjetjem ni sklenil rednega delovnega razmerja, pač pa samo pogodbo o delu. Glede na direktorjev položaj, delokrog, pooblastila in odgovornosti za opravljeno funkcijo pa mora oseba, ki to delo opravlja (ali v.d.) imeti sklenjeno redno delovno razmerje! Pravobranilec samoupravljanja se v zahtevku za razveljavo

Kjer ni tožnika...

"Po volitvah se je v naši državi uveljavilo prepričanje, da je samoupravljanje samo še relikv preteklosti in če tega več ni, potem tudi ni potrebe, da bi ga branili. Tako se je tudi javno mnenje obrnilo zoper pravobranilce samoupravljanja in ljudje, tudi tam, kjer bi jih morda hoteli imenovati, take funkcije preprosto niso upali prevzeti. Kaj to pomeni, lahko sklepamo iz spremnega dopisa, ki ga je Družbeni pravobranilec samoupravljanja poslal ob pritožbenem postopku zoper nekatere sklepe, sprejete v zvezi s stečajnim in ostalimi postopki v SOP Krško p.o. Navajamo celoten odstavek:

"Ob tej priliki tudi uradno predlagam, da naredite vse, da bi čimprej imenovali ali skupnega družbenega pravobranilca za več občin (kot prej) ali pa samo za občino Krško. Družbeni pravobranilec samoupravljanja RS namreč ne zmore več, da bi potrebno delo v zvezi z varstvom družbene lastnine in pravic delavcev opravljal za vse občine v Republiki Sloveniji, kjer so 'bele lise' glede družbenega branilca samoupravljanja."

vitev sklepa tudi sprašuje, ali so delavci SOP p.o. na svojem zboru 10. 4. 1992 sploh veljavno sklepali o imenovanju v.d. direktorja, ker je še vedno tekel stečajni postopek, ki je bil ustavljen šele 16. 4. 1992. Po določilih zakona o stečajnem postopku pa sta v času stečaja odločujoča organa v takem podjetju stečajni senat in stečajni upravitelj. Delavci torej takrat niso bili upravljalci podjetja.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Republike Slovenije, mag. Anica Popovič, je (19. 6. 1992) tudi poslala Višjemu sodišču v Ljubljani pritožbo zoper sklep Temelnjega sodišča v Novem mestu, enote v Novem mestu, zaradi kršitve materialnega zakona. Sodišče v Novem mestu je namreč 2. 6. 1992 sklenilo, da ustavi postopek za izbris vpisa v. d. direktorja SOP Krško p.o. Družbeni pravobranilec samoupravljanja namreč predlaga Višjemu sodišču v Ljubljani, da razveljavi napadeni sklep novomeškega sodišča in da po uradni dolžnosti iz sodnega registra izbriše vpis Jožeta Jenšterleta kot v. d. direktorja SOP Krško p.o. Obrazložitev te zahteve temelji na istem argumentu, kot smo ga navedli v prvem odstavku: Jože Jenšterle ni sklenil delovnega razmerja v SOP Krško p.o. (gre za kršitev 70. člena Zakona o postopku za vpis v sodni register), zato je njegov vpis v sodni register nedopusten!

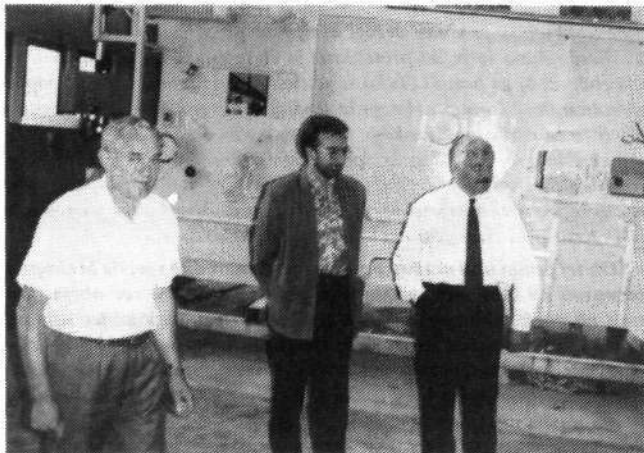
Oba dokumenta sta seveda mnogo obsežnejša, a vse, kar je zapisano v njiju, samo dodatno pojasnjuje in utemeljuje zahtevek družbenega pravobranilca samoupravljanja RS in s povzemanjem gotovo nismo prizadeli objektivnosti te informacije.

zaposlenih) Novolinu dolžan še iz časa, ko mu je ta zagotavljal plače za delavce.

Podjetje ima zelo visok standard opreme, za kar gre priznanje prejšnjemu vodstvu, in zanjo bo treba le skrbeti. Dodatne nabave bodo potrebne le, če se bodo lotili novih programov. Vsekakor pa nameravajo najprej investirati v odkup obstoječe opreme od SOP p.o., ki jo imajo sedaj v najemu. Od okrog 400 delavcev jih sedaj zaposlujejo 100, z najemno pogodbo pa je določeno, da jih morajo zaposliti 150. Ob prevzemu novih poslov bodo ljudi zaposlovali po pogodbi, za določen čas, in to se zna zgoditi kmalu, saj imajo za naslednja 2 meseca sklenjenih kar nekaj pogodb in bodo morali krepko zavihati rokave.

Seveda smo novinarji hoteli vedeti, kaj je vzrok za stanje, v kakršnem se je znašel stari SOP

Krško p.o. Novo vodstvo komentira, da so sicer stvari prevzeli take, kakršne so bile, in ne nameravajo brskati po preteklosti, da pa leži dobršen del krivde v pomanjkanju kakovostnega (vodstvenega) kadra. Drugih pravih razlogov za to, da je šel SOP Krško p.o. po vodi, ne najdejo, saj je tudi izguba tržišč le eden izmed mnogih vzrokov, ki je prizadel še marsikoga drugega in če bi bili pri krmilu pravi ljudje, se to ne bi smelo zgoditi. Gospod Plut je celo dodal svoje prepričanje, da se je podjetje vse preveč ukvarjalo samo s seboj, ne pa s posli: "Na vsakem sestanku delavskega sveta so v zadnjem času postavili novega direktorja! Po drugi plati pa je ta tovarna veliko naredila iz lastnih sredstev in je tako izgubila vso pomoč od zunaj. Iz okolja ni v enem ali dveh letih v SOP prišel niti tolar."

Od leve: Stane Gašperin, Dušan Plut in Luka Jaki pred dokončano linijo za pranje steklenic

Franc Černelič o ukrepih izvršnega sveta

"S pravnimi sredstvi skušamo preprečiti utopitev (izgubo) družbenega kapitala. To za naše pojme sicer ni najbolj prava rešitev, a če se na sodišču dokaže, da gospod Jenšterle ne more biti v. d. direktor SOP Krško p. o., se nam kot izhodišče upošteva datum 27. april 1992. Vse pogodbe in dokumenti, podpisani (sklenjeni) v tem času, postanejo pravno neveljavni. Zato mislim, da je še čas za ohranitev ustvarjenega družbenega premoženja.

Vsekakor pa so vsi postopki, ki jih vodimo v okviru zakonitih možnosti, za nas edino merilo o tem, kako naj v bodoče v SOP-u bo. Naša osnovna bojazen je, da bo novi SOP (Novoline, op. ur.) povzročil staremu na račun opravljanja zaključnih del toliko stroškov, da bo vrednost SOP-a p.o. na papirju pretopljena v SOP Novoline. Zaradi tega bi morali v SOP p.o. zaposliti pravno veljavno osebje, ki bi skrbelo za varovanje družbene lastnine do lastninjenja. To smo v dogovoru s stečajnim upraviteljem skušali uveljaviti, vendar nas niso upoštevali.

Vidmov generalni direktor Ralf Erik Norman

Videm je pač v težavah, od njega je odvisnih vse preveč usod in zato je samoumevno, da javnost z veliko nestrpnostjo in upanjem pričakuje vsako novico, ki jo lahko od tam dobi. Trenutno so vse oči uprte v novega generalnega direktorja, Ralfa Erika Normana, Šveda, rojenega leta 1942, ki je opravil magisterij na Royal Institute of Technology v Stockholmu. Videm je z gospodom Normanom 19. junija sklenil pogodbo o vodenju. Pridružil se mu je tudi direktor poslovne enote Papir, Bertil Persson, v kratkem pa pričakujejo prihod še 3-5 članov vodstvene ekipe, ki bodo odgovorni za celulozo, vzdrževanje, interno kontrolo, marketing in nabavo.

Ralf Erik Norman je opravil magisterij na Royal Institute of Technology v Stockholmu. Zatem je delal pri raziskavah in razvoju papirja, v različnih tovarnah papirja, nekaj časa je vmes celo vodil družinsko podjetje svojega očeta, nato se je zaposlil pri korporaciji Beloit v Pittsfieldu, se preko različnih odgovornih nalog povzpел do položaja direktorja oddelka in podpredsednika korporacije Beloit. Leta 1988 je Ralf Norman prevzel direktorstvo v tovarni celuloze in papirja v Karlsborgu na Švedskem, 19. junija 1992 pa je sklenil pogodbo o vodenju podjetja Videm. Prvi znaki in razgovori z njegovo okolico kažejo, da se bo pri njem marsikdo lahko česa naučil, ne da bi mu bilo treba na študijsko potovanje po svetu. Seveda pa to ne pomeni, da bodo vsi zaradi tega srečni! Sicer pa je gospodu Normanu Slovenija všeč, majhna, kot je, ima vse: gore, morje, smučarske terene, gozdove (sam je lovec). Lepe predele... Pred leti ga je očaral Bled z okolico, kjer je bil na dopustu. (Foto: L. P.)

Novi direktor Vidma je sklical svojo prvo konferenco z novinarji v sredo, 1. julija, ker se to pač ob prihodu v okolje spodobi. S tem pa je sam sebe moral spraviti v zagato, kajti radovednim novinarjem, ki že nekaj let spremljajo dogajanje v tej tovarni, vrtajo po njej z vprašanji in sledijo različnim govoricam, preprosto ni bilo dovolj, da so dobili list s podatki o očitno uspešni poslovni karieri gospoda Normana, niti tisto, kar jim je bil ta hip pripravljen in jim je smel povedati. Ralf Norman pač ni samo dober strokovnjak, tehnolog, pač pa očitno tudi izkušen človek in tiskovno konferenco je brez problema pripeljal do konca, ne da bi konkretno odgovoril na naša ključna vprašanja ali nasedel na kakršnokoli drugače s podvprašanjem. Stanje sedaj pač še ni zrelo, da bi človek razpredal svoja razmišljanja in tako nismo mogli ničesar izvedeti niti o poteku pogajanj za pridobitev obratnega kapitala niti o sestavi vodstvene ekipe niti konkretnije o številu zaposlenih, ki jih bo ta tovarna obdržala niti...

O, pač. Povedal je, da je Videm dobra tovarna in da se jo spleča pognati, da pa bo, kot vsak drugoligaš (ob tem, da je v težavah sama, prihaja še s problematičnega področja!), morala vložiti dvakrat več truda za to, da se prebije na svetovno tržišče, kot ga potrebujejo njeni konkurenti v Evropi. Priznal je, da je bil impresioniran z znanjem, ki ga imajo člani vodstvene ekipe dosedanjega direktorja Franca Čarga in da jih bo nekaj gotovo obdržal v svoji bližini. Priznal je tudi, da o odobritvi potrebnega obratnega kapitala in torej o preživetju Vidma ne bo odločala samo stroka in pogajanja, pač pa tudi politika. Kar zadeva Franca Čarga, Ralf Norman poudarja, da je ta v času predaje poslov bil odprt in kooperativen sodelavec, da pa njegov namen nikakor ni razglabljanje in govoriti o preteklosti, ampak se bo ukvarjal v prvi vrsti s prihodnostjo.

Papirna in celulozna industrija je bila po vsej Evropi zadnji dve leti v krizi. Tu že sicer ni visokih profitnih stopenj, a od normalne se je sedaj spustila na nič. Razen tega se je Videm moral soočiti z vojno, krčenjem (YU) trga, spremembo ekonomskega sistema... O nalogi Vidma, da postane vsaj tako dober in poceni kot zunanji proizvajalci, pravi gospod Nor-

Direktor poslovne enote Papir, **Bertil Petersson**, za katerega pravijo, da je namesto kovčka z denarjem s seboj prinesel kovček znanja.

man, da ima tovarna tako opremo kot kadre v redu, tudi s tehnološke in finančne plati. "To sta dva temelja, na katerih bomo gradili Videm," pravi, "spremenili pa ga bomo organizacijsko in okrepili finančno kontrolo. Trenutno se ukvarjam prav s to nalogo. Sicer pa moramo iz sedanjega proizvodnega programa izbrati proizvode, ki prinašajo največ profita. Na ta način bomo definirali tudi jedro naše nove proizvodnje."

O številu zaposlenih je Ralf Norman povedal samo to, da jih je veliko več, kot je to proporcionalno na zahodu in kot bi bilo glede na izobrazbeno strukturo potrebno. Vsi živimo v svetu z močno konkurenco, zato moramo doseči čim višjo produktivnost na zaposlenega. Ker imamo izobražene ljudi, bi to morali doseči. Samo število ljudi pa bo treba uskladiti z obsegom proizvodnje, številom proizvodov, avtomatiko. Ni povedal le tistega, kar nam je bilo vsem jasno: kot zunanji človek, ki nikogar ne pozna,

Njegov edini cilj je dobiti obratni kapital. Pogajanja še tečejo in zato o tem noče govoriti. Ali bodo zaključena pred sprejetjem zakona o privatizaciji? O tem bo odločala politika. Zato tudi o možnosti uvedbe stečaja v Vidmu ne more povedati drugega, kot da s sodelavci zelo trdo dela, da bi ga preprečil. Misli tudi, da bi se mu morali ogniti, ker Slovenija čim prej potrebuje čim boljši sloves in bi stečaj tudi zanjo bil najslabša varianta. Za rešitev celotnega problema pa bodo po njegovih predvidevanjih zadoščevala tri leta. Zelo ga zanima tudi prehod naše države iz samoupravnega v tržni sistem. Zanj je to izziv in veseli se, da bo proces lahko v Vidmu spremljal in morda pri njem pomagal.

"Moja prednost je, da prihajam iz tržnega sistema, manjka pa mi poznavanje vaše zgodovine."

Ali je Videm že dosegel dno? Misli, da ga je. Je pa to odvisno od marsičesa, na kar sam tudi nima vpliva. Trenutno ima pod svojim nadzorom proizvodnjo, trženje in prodajo. To je potrebno zato, da se zagotovi dobra koordinacija med proizvodnimi enotami in trženjem. Šibke točke? Ena največjih slabosti je bil doslej zaprti trg. Tovarni se še ni bilo treba srečevati s konkurenco in se ji prilagajati (na zahodu je to osnovno gibalno), ni bilo treba kontrolirati svojih ekonomskih rezultatov. To je tudi vzrok, da vpeljuje funkcijo kontrolorja stroškov, ki bo deloval vzporedno, ob obstoječih funkcijah v tovarni.

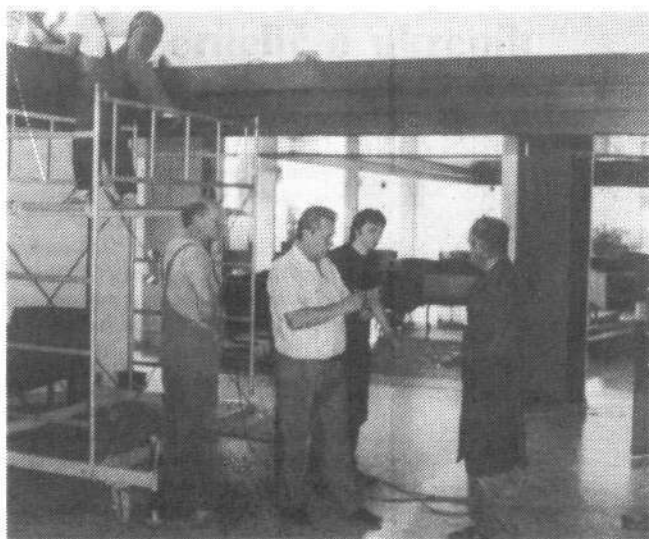
Franč Čargo je predal direktorske posle svojemu nasledniku, pogodba pa ga še za nekaj časa veže na Videm. Sedaj se ukvarja s tem, da bi jo sporazumno prekinil, sicer pa od njega nismo uspeli izvedeti drugega kot to, da bo ustanovil lastno podjetje, kjer bo sam tudi opravljal

Nova podoba krškega hotela

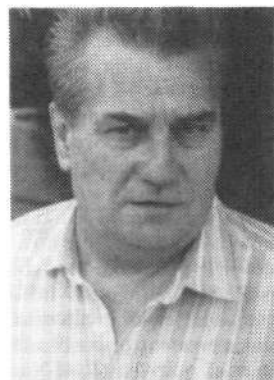
Od 8. junija do konca meseca so v krškem hotelu Sremič temeljito preuredili restavracijski del in nekdanji aperitiv bar. Barčki pač niso več v modi (kdo ve, koliko ima pri tem opraviti padec standarda?) in vodstvo hiše se je zato raje odločilo za kavarno! V normalnih razmerah bi preureditev trajala štiri mesece, po sedanjem dogovoru med naročnikom in izvajalci pa so vso zadevo skrčili na nekaj tednov. "Proizvodnja naj bi bila prekinjena čim krajši čas," pravi Peter Markovič, direktor hotela, zato so se tudi odločili, da se ne bodo lotili vseh restavracij hkrati, ampak so preureditev zelene dvorane za krajši čas odložili. "Krški hotel je star šestnajst let in s to investicijo bomo v celoti preuredili restavracijo in komunikacijske poti, vnašamo novo opremo... Približujemo se evropskim normam," dodaja Markovič.

S takšno investicijo želi vodstvo spraviti svoj hotel na razmeroma visoko raven. Ponudbo nameravajo dejansko prilagoditi zahtevam kavarne in njenih gostov. Manj bo pivska in pri točilni mizi ne bo več mogoče dobiti pijače. Za tiste, ki se družabnemu življenju ob pultu ne bodo mogli in hoteli odreči, bo ostal na voljo bife v pivnici

Hoteli smo vedeti, ali bo nova ureditev lokalov omogočala tudi intimnost sestankovalcem, ki jih je čedalje več in med katerimi bi marsikateri skupini bilo najlažje sestri v eno izmed hotelskih dvoran ali v njen del. Peter Markovič zagotavlja, da bo to sedaj pri njih možno. Hkrati pa se človeku utrne misel, da nov val podjetništva prinaša s seboj potrebo po hitrih poslovnih dogovorih, organiziranih na nevtralnem terenu (poslovni prostori začetnikov običajno niso reprezentančni), ob zagotovljenem minimumu diskretnosti in potrebnega miru, možnosti uporabe telefona in telefaksa in, zakaj končno ne, pisalnega stroja ali celo računalnika s printerjem ter rešenem problemu: "Nekje moram še zagotoviti kavo in pijačo za partnerja!" Tisti, ki se bo tega prvi domislil in ponudil mladim podjetnikom v najem to variacijo inkubatorja, bo požel tudi vse prednosti! Pa četudi bi to bilo le za nekaj ur na teden ali celo nekaj hotelskih sob, spremenjenih v pisarne.

Danes je prenova v krškem hotelu Sremič že zaključena, saj so imeli včeraj popoldne slavnostno otvoritev.

Peter Markovič je pred kratkim na predlog Odbora gospodarske zbornice za gostinstvo in turizem prejel častno diplomu sommeliera in pripadajočo opremo. Utemeljitev: za dolgoletno delo pri uveljavljanju vinske kulture v gostinstvu. "Po dvajsetih letih dela v gostinstvu iridim, da je šola premalo naredila za poznavanje vin. Dobivali smo natakarje, ki tega ne znajo, in to ni pot k pravilnemu predstavljanju domače vinarne proizvodnje gostom, domačim in tujim."

pri kegljišču. Celotna investicija bo terjala okrog 10 milijonov SLT lastnih sredstev in "ko bo objekt gotov, bo kraju v ponos!", zagotavlja njegov direktor. Na novo bodo opremili avlo, rdeča dvorana bo postala kristalna, oranžni do časa, ko smo se o tem pogovarjali, še niso našli novega imena, medtem ko bodo zelena dvorano preuredili v banketno, a šele avgusta! Prostorske in druge probleme je po Markovičevih besedah smiselno, funkcionalno in atraktivno rešil ing. arh. Fedor Špacapan, v lokalih bo veliko zelenja in udobni (italijanski) stoli. Osebe bo imelo nove obleke.

Ne bodo pa se zaustavili samo pri teh spremembah. Ponudbi hotela nameravajo dvigniti raven – pri hrani in pijači. Zlasti imajo tu v mislih širok izbor slovenskih vrhunskih vin. Vsega sicer ne bodo zmogli takoj, a računajo, da bo do jeseni urejeno vse. Peter Markovič: "Če se je država Slovenija odločila, da bomo iz turizma iztržili čim več, potem ne smemo svojega dela utemeljevati na milijonih gostov, ampak moramo izbirati zahtevne goste in obračati devize! V naši deželi je še veliko kotičkov, ki so za tujega gosta izredno zanimivi. Povedal pa bom še nekaj, česar še nisem za noben časopis: Ime Krško je bilo v zadnjih dveh letih v javnosti omenjeno največkrat izmed vseh naših občin. Nikoli v dobrem pomenu! Vedno je šlo za nuklearko, za Videm... To se je seveda odrazilo tudi v zanimanju za naše gostinstvo. Zaradi elektrarne smo morali celo svoje prospekte umikati s sejemskega pultov, pa od nje nimamo ničesar. Ko so razstrelili steber daljnovoda, so novinarji kraj označili z 'v bližini znanega gostišča Tri lučke na Sremiču'. Še isti dan so telefoni brneli kot za stavo, prijatelji so hoteli vedeti, ali je hiša še cela! A do Martinovega ni bilo k nam nobenega avtobusa gostov več! Razen da so napisali stavek, ki nas je povezal z diverzanti, novinarji niso nikoli našli potrebe, da bi napisali kaj o nas kot gostincih!"

Gostinci dokazujemo, da se da celo v takem, ekološko spornem okolju, razvijati turizem. Je pa potrebno zelo veliko propagandnega dela, obveščanja, biti vedno boljši in bolj domiseln od ostalih. Kljub vsemu mislim, da smo tisto najnižjo raven v naši branži slovenskega gostinstva že dosegli in da se nam že odpira. Jeseni, 12. septembra, bo minilo 35 let od ustanovitve podjetja Hotel Sremič in v vsem tem času smo preživeli vse mogoče težave, ugodnejša in manj ugodna obdobja, a vedno smo se morali obnašati tržno, saj smo bili edino t. i. državno podjetje, ki je bilo izpostavljeno ostri konkurenci zasebnikov. Če bo gospodarstvo v občini in regiji ubralo zdravo politiko, bo to dobro tudi za nas. Gostinstvo in turizem živita tam, kjer je narod bogat."

Sommelier – vinski strokovnjak

V vinogradniški deželi je treba vino znati tržiti

Že v prejšnji številki Našega glasa smo poročali o tem, da je Združenje za gostinstvo in turizem pri slovenski gospodarski zbornici 4. junija pri Treh lučkah razglasilo nove svetovalce za vino. Ta naziv (sommelier) sta si iz naše občine priborila Robert Blazinšek, poslovodja Treh lučk, in Oto Sevšek, lastnik Zolnirja v Kostanjevici. Direktor hotela Sremič v Krškem, Peter Markovič, je prejel častno diplomu sommeliera z vso opremo, ki sodi zraven. Ker se v naši družbi vsi učimo le počasi, se tudi organizatorji najrazličnejših sestankov, prirediteljev ali dogodkov kar tako še niso naučili, da je treba reči usklajevati tudi s tistimi, ki jih vabimo – novinarji. Prednost smo takrat pač dali sklicatelju, ki je bil zgodnejši, mi pa smo z nekajdnevno zamudo poiskali Roberta Blazinška.

Z Robertom smo se za Naš glas pogovarjali že ob njegovi lanski uvrstitvi na tekmovanju barmanov, le da se je takrat za udeležbo odločil sam. Tokratno odločitev za izpopolnjevanje poznavanja vin pa sta sprejela skupaj z direktorjem podjetja, Petrom Markovičem. Tri lučke so gostinski lokal sredi vinorodnega okolišja. Slovenija je vinorodna dežela s široko paleto različnih tipov vin in vse to je treba obvladati, znati pravilno predstaviti in ponuditi potrošniku. Nekako tako je razmišljal Robert. "Gre za negovanje vinske kulture in promocijo Slovenije kot dežele vin," pravi. "Pri gostih iz tujine, zlasti Francozih, opazamo, da jih priteguje zlasti ponudba vin in remont v krški nuklearki je ponovno pritegnil kar nekaj takih gostov."

Tečaj za sommeliera so poleg omenjenih dveh udeležencev opravili (iz naše okolice) še poslovodja hotela Grad Mokrice Miha Galič in dva izmed profesorjev v novomeški gostinski šoli. Vsega skupaj je bilo letos v šoli za vinske preizkuševalce in svetovalce 34 kandidatov, uspešno pa jo je opravilo 25. Nekateri med njimi verjetno ne bodo mogli nikoli obvladati potrebnih znanj, "ker jim preprosto Bog ni daroval dovolj prefinjenega občutka za preizkušanje vin," pravi Robi. Tečaj so organizirali na pobudo Antona Strajnarja, svetovalca za gastronomijo pri Gospodarski zbornici Slovenije, in trajal je dvakrat po pet dni, februarja in marca. Opravili so ga v Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Mariboru, ki je edina pooblaščenca za tovrstno izobraževanje.

nje. Maja so svoja prizadevanja zaključili (tudi v Mariboru) s teoretičnim in praktičnim izpitom, s podelitvijo diplom in promocijo vinskega letnika. Približno polovica celotne skupine je bila sestavljena iz pedagoških delavcev gostincev, ostali pa so prišli iz prakse, kot se temu reče. Pogoj za njihov sprejem je bila opravljen hotelirska tehnična šola in pet let delovnih izkušenj.

Praktični del usposabljanja obsega preizkušanje (degustacijo) vin, spoznavanje vinorodnih okolišev, ocenjevanje in deklariranje vin. "V času šolanja smo preizkusili okrog 100 vrst vin, tudi tujih, jih prekommentirali in razpravljali o tem, kako vina promovirati. Končno smo mi tudi ambasadorji domačih vinarjev," pravi Blazinšek. "Ob preizkušanju posameznih jedi je tekel pogovor o tem, kakšno vino se kateri prilega. To je tudi najbolj pomembno pri delu in pri večerji je bilo obilo takih priložnosti, saj smo si kolegi, udeleženci šole, izmenično stregli med seboj in se spotoma učili. Sommelier je v Franciji visoko vrednoten poklic, pri nas pa smo mi prva generacija. Zato smo se domenili, da ustanovimo svojo sekcijo in da bomo organizirano sodelovali na vinarskih prireditvah – če nas bodo organizatorji seveda povabili. Končno bi to moral biti interes tako njim kot proizvajalcev. Mi smo promotorji in vsaka klet bi si morala želeli, da nas čim več izobrazi za poznavanje svojih vin. Mi smo kot strokovnjaki pripravljeni promovirati vsako vino, pogoj je le kakovost!"

Sommelier (francosko: kletar) je za večino ljudi nova beseda, uporabljajo pa jo v strokovnih krogih po vsem svetu! Z njo označujemo natakarja, ki se je posebej izučil za strežbo vina. Za sedaj jih imajo le pomembnejši gostinski lokali, ki razvijajo kulturo poznavanja in pitja vina in kjer skrbijo, da gostom pravilno postrežejo z vinom. Poklic je naporen in se še razvija, sommelierji pa postajajo odlični poznavalci in sposobni preizkuševalci vin, lastniku ali upravitelju lokala svetujejo založenost in pravilno shranjevanje vin v kleti, gostom pa priporočajo dobro kapljico in kombiniranje jedi z najprimernejšimi vini, ki jih servirajo na najustreznejši način. Ljudi seznanjajo s pravim poslanstvom vina, poskrbijo, da je sprostitelj gostov pravnja, med gosti ustvarjajo vzdušje. V bistvu je tudi sommelier promotor kakovostnih vin, zato nenehno preizkuša nove sorte in za ta del njegovega (dodatnega) strokovnega usposabljanja so vsekakor zainteresirani tudi proizvajalci.

Srebrna čašica, ki jo ob ustrezni uniformi nosi tudi Robi Blazinšek (slika) na verigi okrog vratu, je sestavni del opreme sommeliera in zaščitni znak njegovega poklica, namenjena pa je preizkušanju barve rdečih vin, ki se lepo, v tanki plasti razlijejo med vdolbinicami na njenem obodu in tako razkrijejo pravo barvo tekočine.

Seveda je razgovor nujno nanesel na problem majhnosti slovenske vinske proizvodnje, ki ji je hkrati v prednost in v oviro njena raznolikost. Robi priznava problem in prednosti. V Franciji ima npr. samo Bordeaux pod vinogradi 100.000 ha, v Sloveniji imamo skupaj pod trto 40.000 ha, na njih so razmere (organizacija, lastnina, proizvodnja...) neurejene, marsikaj je nedorečnega, pa še celo vrsto vinskih sort pridelujemo! Naša vinorodna območja so že po naravnih danostih pisana, imamo francoske, italijanske in avstrijske tipe vin, seveda je zaradi tega lahko proizvodnja posamezne sorte vin omejena in količine za razmere svetovnega tržišča neznatne! Pred časom so bili v Radgoni na tem, da prodajo svojo prvovrstno zlato penino v eno izmed držav Latinske Amerike. Vsa reč se je zataknila takrat, ko so kupci izrazili željo, da prevzamejo njihovo celotno proizvodnjo, do zadnjega litra, pa še nekajkrat toliko bi lahko pospravili! Da pa v Sloveniji ne bi mogli kupiti zlate penine... Vse to nas pa seveda ne ovira, da ne bi mogli prodreti z vrhunsko kakovostjo svojih vin. Proizvajalec mora paziti, da bo v steklenici tisto, kar je napisano na njeni nalepki. Dobrega vina ni problem prodajati. Morali bomo tudi sodelovati z enologi, ki so

sicer "po teži" en razred nad nami, a če bomo na degustaciji ocenili, da vino ni dobro, za njim ne bomo stali, ne bomo ga priporočali.

Sicer pa ljudje, gostje od drugod, izbirajo vina, ki so značilna za okoliš, v katerem je lokal. Treba jim je torej pojasniti, kakšno vino raste po okoliških terasah in jim ga ponuditi. V Evropi se je uveljavilo uživanje maloalkoholnih vin in takšen bi lahko bil (tudi vrhunski) naš cviček. "Treba bi ga le bilo 'dopiliti' in tudi izvedljivo bi bilo," pravi Robi, ki si trenutno še vedno daje veliko opravka z gosti, ki so prepričani, da je najboljši aperitiv ostro žganje. "To je v nasprotju z vsemi načeli prehrane, zato jim skušam priporočiti kak rumeni muškat, kako predikatno vino... Nekateri se pač ne dajo in ker ima gost v načelu vedno prav... Sicer pa kakovost že prodira v miselnost ljudi. Vino več sicer ne teče od miz, tako kot je včasih, a gostom se sploh več ne zdi za malo priti samo na kozarec visoko kakovostnega vina. Pri tem se jim cena niti ne zdi tako bistvena.

Zaradi dviga kakovosti vinske ponudbe nameravajo pri Treh lučkah zlesti še za razred višje tudi pri hrani, čeprav je ta že sedaj solidna. Zavedajo se tudi

potrebe po tem, da bi v okolici objekta postavili nekaj rekreativnih naprav. Razmišljajo o sprehajalni stezi, otroškem in teniškem igrišču, razširitvi parkirišč... Odvisno od prostora in sredstev. "V tujini oblast take naložbe spodbuja z davčnimi olajšavami, ker ve, da lahko pridobi skozi druge dajatve od povečanega prometa. Po drugi strani pa kaže upoštevati izračune, da odpade na vsakega našega državljana 2 mm morske obale, da bi bila zadnja prikolica v koloni, če bi se vsi Slovenci odpravili na morški dopust, nekje pri Postojni. To pomeni, da bodo naši ljudje svoje počitnice nujno preživljali tudi v notranjosti, in tudi, da bodo naši gostinski lokali morali poskrbeti za dodatno ponudbo. Človek končno ne more vse dan samo sedeti za mizo. Lahko pa si jo izbere kot pribežališče za okrepčilo med različnimi zabavnimi opravili. Končno se bomo gostinci morali zavedeti pomembnosti domačega gosta. Ta še kako dobro zazna, kakšen je naš odnos do njega, kakšne kakovosti je naš lokal in nam na

podlagi tega spoznanja dela na-prej dobro ali slabo reklamo."

Blazinškova diploma in oprema, ki jo ima vsak sommelier kot znamenje svojega poklica, je že sama po sebi kuriozum, lokalu dviguje ugled, priteguje goste, poznavalce in ljubitelje vin, hkrati pa je to seveda možnost, da se preko njega s kakovostnimi vini spoznajo tudi drugi člani kolektiva v hotelu in restavraciji. Robi se ob steklenicah kakovostnih vin pomeni s svojimi sodelavci in pravi, da se jih je nekaj znanja že prijelo. V kleti je uredil vinoteko s štiridesetimi sortami slovenskih vin, razporejenih po vinorodnih okoliših. Več prostora ni bilo, imajo pa gostje možnost, da si zadevo na svoje oči ogledajo in si izberejo pijačo po lastni želji. Poleg imajo urejen tudi arhivski kotiček in seveda mizo za družbe pravih poznavalcev in dobrih poslovnih partnerjev. V svojo ponudbo so vključili tudi najbolj znane zasebne proizvajalce vin in zatrjujejo, da se jim nikakor ne zdi odveč promovirati tudi njihovo vinsko kapljico, če je le dobra!

Zmešali so odličen koktajl

Prijetnih in razvedrilnih večerov je v naših življenjih vse manj. In še kako vemo, da so nam zelo potrebni. Da človek malo pozabi. Da potepta vsakdan.

V petek, 12. junija, se je v Kulturnem domu Krško zgodil takšen večer. V zahvalo rednim obiskovalcem kulturnih prireditev in v pozdrav krškemu krajevemu prazniku.

Nastopajoči so pokazali raznovrsten, pisan in razgiban program. Nemogoče jih je razvrstiti v hierarhijo boljši-slabši, so pa nekateri pokazali bolj prikupno predstavitev. Predstavili so se Korona iz Boštanja, Trio Sotošek iz Koprivnice, Kazina iz Ljubljane, Miran Kozole in Imagine s Senovega, Merlizz s Ptuja, Tamburaški orkester iz Artič, Elizabeta in Drago Križanič iz Brežic, Jože Kotar iz Novega mesta, Tatjana Vertovšek iz Koprivnice, MePZ Svoboda iz Brestanice, Vidka Kuselj in Ivan Mirt iz Krškega.

Koktajle, ki so jih začeli točiti zelo pozno, ko nam je že krulilo po želodcih in ko nismo bili več pripravljene toliko trošiti zanje, sta točila g. Zrakič in njegov asistent, natakar iz Čateških Toplic. Bili so okusni, takšni, kot morajo biti, predvsem peklenskih barv.

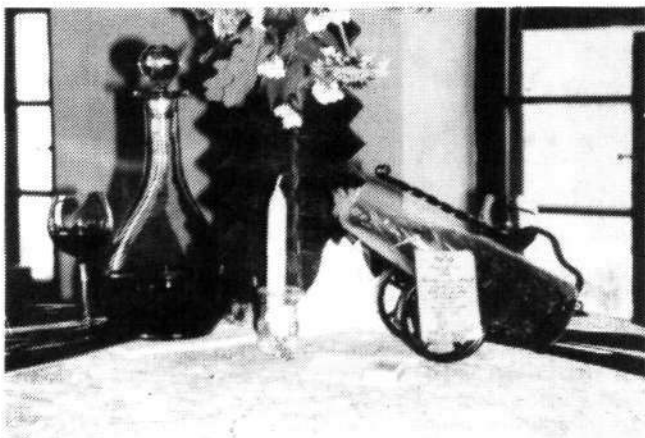
Nimam namena dajati kritiko kulturnega programa, ker za to nisem usposobljena. Rada pa bi tistim, ki na petkovem večeru niso bili, priskraka kakšen deciliter koktajla.

Ljudje so se dobro zabavali, zelo toplo pa so sprejeli Elizabeto in Draga Križaniča, ki sta z vso toplino človeškega glasu zapela nekaj hrvaških ljudskih pesmi. Izreden duet. Prikupen in sposoben je bil oktet Korona. Pokazale so talent in vnesle malo zahodnega showa. Dekleta že vedo, kako se tej stvari streže!

Po dolgem času smo se spet videli, si dali roke in poklepetali med seboj. Malo druženja in smeha torej.

Pohvala vodstvu doma, ki je za koktajl dobilo kvalitetne sestavine. Na zdravje!

■ Alenka Mirt

K opremi someljeja sodijo poleg odpiralcev za steklenice še termometer, košara za prenos steklenic v polležečem položaju, karafa (dekanirna posoda) za pretok vin, svečnik in sveča. Če gost ali somelje izbere staro rdeče vino, je treba ločiti vino od usedlin v steklenici. To somelje opravi tako, da brez kakršnegakoli vzmerniranja vina vsebino steklenice pretoči v karafu (starinsko, dragoceno kristalno posodo, ki izvira iz Prage). Ker je pri rdečih vinih včasih težko določiti trenutek, ko iz steklenice priteče prva sled gošče, si mora somelje pri tem opravilu pomagati s prižgano svečo, ki jo postavi za karafu. K vsemu temu seveda sodi še poglavje o odnosu (gosta) do starih vin, času, ki je potreben za to, da se usedline v steklenici umirijo, ustreznih temperaturah za hranjenje in serviranje vin, kozaric...

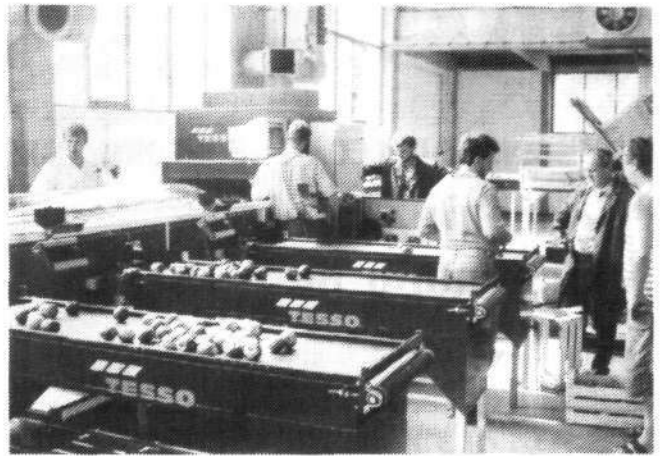
Avtomatika v hladilnici

V času, ko prebirate te vrstice, v Agrokombinatovi hladilnici v Stari vasi gotovo že deluje nova sortirna linija za sadje. Obiskali smo jih 24. junija, ko so holandski monterji zadevo še preizkušali in zaključevali montažo. Linijo je namreč dobavila in montirala holandska firma TESSO, Agrokombinat pa jo je delno že, ostalo pa še bo plačal z izvozom jabolk na njihovo področje. Pogodbo o tem so podpisali že kmalu po novem letu.

Zmogljivost linije znaša 3–3.5 tone sadja na uro, odvisno od kakovosti sadja, in je predvsem primerna za sortiranje jabolk in breskev. Peclji hrušk vse preveč poškodujejo sadeže, zato je ta stroj pri hruškah uporaben predvsem za praznjenje boks palet ali 18-kilogramskih zabojev.

Stroj sortira sadeže po kalibraži in možne so nastavitve z razlikami do 5 milimetrov. Gnilo sadje izločijo že delavci na traku pred kalibražo in stroj zaposluje 7 do 8 ljudi – odvisno od vrste embalaže, v katero vlagajo. Za letos imajo dogovorjenega toliko izvoza sadja, da bodo pokrili ostanek dolga dobavitelju, pa še dodatnih 30-50 % proizvodnje. Natančen odstotek bo seveda odvisen od letine pri nas in v Evropi. Predvsem gre za hruške in jabolka, letos pa bodo skušali ponuditi tudi breskve.

Ivana Rožmana, komercialista za prodajo sadja, smo povprašali, kako kaže letina. Pravi, da trenutno še kar dobro. To pomeni, da bodo še možnosti za prodor na zahodno tržišče. Dejstvo namreč je, da so letošnji kupci krških jabolk v Obrigheimu z njimi sila zadovoljni.

da so bila "naša" jabolka v vsej zalogi tamkajšnje hladilnice najlepša in da je bil odziv pri potrošnikih zelo velik. Prodajali jih niso le na svojem območju, pač pa so jih poslali tudi v tiste dele nekdanje Demokratične republike Nemčije, kjer imajo svoje poslovalnice. Zaradi vsega tega so nemški partnerji še pripravljani širiti sodelovanje z Agrokombinom in načrtujejo obisk v Krškem. Agrokombinat jih bo vključil tudi v poslovni sistem Mercator, kjer bodo proučili širši sistem sodelovanja, predvsem pa možnosti za uvoz sadja in zelenjave. V prvi vrsti bodo k nam uvažali banane, da ne bodo tovarnjaki hodili sem po jabolka prazni. O tej obliki sodelovanja (v bistvu gre za blagovno menjavo) so se z nemškim partnerjem, gospodom Jürschikom, lastnikom podjetja Fruchthof, dogovarjali ob koncu junija.

Območna zbornica o gospodarski zakonodaji

Odbor Območne gospodarske zbornice Posavja je v začetku junija obravnaval osnutek Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij in sklenil predlagati dve dopolnitvi. Dopolnitev 12. člena naj bi zagotovila pravico do delnic tudi delavcem, ki so v podjetju delali neprekinjeno več kot deset let, čeprav so zdaj že upokojeni. Dopolnitev 19. člena pa naj bi določala, da podjetja plačajo kupnino Skladu za razvoj v enem letu po vpisu v sodni register. Tako podaljšani rok plačila naj bi bil olajšava za podjetja, ki so v že sicer slabem ekonomskem stanju obremenjena z velikimi obveznostmi. Če kupnina ne bi bila plačana niti v tako podaljšanem roku, bi bil vpis v sodni register nič. Pripombi je v republiški skupščini posredoval krški poslanec Metod Šonc, ki je tudi član odbora Območne gospodarske zbornice Posavja. V celoti pa odbor zakon podpira in se zavzema za to, da bi bil čim prej sprejet.

Odbor se je seznanil tudi s tezami za zakon o vzajemnih skladih in zavzel stališče, da naj bi se v posavskem gospodarstvu ustanovljale vse oblike, ki jih zakon dovoljuje, tako vzajemni skladi kot investicijske družbe, da bi bile na voljo vse možnosti za pridobivanje finančnih sredstev za razvoj. Ko bo pripravljen osnutek zakona, se bo gospodarska zbornica intenzivno vključila v njegovo obravnavo.

Zahteva izvoznikov:

Izboljšati delo carine

Posobna skupina slovenske in hrvaške gospodarske zbornice se ukvarja z urejanjem carinskih zadev med državama. Eden od članov skupine, direktor Vina Brežice Karel Reecer, je Območni zbornici Posavja posredoval pripombe, zbrane pri izvoznikih iz Slovenije, in zbornica jih je posredovala pristojnim ministrstvom.

Skupina predlaga, da se postopki poenostavijo, da se čas carinjenja v Krškem podaljša do 16. ure in se uvede tudi ob sobotah do 13. ure. Potrebna je boljša organizacija, morda celo po panogah, delo naj bo bolj strokovno in ekspanzivno. Carina naj bi bila bolj v službi gospodarstva, ne pa države, kot je, žal, sedaj. Urejanje certifikatov bi se dalo poenostaviti za tisto blago, ki ima vedno enako poreklo. Fitopatološka služba bi morala delovati 24 ur, lahko tudi kje v notranjosti, ne pa nujno na meji. Za železniški prehod Dobova naj bi carinjenje opravljali kar na tamkajšnji železniški postaji.

Marsikaj bi bilo treba urediti tudi na hrvaški strani. Nekateri tamkajšnji kupci se namreč še premalo zavedajo, da je meja med državama dejstvo in da je zato carinski postopek nujen. Ni malo podjetij, ki niso registrirana akot uvozno-izvozna podjetja, zato morajo iskati posrednike, kar pa zavlačuje poslovanje. Špediterji in carina na hrvaški strani so po oceni omenjene skupine premalo ekspanzivni. Carina sprejema blago za carinjenje enkrat dnevno do določene ure, in če slovenski prevoznik ne ujame časa, mora čakati do naslednjega dne. Tako se dogaja, da je blago izročeno kupeu šele v dveh do treh dneh. Carinska skladišča se zapirajo prej, kot traja čas carinjenja. Vse to bi bilo nujno spremeniti.

Kar zadeva vljudnosti carinikov: opazovalci bi si je želeli več na obeh straneh meje.

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

Ali grozi izpad iz tekmovalnih lig?

Športna zveza Krško je 2. junija na IS naslovlila dopis v zvezi s financiranjem Športne zveze. Opozorila je, da SZ jeseni grozi izpad iz tekmovalnih lig. Stane Zorko je zato še v skupščini zaprosil za mnenje IS o tem. Danilo Siter (sekretar sekretariata za družbene dejavnosti) je povedal, da ves športni proračunski dinar, to je 5.6 mio, ni namenjen športni zvezi, ker je bila takšna pobuda skupščine. Nekaj denarja je ostalo v pristojnosti sekretariata, da lahko v primeru večje potrebe kluba interveniro (ok. 1,4 mio, doslej porabljeno okoli 170 tisoč.) SZ se ne strinja s tako delitvijo, zato IS ustanavlja komisijo iz klubov, sekretariata in krajevnih skupnosti. Rešitve pa kakšna nova prerazporeditev denarja verjetno ne bo prinesla. Stane Zorko meni, da bi se bilo treba odločiti za rebalans.

Slovenija naj hitro uvede zeleno karto

Dejansko smo se že lani osamosvojili, formalno so nas priznali že vsi, do OZN, mi pa take elementarne stvari nismo mogli doslej urediti. To je nedo-

pustno, je menil S. Sunčič in predlagal, da občina, IS in naš poslanec v republiški skupščini takoj zahtevajo obravnavo te zadeve v vladi Slovenije. ■

Kolikšen problem so droge v Krškem in Posavju?

K tistemu, kar so na Policijski postaji Krško zapisali v poročilo o svojem delu v preteklem letu, v skupščini pravzaprav niso imeli kaj pripomniti. Opozorili pa so (I. Žoher, J. Stibrič), da v njem nekaj pogršajo: podatke o tem, kako je v naši občini (in Posavju) z razširjenostjo mamil in kako policija proti temu ukrepa. Kajti govorice pravijo, da mamila so, da se dobijo v tem in tem lokalno, da je k nam že prišel celo heroin. Zato bi bilo prav, je menil Jože Stibrič, da javnost dobi o tem pošteno informacijo, ki bo govorice potrdila kot dejstva ali pa jih argumentirano ovrgla.

Po besedah Štefana Hrena, komandirja Policijske postaje v Krškem, delo na področju mamil

ni vključeno v poročilo samo zato, ker se v zaključni fazi s tem ne ukvarja policija, ampak urad kriminalistične službe. Potrdil pa je, da se pri svojem delu z mamili srečujejo, in meni, da ni nobene ovire, da skupščina zaprosi za ustrezno poročilo od kriminalistov.

"Apeliram na poslance," je dejal Jože Stibrič, "da se vsi skupaj in vsak posameznik zavzamemo za boj proti temu zlu, pri tem pa se vseskozi zavedajmo, da se je naš otrok mogoče že srečal z mamili ali pa se še bo. Preprečimo to, če ne drugače, tudi tako, da zapremo lokale, kjer se to nevarno zlo najde ali razširja." Skupščina je na njegov predlog izrekla kritiko službi za boj proti mamilom (ker ni znamenj uspe-

hov na tem področju) in obenem podprla pobudo, da se ta služba okrepi ne glede na stroške in se problema loti z vsemi močmi. ■

Problem se je zaostрил

Urad kriminalistične službe pri UNZ Krško je predsedniku SO na njegovo osebno prošnjo pred časom posredoval "situacijsko poročilo" o problematiki zlorabe mamil na območju občine. V njem navaja ugotovitve, da je občina Krško predvsem tranzitno območje za tovrstne pošiljke in da se ta roba pri nas niti ne ustavlja.

Odprto pa ostaja vprašanje, je rečeno v poročilu, ali med nami živijo osebe, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo. Pri nekem občanu z območja Krškega so lani našli heroin in marihuano. Za marihuano, ki so jo lani našli pri učenci srednje šole v Sevnici, se je ugotovilo, da jo je v cvetličnem lončku vzgojil neki Krčan. Še pri eni občanki je sorodnica iz Ljubljane posejala indijsko kopoljo, ki pa je lastnica rastlinjaka ni poznala. Poleg tega sta bila odkrita še dva nasada, vendar lastnikov niso odkrili.

To so prav vsi "pozitivni" primeri, navedeni v poročilu, in kriminalistični urad na tej podlagi ocenjuje, da se je problematika zlorabe mamil v naši občini povečala. Zato se kriminalisti zadnje čase posvečajo preventivnemu delu: udeležujejo se pogovorov o mamilih z osnovnošolci na pobudo šol v okviru naravoslovnih dnevorov. Hkrati opozarjajo, da je med mladletniki tudi uživanje alkoholnih pijač močno razširjeno in da je to prav tako veliko zlo, proti kateremu pa vsi skupaj premalo storimo. ■

Dva nova javna zavoda

Dve ustanovi, združeni v eno leta 1985, sta po sklepu skupščine odslej dva javna zavoda: Valvasorjeva knjižnica Krško in Posavski center za permanentno izobraževanje Krško. Čeprav je bilo nekaj poskusov

prepričevanja, da delavska univerza v skupni vpregi knjižnico zavira v razvoju, dokazi govorijo drugače in je v resnici edini pravi razlog za razdružitev ta, da po novem pač spadata vsaka na svoje zakonodajno področje. Edini zadržek pred odločitvijo v skupščini je bilo pravzaprav vprašanje denarja: ali se bo z razdružitvijo povečala administrativna služba in s tem potreba po financiranju. Danilo Siter, sekretar sekretariata za družbene dejavnosti, je zagotovil, da to ne bo potrebno, saj so si zamislili, da bo finančno-računovodske posle za knjižnico vodila občinska služba za finance, medtem ko bo delavska univerza obdržala dosedanega skupnega računovodjo. Direktorja pa bosta posleje vendarle dva!

Še beseda o financiranju. Skupščina občine kot ustanoviteljica oziroma v njenem imenu izvršni svet ima po odloku o ustanovitvi finančne obveznosti do zavoda za permanentno izobraževanje. V izvršnem svetu so se že dogovorili, da ne bodo zagotavljali letno določenega zneska denarja, ampak bodo financirali konkretne programe, in v tem primeru se bo lahko zgodilo, po besedah D. Siterja, da bo proračun prispeval več kot osnovni, t. j. tretjinski delež za programe delavske univerze. Letos je IS že podprl vrsto programov za izobraževanje v podjetništvu. ■

Bo spet zapora deponije?

Romi so se začeli nasilniško obnašati do prebivalcev v Sp. Starem gradu, zato je Jože Stibrič v skupščini znova pozval, da se problem reši. Policisti jih sicer velikokrat naženejo, dokaj uspešno, a se potem naselijo malo naprej ob deponiji odpadkov in se vračajo. Zdi se, da je edini vzrok za zadrževanje Romov tam sanitarna deponija, če je več ne bo, tudi Romov ne bo več. "Ne bi rad spet grozil z zaprtjem deponije," pravi Stibrič. "Ampak prav lako se tudi to zgodi." ■

Čemu so namenjena poročila za leto nazaj?

Poročilo Medobčinskega inšpektorata Krško za leto 1991 je končno sprejeto. Zbor krajevnih skupnosti ga je sprejel 16. aprila, ZZD 21. junija in DPZ 29. junija. Vsega skupaj so se zaradi njega predstavniki inšpektorata štirikrat udeležili skupščinskih zasedanj. Še bolj kot o potrebnosti tolikšnih obiskov bi se bilo treba vprašati o koristnosti razprav o zadevah, ki so že mimo, saj za nazaj ni moč kaj dosti (ali sploh ničesar) spremeniti. Enako bi ve-

ljalo tudi v primeru, če bi bilo poročilo za nazaj obravnavano v skupščini že npr. februarja. Zato so se tudi (redki) razpravljalci dotikali tekočih ali trajno aktualnih zadev, kot so npr. divjia odlagališča, množičnost črnih gradenj v novejšem času, divjih gramoznic. Sicer je bilo v skupščini že slišati pobudo, da naj bi inšpektorat poročal v tekočem letu in pogosteje, kako pogosto naj bi to bilo, pa se doslej še niso dogovorili.

Zadregre na cestah

Branko Vodopivec zahteva, naj v Dolenji vasi vendarle popravijo označbe na cestišču tako, da bodo v skladu s prometnimi tokovi, postavijo označbe ŠOLA pred tamkajšnjim vrtcem in hitrost skozi Dolenjo vas in Stari Grad omejijo na 40 km/h. Da bi bila varnost še bolj zagotovljena, predlaga, da se na tem delu regionalne cešte vgradi "ležeči policist". Nevarnost vključevanja v promet med vrtcem in klancem pa bi v KS radi preprečili z zgraditvijo mostu čez potok in priključka na cesto Dolenja vas-Pesje. Krajevna skupnost je po besedah B. Vodopivca že pridobila lokacijsko odločbo za tak poseg.

Slavko Šribar opozarja na divje vožnje po krški obvoznici, ki so še bolj nevarne zato, ker je na to cesto vrsta priključkov iz privatnih garaž. Predlaga, da se po možnosti to cestišče opremi

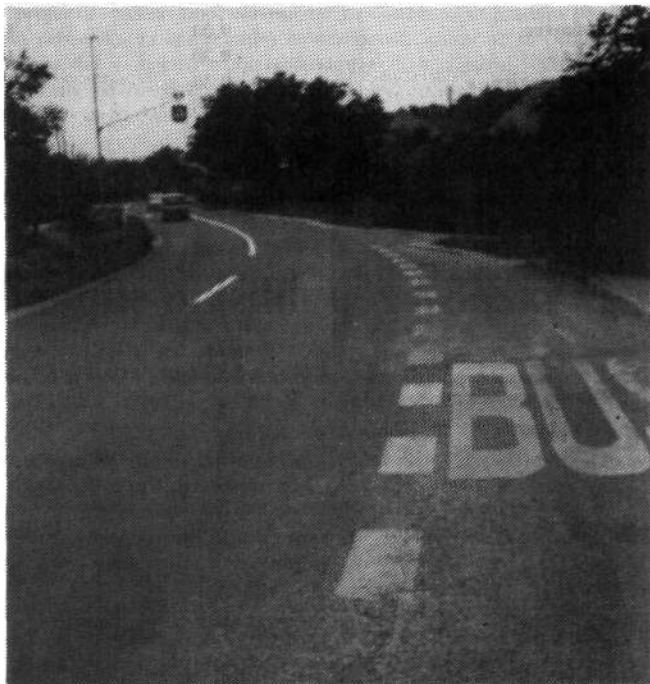
z oviro, kakršna je na cesti pri Logu. Morda bo voznik potem, ko si bo polomil vzmeti in amortizerje, znal spoštovati znake, ki omejujejo hitrost, saj lovljenje z radarjem in zaračunavanje kazni očitno nič ne zaleže, meni Slavko Šribar.

Jože Požun meni, da avtostoparji na obvoznici povzročajo zmedo, ki ima za posledico večje ali manjše karambole. Misli, da bi bilo treba opozoriti vodstvo tehnične šole, da bi policija ta del ceste nekako zavarovala ali da bi bilo treba postaviti znak – če sploh obstaja – ki prepoveduje štopanje. **Štefan Hren**, komandir policijske postaje, pravi, da ni pozitivne zakonodaje, ki bi prepovedovala avtostop, sicer pa trdi, da niso krivi avtostoparji, ampak neprimerne hitrosti in neupoštevanje varnostne razdalje.

PO CESTI DO PLEŠIVICE IN KOČE NA

Bohorju (s povezavo na Planino), ki je asfaltirana do Srebotnega, vozi šolski in delavski avtobus, pet vožen dnevno. Po tej poti gozdarji prevažajo les in težko mehanizacijo. Koliko časa še? Cesta je razdrta, po njej je prepovedan prevoz, težji od 6 ton (razen za avtobuse). Takoj za znakom prepovedi pa stoji še eden, ki opozarja na poškodovane lesene mostove. (Foto: T. Petrovič)

Plavalni klub Celulozar razpisuje plavalne šole za otroke

v naslednjih terminih: 29. 6.–10. 7., 15. 7.–26. 7. in 27. 7.–7. 8. Vadbna bo v vsakem terminu od 9. do 10. ure in od 17. do 18. ure.

Cena tečaja je 1000 tolarjev.

Prijave zbira Andrej Škafar pri Vidmovem bazenu vsak delovnik med 8. in 13. uro.

Priporočajo, da se vključijo otroci, stari od 5 do 8 let.

DELEGAT BRANIMIR VODOPIVC IZ

KS Dolenja vas je na zadnjem zasedanju skupščinskih zborov postavil delegatsko vprašanje in zahtevo: kdo je kriv (ime in priimek vodje skupine) za nepravilno označeno križišče v Dolenji vasi proti Pesjemu. V imenu svojih sokrajanov je zahteval odpravo te napake, postavitev ustrezne prometne signalizacije, ki bo omejevala hitrost vozil, ki se pobesnelo zaganjajo v bližnji breg ali spuščajo po njem (v bližini je vrtec in dve avtobusni postajališči), namestitev talnih ovir na cestišču za prisilno zmanjšanje hitrosti, ureditev mostu... A ko smo že pri postajališču: verjetno je pleskarska dela opravljala skupina istega (cestnega) podjetja, če ne že kar isti ljudje. Če bi pred barvanjem pometli pesek z asfalta, bi se ga barva dosti bolje prijela in oznaka bi trajala dlje. Škoda bi bila manjša!

Brezplačen počitniški avtobus

Občinska zveza prijateljev mladine Krško organizira brezplačen prevoz otrok s počitniškim avtobusom v Čateške Toplice vsako sredo v juliju. Otroke lahko spremljajo starši, eni in drugi pa se morajo pisno prijaviti na OZPM Krško. Vstopnice za kopališče so za vse udeležence zagotovljene po enotni ceni 70 tolarjev in jih je moč kupiti ob prihodu na avtobus. Malico je najbolje prinesiti od doma.

Še vozni red počitniškega avtobusa, ki bo vozil na dveh relacijah:

	Odhod	Vrnitev
Koprivnica	9.00	18.15
Senovo	9.15	18.00
Brestanica	9.20	17.55
Krško	9.30	17.45
Zdole	9.45	17.30
Sp. Pohanca	9.55	17.20
Čateške Toplice	10.15	17.00
	Odhod	Vrnitev
Leskovec	9.00	18.05
Raka	9.20	17.45
Kostanjevica	9.30	17.35
Podbočje	9.45	17.20
Čateške Toplice	10.10	17.00

O razpisu republiških štipendij

Razpis republiških štipendij za šolsko leto 1992/93 je bil objavljen v časniku Delo v sredo, 10. 6. 1992.

Do republiške štipendije so upravičeni:

- učenci in študenti, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča in katerih dohodek na družinskega člana v 2. tromesečju leta 1992 ne presega 14.800,00 SLT bruto (80 % ZOD);
- učenci in študenti, ki se šolajo zunaj kraja stalnega bivališča in katerih dohodek na družinskega člana v 2. tromesečju leta 1992 ne presega 20.350,00 SLT bruto (110 % ZOD);
- učenci in študenti, ki so prejeli republiško štipendijo v tem šolskem letu in katerih dohodek na družinskega člana v 2. tromesečju leta 1992 ne presega cenzusa (80 % oziroma 110 %) za več kot 20 %.

Učenci in študenti, ki nameravajo zaprositi za republiško štipendijo, morajo izpolniti vlogo na obrazcu RŠT-1, ki ga dobijo na Zavodu za zaposlovanje. Opozarjamo, da obrazec SPN-1 oziroma SPN-2, ki se je uporabljal v preteklih letih, za republiško štipendijo ni več veljaven.

Izpolnjene vloge z uradno potrjenimi podatki o bruto osebnih dohodkih v 2. tromesečju leta 1992 in priloženim potrdilom o vpisu, spričevalom oziroma potrdilom o opravljenih izpitih bodo strokovne službe Zavoda za zaposlovanje sprejemale od 15. 7. 1992 dalje. Zadrževano dokumentacijo morajo učenci predložiti do 5. septembra, študenti pa do 30. septembra 1992 na Zavodu za zaposlovanje v občini stalnega bivališča.

Za dodatne informacije v zvezi s štipendiranjem se obrnite na strokovne delavce Zavoda za zaposlovanje.

■ Republiški zavod za zaposlovanje
Enota Sevnica

Sklic zasedanja zborov SO Krško

25. skupno zasedanje vseh zborov občinske skupščine bo v četrtek, 9. julija 1992 ob 15.15.

Na dnevnem redu bodo:

- pregled odgovorov na delegatska vprašanja in pobude ter nova vprašanja in pobude;
- predlog programa nalog Sklada stavbnih zemljišč občine Krško za leto 1992;
- predlog Odloka o ustanovitvi Sklada za razvoj malega gospodarstva v občini Krško;
- predlog Odloka o uskladitvi ustanovitvenih aktov javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov v občini krško;
- poročilo o delu operativne skupine za begunce pri IS SO Krško;
- predlog Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Krško);
- predlog za razrešitve in imenovanja v "Valvasorjevi" komisiji;
- druga vprašanja. ■

Občina ustanavlja sklad za malo gospodarstvo

Po zakonu lahko takšen sklad ustanovi občinska skupščina, zato je izvršni svet oziroma sekretariat za razvoj pripravil predlog odloka o ustanovitvi sklada in bo skupščina odločala o njem na četrtkovem zasedanju.

Ta razvojni sklad bi pridobival denar iz občinskega proračuna, prihodkov od vezanih sredstev v tekočem letu (vračilo od danih kreditov), z najemanjem posojil pri poslovnih bankah in iz drugih virov. Z denarjem iz sklada naj bi (na podlagi javnega razpisa) pospeševali ustanavljanje in širi-

tev profitnih enot malega gospodarstva, uvajanje sodobnih, energetsko varčnih in ekološko varnih tehnologij ter izvozno usmerjenih programov. Uresničevanje omenjenih ciljev bi razvojni sklad omogočal s posojili pod ugodnimi pogoji, subvencioniranjem obrestne mere za vračanje posojil, z vlaganji v poslovne prostore, obrtne cone ipd.

Sklad se organizira in prične delovati v 90 dneh po uveljavitvi odloka. V istem času mora imeti izvršni svet izdelana merila, pogoje in postopek za dodeljevanje sredstev iz sklada.

Uskladitev aktov z zakonom

Šole in varstvene organizacije, ki so po novi zakonodaji postale javni zavodi, morajo imeti z novim zakonom usklajene svoje ustanovitvene akte. Marča so v občinski skupščini zavrnili predlagane odloke o uskladitvi ustanovitvenih aktov za-

radi nejasne dikcije, zato se bodo tokrat odločali o popravljemnem predlogu, v katerem so prejšnji trije odloki združeni v enega. Odlok poleg nazivov, sedežev in dejavnosti zavodov opredeljuje tudi organe zavoda in njihove pristojnosti, financiranje in pravne pristojnosti zavodov.

Program nalog Sklada stavbnih zemljišč

Občinska skupščina sicer tega programa ne sprejema, pač pa ga potrdi ali ne potrdi. Prve variante, ki jo je sprejel upravni odbor sklada, delegati niso potrdili. Upravni odbor je izdelal novo, jo sprejel 18. maja in jo bo v četrtek ponovno predložil skupščini v potrditev. Natančneje o spremembah v programu ne moremo govoriti, ker obrazložitev ni priložena, opaziti pa je mogoče, da je tokrat izpuščeno sovlaganje v izgradnjo primarne gospodarske infrastrukture (43 milijonov) in da so na novo vključene nekatere zahteve krajevnih skupnosti, na primer: nerealizirani deli ZN Grajska cesta Kostanjevica (15 milijonov) in ZN Stara kolonija Senovo (7 milijonov), ureditveni načrt naselja Dolenja vas (450 tisoč), sofinanciranje urejanja pločnikov v Dolenji vasi (3 milijoni), obrtna cona Brestanica (12,8 milijona) in še kaj.

Sklad stavbnih zemljišč, je zapisano v programskih izhodiščih, je zastavljal naloge v okviru možnosti, ki jih dopušča zakon o porabi sredstev, zbranih iz nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Kot je znano, pa sklad odstopa 30 % svojih sredstev izvršnemu svetu za realizacijo njegovega programa. Ker je pogosto slišati kritike, da se denar za javno porabo med krajevne skupnosti razdeljuje zelo neenakomerno, bo zanimivo videti pregled skupnih sredstev za investicije v krajevnih skupnostih, tako proračunskih kot tistih iz sklada. Pregled je sestavni del programskih izhodišč v novi varianti programa sklada stavbnih zemljišč.

Predvidena investicijska sredstva za leto 1992

Krajevna skupnost	Sredstva proračuna	(v 000 SLT) Sredstva sklada
Raka	11.700	750
Leskovec	10.600	60.250
Gora	6.200	-
Krško	38.100	145.960
Veliki Trn	5.600	-
Zdole	3.000	-
Podbočje	27.700	750
Dolenja vas	2.600	3.450
Senovo	17.000	14.000
Brestanica	35.500	34.350
Kostanjevica	27.300	23.300
Koprivnica	15.000	-
Senuše	3.200	-
Rožno-Prekladol	3.500	-
Veliki Podlog	1.000	-
Veliki Podlog	20.930*	-
Krško polje	40.630*	-
SKUPAJ:	269.560	282.810

*melioracije in komasacije

Komunalni odlok še enkrat

Ob sprejemanju Odloku o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Krško smo že večkrat pisali: ko so zanj pripravili delovno gradivo pa ob osnutku, predlogu in razpravi v skupščini. Čeprav je bila ta opravljena že 16. aprila, odlok še vedno ni sprejet; ostala je še odločitev o aman-

dmajih, ki jih je k odloku predlagal delegat Kostaka, pa se doslej že dvakrat zgodilo, da je skupščina ob tej točki ostala brez zadostnega števila delegatov za glasovanje. Morda bo tokrat vendarle šlo, in čas bi že bil, saj pomanjkanje pravil podpira nered na tem področju, z njihovim sprejetjem pa bi lahko vsaj upali, da se bomo sčasoma znebili vsaj katerega izmed mnogih črnih odlagališč.

Cesta Brestanica – Senovo Ogrožajo jo težave z zemljišči!

Obnova regionalne ceste Brestanica–Senovo je sedaj na točki, ko bi moral (občinski) upravni organ izdati gradbeno dovoljenje, na podlagi katerega bo Republiška uprava za ceste objavila razpis za izvedbo del.

Inž. Franc Glinšek, sekretar občinskega sekretariata za gospodarsko infrastrukturo: "Občinski upravni organ je vse priprave, ki so v njegovi pristojnosti in ki jih je lahko opravil, že zaključil! Vse nadaljnje aktivnosti so v pristojnosti Republiške uprave za ceste. Ne glede na to pa še vedno sodelujemo pri pridobivanju zemljišč, potrebnih za traso rekonstruirane ceste. Že prvi dan sklepanja pogodb s prebivalci v krajevni skupnosti Brestanica pa je prišlo do zapletov. Kljub javni razpravi o lokacijski dokumentaciji, na katero so bili vabljeni vsi lastniki zemljišč, dodatni javni obravnavi lokacijskega načrta in opravljeni predzakoličbi trase so se šele sedaj – ob novi zakoličbi, ki je upoštevala nekatere pripombe iz javne razprave – pojavila nasprotovanja posameznih krajanov."

Sedanja zakoličba seveda obsega robove brežine ali useka trase in šele sedaj je širina posega v prostor med krajani zbudila negotovanje. Ob tem se pojavljajo tudi nekateri lastniki z zahtevami, ki niso predmet tega projekta. Nekdo hoče dovoljenje za nadomestno gradnjo brez plačila prispevka za spremembo namembnosti, drugi ne bi prodal, ampak bi dal v najem, tretji odškodnino za leta nazaj, četrti ne verjame, da bo res dobil obljubljeni denar... "Glede na obstoječo zakonodajo in možnost reševanja takšnih sporov je realizacija ceste sedaj povsem v rokah lastnikov zemljišč," pravi Glinšek, "lahko pa postane tudi vprašljiva!"

Upravni organ je dosegel, da je cesta vnesena v program Republiške uprave za ceste in uredil dokumentacijo... Po zagotovilih RUC morajo biti dela samo še objavljena v Uradnem listu in do izbire izvajalca traja rok stotih dni. Razpisa pa ni moč objaviti, dokler ne bo izdano gradbeno dovoljenje, in tega ni moč izdati, dokler ni razrešeno lastništvo zemljišč. "Skratka: to lahko pomeni tudi, da letos ne bo začetka del na cesti Brestanica – Senovo!"

Primer z južne Tirolske: kako postaviš sodobno šestpasovno avtocesto, ne da bi prizadel veliko obdelovalne zemlje, imel težave z lasniki parcel, plačal pretirani prispevek za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč... Zgradiš mogočen viadukt! Pred časom sem bral, da so se na ta način tudi v Nemčiji (tisti "ta pravi", Zahodni) znebili nekega nadležnega posestnika. Ni in ni mral ceste blizu hiše, ni se hotel preseliti v drugo, potem pa so mu zgradili cesto trideset metrov nad streho!

NJEGA DNI JE STAL MED RADNO IN

Sevnico lesen most, ki je ljudem iz tistih krajev pomagal čez reko Savo. Pa so rekli, da si bodo postavili nov, varnejši most namesto dotrajane brvi, delo so zaupali Gradisu iz Maribora. Slavnostno otvoritev so organizirali 25. junija in po slavnostnem nagovoru se je zbrano ljudstvo, skupaj z vodjem gradbišča, podalo čez novootvorjeno pridobitev. Oglede videoposnetka, ki sicer ni bil pripravljen na tak dogodek, a se je zaradi potrebe le odrekel svoji slavnostnosti, je pokazal, da je bilo na mostu 98 ljudi, v največji gruči (na sredini) pa okrog sedemdeset. Most je namreč odpovedal sodelovanje in se pričel krepko zibati. Nekateri so sicer mislili, da jim je zaradi vročine slabo, drugi, da jih bo kap, in tretji so pobrskali po spominu, kaj so že spili. Vsekakor je bil most kmalu povsem prazen. Predsednik sevnškega izvršnega sveta, **Marjan Kurnik**, ki je o dogodku pripovedoval, zatrjuje, da panike ni bilo, da pa so ljudje most zapustili v rahlem drncu. Sklep: most je do nadaljnjega zaradi (ne)varnosti zaprt za ves promet. Mostu je že med gradnjo voda ob poplavi (novembra 1991) podrla enega izmed stebrov in teden dni pred otvoritvijo se ni uspel opraviti tehničnega prevzema, ker izvajalec del ni predložil vseh certifikatov. Kaže pa, da le ni šlo samo za manjkajoče formalnosti. Most je po cenah iz avgusta 1991 stal 7,2 milijona SLT, dolg je 136 metrov, širok 3,2 m, pohodna pot na njem pa je široka 2,8 m. (Foto: Lipa, Sevnica)

NEKATERIM KRAJEM JE USOJENO,

da živijo ob regionalni cesti pa to za njihove prebivalce pomeni v prvi vrsti nadlogo. Ena takih težav je pločnik, ki ga zaradi varnosti potrebuje okrog 140 učencev koprivniške osemletke. Ti se morajo vsaj dvakrat na dan podati na regionalno cesto Senovo-Podsreda, če hočejo priti v šolo in potem spet domov. Tudi ostalim, civilnim pešcem se ne godi nič bolje. Pločnika ni, čeprav jim ga obljublajo že nekaj let! (Blaž Sotošek)

V skupščini tudi o beguncih

Tokrat je na skupščinsko zasedanje uvrščena tudi problematika beguncev, ki živijo na območju naše občine. Pobudo za to je pretekli mesec dal delegat KS Krško Stanislav Sunčič, "ker za vsakega begunca porabimo 24.000 tolarjev na mesec, t. j. 500 DEM, kar je veliko breme tako za državo kot tudi za občino. Doslej pa ni bilo slišati dosti konkretnega o tem, kako bo

država reševala begunsko problematiko. Pa bi to morala vedeti, kajti: begunci že sedaj predstavljajo 3 % prebivalstva Slovenije; vojna bo verjetno še kar trajala; veliko ljudi najbrž od nas ne bo vrnilo domov." Torej lahko breme postane še večje.

Predlagal je tudi, da sami kar najhitreje nekaj ukrenemo, in sicer naslednje: da se begunci razselijo po celi občini in na taka mesta, kjer bodo lahko pridelovali osnovne potrebščine zase; da se vsi otroci vključijo v predšolsko in šolsko vzgojo; da se vsem tistim, ki se premeščajo z enega mesta na drugega brez dovoljenja in brez potrebe odvzame status begunca.

Bi odkrit pogovor še pomagal? (Naš glas, 20. 2. 1992)

Pogovora pa še ni bilo

Datumi o času sprejemanja nekaterih dokumentov nekaj povedo o skupščini. Ne gre ravno za to, da zasedanja ne bi bilo mogoče imati (to se je nazadnje zgodilo 4. junija); ponavadi se zgodi, da udeležba, neredko že na začetku na meji sklepčnosti, ob koncu tako upade, da sklepanje ni več možno in se neopravljene naloge prelajajo iz meseca v mesec.

Takoj je treba povedati, da skupščina kot celota sebe same ni še nikoli postavila na dnevni red. V Odloku o pristojnostih in sestavi zborov občinske skupščine je zapisano, da je dolžnost predsedstva skupščine, da skrbi za učinkovito uresničevanje skupnih nalog vseh zborov. Pravniške formulacije je sicer mogoče tolmačiti na vse mogoče načine, a zdi se nam vendarle, da v to nalogo sodi problem, o katerem je tu beseda. Seveda ni nobenega zagotovila, da bi bilo potem drugače, a kolikor nam je znano, se predsedstvo na svojih sejah s tem še ni ukvarjalo. Posamič so se v družbenopolitičnem zboru o tem pogovarjali enkrat, v zboru združenega dela dvakrat. V slednjem menijo, da bi morala biti podjetja obveščena, kateri delegati se sej praviloma ne udeležujejo, te osebe pa morda celo javno izpostavljene. Kolikor je znano, se doslej ni zgodilo nič od tega. "ZZD bi lahko kreativno vplival na gospodarsko politiko v občini," meni Janko Hrovat. "Problemi so ravno v firmah, ki jih zastopamo. Zdi pa se, da npr. delegati Vidma zadnje čase bojkotirajo seje."

Med vzroki za slabo udeležbo se najpogosteje omenja lepo vreme in delovne obveznosti. Zadnje čase pa so vse glasnejši tudi očitki na račun predsednika skupščine Vojka Omerzuja, češ da z avtoritarim, "dirigiranim" vodenjem zasedanj in nepotrebnimi odmori povzroča nejevoljo med delegati in predčasne odhode. (Na zadnjem skupnem zasedanju, junija, je Janez Abram predsednika obdolžil, da je "zrežiral" odhod vseh novinarjev iz skupščinske dvorane, ker da mu je njih odsotnost bolj ustrezala. Razlog odhoda je bil seveda drugačen: v času zasedanja je prispela delegacija iz Loniga s pomočjo za begunce.)

Vprašanje je, ali bi bilo na mestu tukaj naštetih vse tiste, ki se niso udeležili podaljška zasedanja družbenopolitičnega zbora v ponedeljek, 29. junija. Med manjkajočimi so namreč nekateri takšni, ki sicer dosti redno prihajajo. So se pa tega dne DPZ-jevci zbirali več kot 45 minut in so bili hudo nejevoljni na Vojka Omerzuja, ki je po tem času kot eden od težko zbranih trinajstih članov odšel, čeprav so se dogovorili, da počakajo še na enega, po telefonu priklicanega

delegata. Ta je potem res prišel in nato so pripeljali še štirinajstega. Kvorum je bil tako zagotovljen in zasedanje v četrto ure končano.

Dogajanje v skupščini marsikdaj daje mučen vtis, da stvari ne tečejo tako, kot bi morale. Skupščina se mora še vedno ravnati po zastarelem, že leta 1982 izdanem poslovniku. Skupščina nima programa dela – slišati je, da doslej še noben upravni organ ni sporočil, kaj bi rad vanj uvrstil. Tako ni zamejen obseg dela, ki bi ga morala skupščina v določenem času opraviti, in ni moč izmeriti, do kod je že prispela. V ozadju vsega pa menda ni nepomembna nestrpnost med obema predsednikoma, o kateri se sicer na veliko šušlja, toda: ali bo kdo zahteval pojasnilo o tem?

Izvršni svet:

Lokacija sanitarne deponije

Krški izvršni svet je imel na svoji seji (23. junija) v gosteh magistra Svetozarja Popoviča, vodjo odseka pri SEPO (skupini za oceno posegov v okolje) v Inštitutu Jožefa Stefana, in predstavnik krškega Savaprojekta, ki so izdelali študijo možnih lokacij za novo deponijo komunalnih odpadkov. O izboru možnih lokacij in zapletih v zvezi s tem smo že poročali, zato samo na kratko: v ožji izbor sta prišli lokaciji pod Selcami v KS Leskovec in v opuščnem rudniku kremenčevega peska Ravno v KS Raka. Ko je izvršni svet objavil, da se nagiba k izboru lokacije na Ravnem, se je moral soočiti z odporom krajanov, ki niso hoteli sodelovati niti v razgovoru, kjer naj bi prikazali sodobno urejeno deponijo.

Skupina SEPO je po analizi pokazateljev ocenila, da bi bila za deponijo vendarle primernejša lokacija pod Selcami. Predstavnik krškega izvršnega sveta so se kljub temu pozanimali, pod kakšnimi pogoji bi lokacija na Ravnem postala tudi uporabna oziroma enakovredna oni na Selcah. Njeno prednost namreč vidijo v ugodnejših prometnih povezavah z občinami vsega Posavja in še v nekaterih točkah. Mag. Polič je priznal, da je taka rešitev možna, da pa je vsekakor treba dela zaupati izkušenemu izvajalcu ter zagotoviti dosleden nadzor nad pripravo terena.

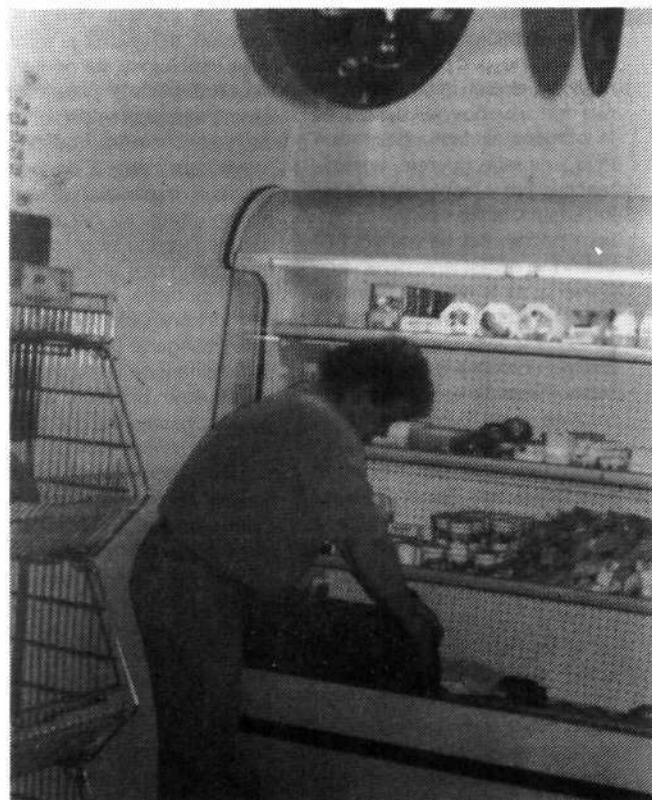
Med drugimi pripombami so se člani izvršnega sveta soočili tudi z vprašanjem, ali bo deponija občinska ali regijska. Prišli so do ugotovitve, da tudi njena morebitna občinska ali regijska. Prišli so do preoblikovanju lokalne samouprave (zmanjšanju občin) ne pomeni nič. Hkrati pa ostaja dejstvo, da komunalne odpadke (smeti) nekam moramo voziti. Tako so nekateri razpravljavci prišli do ideje, ki bi jo verjetno res kazalo preizkusiti. Najprej je treba ljudem dopovedati, da tudi smeti stanejo in da ne morejo ležati kar vseprek, kjer bi si kdo želel. Odvoz odpadkov mora postati obvezen, višina kazni za neupoštevanje tega določila pa tolikšna, da se tak prekršek resnično ne bo nikomur izplačal. Seveda pa je za uresničitev tega pogoja, da se prebivalstvu omogoči zbiranje in redni odvoz smeti iz prav vseh krajev v občini ali regiji.

Franc Jenič (občinski sekretariat za razvoj) je predlagal, da izvršni svet posreduje celovito poročilo delegatom, saj ob že dolgo trajajočem iskanju rešitev nekako le mora zaključiti ta del procesa in k vsej zadevi pritegniti tudi skupščino. Po razpravi so se člani izvršnega sveta domenili o naslednjih stališčih in ukrepih:

1. IS je uskladi nejasnosti, ki so jih je pred člane postavljali študija in zamere na terenu.
2. IS bo delegatom v skupščini celovito poročal v problematiki iskanja lokacije za deponijo komunalnih odpadkov.
3. IS bo skupščini predlagal, da da soglasje za nadaljevanje postopka za lokacijo Ravno.

MALA ŠOLA V KOPRIVNICI NI NIKOLI čakala na dograditev prizidka, v katerem bo vrtec. Otroci se, ko dovolj zrastejo, zberejo in obvladajo predvideni program. Ta je zadnja leta sicer povsod malo manj šolarski in bolj namenjen prilagajanju na vstop v prvi razred, a tudi to ni kar tako. Od tega, prvega otrokovega štika z vzgojnim in izobraževalnim procesom je odvisno zelo veliko. In kar zadeva te reči, je gospa (otroci ji gotovo rečejo tršica) Silva Kovačič, po zatrjevanju tistih, ki jo poznajo, za otroke pravi penicilin. Čeprav se na delo vsak dan vozi z Lesičnega. **(Blaž Sotošek)**

V SPODNJIH PROSTORIH obnovljene koprivniške osnovne šole je podjetje Darja iz Krškega odprlo samopostrežno prodajalno, o kakršni so tamkajšnji krajanji sanjali in zanjo prosjali pri ustreznih ljudeh že dolga leta. Lokalu so dali ime DIA, odprt je med 7.30 in 18. uro, ob sobotah in nedeljah pa do 12. ure. Uporabniki trdijo, da je prodajalna prijetna, da so v njej ljudje prijazni in da imajo veliko izbiro. Otvoritev je bila 20. maja. **(Blaž Sotošek)**

Politika vlaganj danes ne more biti gibalo razvoja

Lahko je le krpanje nujnih lukenj

Seja skupščinskih zborov 8. junija je seveda uvrstila na dnevni red krškega izvršnega sveta tudi obravnavo pripomb, ki so jih delegati imeli ob obravnavi gradiv o gospodarjenju in stanja v našem gospodarstvu. Na očitek delegatov, da izvršni svet nima strategije razvoja, njegov predsednik zagotavlja, "da to ni res, ker je strategija tega organa bila zastavljena in znana, zastavljena je bila tudi z usmeritvijo republike (na določenih področjih). Zastavljena je z letnim planom, v občinskem proračunu, kar je glavni okvir dela izvršnemu svetu." Gradivo je bilo tako, kot ga je vlada lahko zbrala: od podjetij nima več pravice terjati nikakršnih poročil, zato jih tudi kljub urgencam niso mogli veliko zbrati in iz tistega, kar so prejeli, ni bilo smiselno sestavljati poročila. "Končno se je to posredovanje originalnih (ločenih) poročil pokazalo kot uporabna rešitev, saj se je v nekaj trenutkih pokazalo, da posredujeta delegatom dve različni strani (Novolesa) vsaka svojo verzijo podatkov. Zakaj jih ne bi soočili!?" Tako predsednik izvršnega sveta.

Predsednik Černelič je ugotovil, da so nekateri direktorji razpravljali v duhu nekdanje ureditve, ko je bilo občinsko vodstvo ne le dolžno, pač pa je tudi imelo možnost skrbeti in ukrepati. Danes teh vzvodov ni, družba se je odločila za tržno gospodarstvo, vladam odvzela kompetence in jim v bistvu zvezala roke. Lastnik lahko s svojim podjetjem počne, kar se mu zdi potrebno, in oblast lahko kvečjemu preverja, ali je njegovo ravnanje še v okviru zakonitega. Seveda pa zadeva zaškripnje, če se lastnik po določenem obdobju samostojnega ukrepanja znajde v težavah in se potem obrne na oblast po pomoč. Nekatere kompetence si je preprosto pridržala država, "sicer pa dajejo izvršnemu svetu okvir za delo sprejeti programi in če teh ni, če ni denarja in kadrov za to, se ne da pomagati! Osnovno preokupacijo s programom in zahtevo pa lahko dajo delegati v skupščini," pravi predsednik. Nekatere izmed zahtev, ki so jih pred vlado postavljali direktorji, so sicer izvedljive, tudi v okviru občinske vlade in proračuna, a treba jih je preprosto vključiti v letne plane.

Tudi očitke na račun tega, da ni preprečil izgube Novolesovih tovarn, SOP-a, sprememb v TES-u izvršni svet zavrača, ker je to pač stvar pravnega sistema, v katerem vlada ne more doseči skoraj ničesar. Predvsem

pa poudarja, da so bile pogodbe o prenosu podjetij podpisane še za časa prejšnje vlade! Slišali smo tudi trditve, da je sicer krivulja uspešnosti, na primer Vidma, tudi pričela padati že za časa prejšnjega vodstva, da pa se naše občinsko vodstvo vse preveč sprijaznja z dogodki, ki vodijo v nazadovanje podjetij. Na eni strani so nekateri člani izvršnega sveta sicer trdili, da bi ta organ moral aktivneje posegati v podjetja, po drugi strani pa tudi konkretno vprašanje: kaj tako poseganje pomeni? Očitno samo finančne injekcije, saj ko se skušajo drugače aktivneje vključiti, nimajo pravice do tega. Se je pa izvršni svet pripravljen vključiti s pomočjo pri ustanavljanju novih podjetij v naši občini, s pomočjo tujega kapitala, zaveda se pomanjkanja kadrov z managerskimi sposobnostmi in skuša zastaviti določene oblike (do)izobraževanja. Sprejemajo tudi pobudo, da bi se predstavniki izvršnega sveta večkrat pogovorili z zainteresiranimi direktorji in poslanci.

Franc Jenič, sekretar sekretariata za razvoj: "Aprila lani je naš izvršni svet dal skupščini celovito poročilo o gospodarjenju, kasneje pa še enega. V obeh poročilih smo poudarili negativne trende gibanja kazalcev gospodarstva, na to sem ob obisku opozoril celo ministra Rejca. Pred skupščino smo postavili tudi petletni plan, v katerem smo

skušali razmejiti določene stvari, poiskati naloge izvršnega sveta... Vsakič smo se kar malo osmešili, ker je to vse skupaj delovalo neuskajano z načeli tržnega gospodarjenja, tudi iz poslanci iz podjetij niso razpravljali. Bil sem osebno tudi v podjetjih, ves čas sem bil proti temu, da gre SOP v stečaj. To je dokumentirano, a gospod Jenžur je imel pravico to storiti in je to storil. Pri drugih direktorjih dlje od kavice ni bilo možno priti. Razen tam in takrat, ko je bilo treba prepričevati delavce, naj ne gredo na ulico. Če pa skušamo priti v podjetja z novimi programi, se vodilni obnašajo kratkovidno in se ne dajo, dokler niso pod vodo! Mora se pa naš izvršni svet ozreti po stvareh, ki sodijo v njegovo kompetenco: infrastruktura...

Korenine problema se začenejajo s poslovno politiko. Ljudje mi, na primer, zatrjujejo, da je bila nabava zadnjega papirnega stroja v Vidmu zgrešena inveticija. Ne vem, ali je bila ali ne, vem pa, da je prejšnje vodstvo tovarne, na čelu s Silvom Gorencem, prepričalo banko, in sicer banko v Ljubljani, da gre za perspektivno naložbo in da se vanjo izplača vlagati. Spomnim se tudi načelnika za gospodarstvo v občini Krško, Toneta Avseca, ki je bil vedno proti temu, da se še tako male firme priključujejo večjim podjetjem izven svojega kraja. V času detozdiranja so se delavci z referendummi odločali za prenos lastnine na osrednje podjetje, te dokumente so podpisali lastniki, direktorji in predsedniki delavskih svetov, in tu je začetek lastninjenja."

Franc Jenič

Kljub temu smatra gospod Jenič, da bi izvršni svet še naprej moral skupščini poročati o gibanju v gospodarstvu, spomnil pa je tudi na razprave iz časa konstituiranja krškega izvršnega sveta, ko je bilo slišati cel plaz mnenj na račun tega, da gospodarskega ministra več ne bo nihče potreboval zaradi uveljavljanja tržnega gospodarjenja. Kljub temu predlaga, da vsi, ki to zmorejo in imajo kakršnekoli kompetence, združijo sile in skušajo za gospodarstvo občine narediti kar največ. Predvsem pa je opozoril na grozečo centralizacijo vseh možnih poti odločanja, ki jo prinaša uveljavitev nove ustave. Pri tem bodo možnosti ukrepanja izvršnih svetov, ki jih ne bo, in županov v malih občinah s po največ 13.000 prebivalci kaj skromne.

Svoj del komentarjev so po točkah iz očitkov skupščine dodali tudi podpredsednik izvršnega sveta Stanislav Čuber in ostali člani, ker pa so udeleženci sklenili, da bodo v skupščinskih klopeh ali v Našem glasu objavili ustrezne odgovore, bomo počakali nanje.

Sklepi:

1. Ne glede na to, da je izvršni svet na temo gospodarstva dal redna šestmesečna in letna poročila, je bila skupščinska razprava na to temo potrebna in razgibana. Na razpravo bo izvršni svet odgovoril.

2. Strnjeno problematiko skupščine in tokratne razprave bodo prenesli v komisijo za gospodarstvo, ki je oblikovana in ki naj skupaj s službo plana oblikuje odgovore za Naš glas. Na podlagi dodatnega razgovora v komisiji bo izvršni svet ponovno tudi sklical direktorje.

3. Naloge izvršnega sveta v gospodarstvu se odražajo skozi urejanje prostora, ekologije, komunale, postopke in podobno in delo pri tem morajo člani pospeševati v interesu razvoja gospodarstva.

4. Izvršni svet bo ponovno sklical direktorje vseh podjetij, jih seznanil s svojimi pogledi in jim razjasnil stališča. Predlagal bo oblikovanje kateregakoli delovnega telesa, ki se lahko občasno sestaja in vzajemno izmenjuje informacije. Podjetjem, ki potrebujejo pravno pomoč pri postopkih lastninjenja in organizacijskem preoblikovanju, bo izvršni svet nudil pravno pomoč. Seveda se mora za to pomoč odločiti vsaka firma posebej.

PROGRAM POSPEŠEVANJA KMETIJSTVA V OBČINI KRŠKO V LETU 1992

Za izvedbo programa pospeševanja kmetijstva v občini Krško bodo poleg sredstev Republike Slovenije, predvidenih z Odlokom o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnjo hrane za leto 1992 in Odlokom o uvedbi finančnih intervencij za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi v letu 1992 (Uradni list RS, št. 24, 22. 5. 1992), predvidena tudi sredstva iz programa nalog in del javnega sektorja v občini Krško za leto 1992.

Finančne intervencije za proizvodnjo hrane so usmerjene v naslednje ukrepe:

1. pospeševanje strukturnih sprememb in usposobitev proizvajalcev za čim boljše izkoriščanje naravnih pridelovalnih možnosti. Z ukrepi se pospešujejo in usmerjajo naložbe v kmetije, boljšo tehnologijo, povečanje produktivnosti in ekonomičnosti ter večjo kakovosti pridelkov;

2. celovit razvoj kmetijstva s posebnim upoštevanjem območij z omejenimi naravnimi možnostmi za kmetijstvo in opredeljenih demografsko ogroženih območij z izenačevanjem pogojev gospodarjenja, podporo za razvoj dopolnilnih dejavnosti, pospeševanjem strokovne, razvojne in izobraževalne dejavnosti ter podporo programom širšega pomena;

3. zagotavljanje in ohranjanje proizvodnje tradicionalne pridelave (vinogradništvo, sadjarstvo) ter spodbujanje proizvodnje deficitarnih kmetijskih pridelkov.

V skladu z razvojnimi cilji ohranjanja in razvoja kmetijstva v občini pa so proračunska sredstva namenjena kot nepovratne podpore in soudeležbe k ukrepom za intervencije v proizvodnji hrane ali celostnemu urejanju podeželja in obnovi vasi ali pa specifičnim namenom iz našega občinskega okolja. Del sredstev pa je namenjen za kreditiranje dograditve gospodarskih objektov, naprave trajnih nasadov, nabave plemenske črede in tehnološke opreme.

Pri kriterijih za pridobitev sredstev iz občinskega deleža velja pogoj, da so bila predhodno uveljavljena sredstva iz državnih intervencij in šele nato občinska udeležba. Za specifične namene pa so določeni posebni pogoji, po katerih je mogoče pridobiti občinska sredstva za kmetijstvo.

Za ohranitev in razvoj kmetijske proizvodnje v letu 1992 se iz sredstev za javno porabo predvideva realno zmanjšanje obsega sredstev, saj letošnji skupni znesek 15 milijonov SLT predstavlja manjši strukturni delež od lanskega, ki je znašal 2,9 %.

Glede na predvideni delež iz javnih sredstev smo izdelali pregled možne porabe po glavnih skupinah namenov in podrobnejšo razčlenitev, da bi boljše predstavili vsebino nalog in dela, ki jih bo mogoče izvesti. Poleg teh sredstev je mogoče predvideti še dodatna sredstva iz republiških namenov.

Iz občinskega proračuna se za leto 1992 uvedejo naslednje intervencije:

1. ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA

Predvideno je spodbujanje in regresiranje pri nabavi plemenskih živali (telic in bikov, žrebic ter svinj in merjasecev). Po namenu je predvidena nabava plemenskih živali oziroma višina udeležbe po glavi.

Zavarovanje plemenskih živali je dogovorjena obveznost in se deluje iz razpoložljivih sredstev le v velikosti soudeležbe po sklenjenih zavarovalnih pogodbah.

Podpora za vlaganje v živinorejske programe je predvidena kot soudeležba pri nabavi molznih naprav, sušilnih naprav za krmo in vzdrževanje molznih naprav, zaradi boljše tehnologije, povečanja produktivnosti in ekonomičnosti ter izboljšanja kakovosti proizvodov.

Pospeševanje razvoja čebelarstva je namenjeno širjenju dejavnosti in podpori izvajanja čebelarskih družin.

Obnova plemenske črede:

Regresira se vzpodbujanje zamenjave plemenskih živali s kakovostnimi telicami in žrebicami in pasem ter plemenskih bikov in merjasecev.

Pogoji - uveljavitev republiških sredstev po "Navodilih".

Regres:

- telice in žrebice v znesku	12.000 SLT za 80 živali =	960.000
- plemenski biki v znesku	20.000 SLT za 3 živali =	60.000
- plemenske svinje po	4.000 SLT za 80 živali =	320.000
- plemenski merjasci po	10.000 SLT za 5 živali =	50.000

1.390.000

Zavarovanje plemenskih živali:

Zavarujejo se plemenske živali zaradi zmanjšanja rizika rejcev visoko vredne najkakovostnejše plemenske črede.

Pogoji:

- uveljavitev republiških sredstev po "Navodilih",
- zavarovanje vključuje plemenske biki in žrebce,
- rejcu se prizna zavarovalna vsota po pogodbi o zavarovanju.

Regres je predviden za 8 plemenskih bikov in 4 plemenske žrebce v skupnem znesku 110.000 SLT.

Podpora za vlaganje v živinorejske programe:

Podpora je namenjena za povečanje vlaganj v proizvodne zmogljivosti in vzdrževanje obstoječe opreme.

Pogoji: Za vlaganje v živinorejske programe je predhodna komisjska presoja kmetije kot celote, mnenje Sekretariata za kmetijstvo in odločitev na seji izvršnega sveta. Za naprave in opremo se prizna podpora do največ 20 % povprečne predračunske vrednosti oziroma v zneskih do:

4 molzne naprave po 80.000 SLT	=	320.000 SLT
1 sušilna naprava po 90.000 SLT	=	90.000 SLT
servisiranje molznih naprav v znesku 90.000	=	90.000 SLT

Skupna vrednost podpore za vlaganje v živinorejske programe je največ 500.000 SLT.

Pospeševanje razvoja čebelarstva:

Namen podpore je povečanje panjev čebel, obnova čebeljih družin, boljše izkoriščanje čebelje paše, preventivno zdravljenje čebel in regresiranje nabave zdravil.

Pogoj: Za dodelitev sredstev so programi čebelarskih družin, usklajeni z Zvezo čebelarskih družin Krško.

Podpora se nakaže Zvezi čebelarskih družin v Krškem, ki jo po določenem ključu razdeli med čebelarske družine na območju občine Krško.

Skupni znesek podpore je 100.000 SLT.

2. RASTLINSKA PROIZVODNJA

Zajeta je v spodbudah za obnovo trajnih nasadov sadovnjakov in vinogradov, urejanje čredinskih pašnikov, soudeležbi za izvajanje posebnih programov (proizvodni poizkusi, analize zemlje in proizvodov, testiranje škropilnic, idr.). Regresiranje repromateriala se glede na razpoložljiva sredstva zmanjšuje na minimum ali celo ukinja.

Spodbude pri obnovi trajnih nasadov:

Namen ukrepa je spodbuditi interes za obnove vinogradov, sadovnjakov in nasadov ribeza.

Pogoji: Do pridobitve sredstev so upravičeni le pridelovalci, ki nameravajo obnoviti najmanj 0,25 ha površine vinograda ali intenzivnega sadovnjaka in 0,10 ha ribezovega nasada. Pridobitev sredstev je mogoča po ugotovljeni dejansko pripravljeni, že zriholani površini zemljišča. Za predvideno obnovo je treba pridobiti pozitivno oceno investicije od specializiranega območnega svetovalca, in to na območjih že obstoječih kompleksov trajnih nasadov (absolutnih zemljiščih).

Podpora: V enkratnem znesku je 40.000 SLT/ha za površino 40 ha in ne sme presežati skupnega zneska, t. j. 1.600.000 SLT.

Urejanje čredinskih pašnikov:

Namen podpore za urejanje čredinskih pašnikov je delna izvedba agromelioracijskih del in ureditev čredink.

Pogoj je, da se pristopa k izvedbi pašno-košnega sistema in ureditvi oziroma izboljšanju že zatravljenega zemljišča.

Podpora je odmerjena v višini 10.000 SLT/ha za površino 30 ha in lahko skupaj doseže znesek do največ 300.000 SLT.

Soudeležba za izvedbo posebnih programov:

Namen sofinanciranja je spodbujanje nekaterih agrotehničnih ukrepov, ki neposredno ali posredno vplivajo na kmetijsko proizvodnjo in se nanašajo na regresiranje kemične analize zemlje in proizvodov, testiranje škroplilnih naprav in proizvodnih poizkusov.

Pogoj je predstavitev programov, ki bodo posebej dogovorjeni, in podrobneje določene medsebojne obveznosti (sprejem programa, določitev izvajalca, udeležba v procentu ali v storitvah).

Regres je predviden: za proizvodne poizkuse 100.000 SLT, analize zemlje in proizvodov 110.000 SLT in testiranje škroplilnice 90.000 SLT ali do skupnega zneska 300.000 SLT.

3. UREJANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Pod namenom urejanja kmetijskih zemljišč so zajete vse intervencije v agrarne posege, kot so: hidro- in agromelioracije, vzdrževanje melioracijskih sistemov, izdelava investicijsko-tehnične dokumentacije, komasacije (soudeležba odškodnine in izpeljava lastništva), urejanje pašnikov, priprava zemljišč za obnovo, sanacija melioracijskih sistemov in zemljskih plazov. Predvidena sredstva za posamezne namene se nanašajo na konkretno soudeležbo pri financiranju izvedbe načrtovanih agrarnih posegov.

Osuševanje:

Po republiškem programu je načrtovano osuševanje za območja: Krka (510 ha), Račna II (140 ha), Sajevec (60 ha), Stranje (20 ha) in Lokavec II (30 ha) in je v predhodnih pripravah v tem letu potrebno naročiti in delno izdelati investicijsko tehnično dokumentacijo.

Za ta namen je predviden znesek 100.000 SLT.

Vzdrževanje melioracijskih sistemov:

Za zagotovitev sredstev za vzdrževanje melioracijskih sistemov je predviden sprejem odloka o financiranju, ki naj bi zagotavljal stalni vir potrebnih sredstev za vzdrževanje.

Po programu vzdrževanja so predvideni le najnujnejši ukrepi, kot so odstranjevanje nanosa zemlje, čiščenje zarastí, košnja nabrežin melioracijskih odvodnih jarkov in nadomeščanje poškodovanih izlivk.

Za stroške vzdrževanja melioracijskih sistemov je predviden znesek 200.000 SLT.

Agromelioracije:

Agromelioracije so predvidene v nižinskem delu na območju Krškega polja (724 ha) in hribovitem delu na območju Bohorja (60 ha) ter Gorjancev (60 ha) ter naprava nasadov po posebnih programih.

Za izvedbo posameznih projektov je v tem letu predvidena izdelava investicijsko-tehnične dokumentacije.

Za izdelavo investicijsko-tehnične dokumentacije je predviden znesek 50.000 SLT.

Komasacije:

Pod komasacijami so predvidene tri vrste stroškov, in sicer:

– soudeležba za kritje stroškov prenosa zemljišč v naravo po ponovni razdelitvi. Ta obveznost izhaja iz sklenjene pogodbe in je po ocenjeni predvideni situaciji opravljenih del potrebno zagotoviti znesek 250.000 SLT;

– za odškodnine po pritožbah za nadomeščanje razlike kasneje ugotovljene nove vrednosti je potrebno po oceni zagotoviti 200.000 SLT;

– za izpeljavo zemljiškoknjižnega stanja na že izvedenih komasacijah (Malo Mraševo, Kalce-Naklo, Lokavec in Veliko Mraševo – Muzga) je za pokrivanje stroškov izpeljave lastništva v zemljiški knjigi predviden znesek 200.000 SLT.

Urejanje pašnikov:

Poleg sredstev, namenjenih iz republiškega programa za agromelioracije v hribovitih območjih, bodo sredstva za urejanje pašnikov namenjena le za soudeležbe in vzpodbude k pristopu k temu agrarnemu posegu.

Za urejanje pašnikov je predvidena površina 10 ha in določen znesek 30.000 SLT/ha ali skupaj 300.000 SLT.

Sanacija melioracijskih sistemov in zemljskih plazov:

Namen sanacije melioracijskih sistemov je odprava nastalih manjših depresij in ureditve dodatnih potreb po odvodnji. Pri sanaciji zemljskih plazov pa je potrebno preprečiti nadaljne drsenje zemlje in splanirati oziroma odstraniti višek zemlje.

Za sanacijo melioracijskih sistemov (200.000 SLT) in sanacijo plazov (100.000 SLT) ali je predviden skupni znesek 300.000 SLT.

Priprava zemljišč za obnovo:

Glede na opredeljene težavnostne kategorije se poleg sredstev, namenjenih kot spodbude pri obnovi trajnih nasadov, še dodatno namenijo sredstva za dodatna dela:

– za I. kategorijo (zelo težki pogoji): 10 ha po 40.000 SLT = 400.000 SLT;

– za II. kategorijo (težki pogoji): 20 ha po 20.000 SLT = 400.000 SLT.

Za ta namen je potrebno zagotoviti znesek do največ 800.000 SLT.

4. IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

Za izobraževanje kmetov – specializiranih proizvajalcev in drugih je predvideno delno kritje stroškov za strokovna predavanja (300.000 SLT), za namenske ekskurzije (390.000 SLT), za tečaje za predelavo mleka, sadjarski, kuharski tečaj (100.000 SLT), udeležbo na razstavah (600.000 SLT), ogleda za kmečki turizem (20.000 SLT), šolanje učencev v poklicni šoli (300.000), natečaj za najbolje urejeno kmetijo (300.000 SLT).

Pogoj za uveljavitev sredstev je dogovorjeni program vrste izobraževanja, dogovor o višini soudeležbe in predložitev dokumentacije oziroma faktur za opravljene storitve ter pregled udeležencev.

Skupaj je za izobraževalni program namenjeno 1.200.000 SLT.

Sofinanciranje dodatne opreme za svetovalno službo se preloži v reševanje z rebalansom proračuna, ob znani finančni konstrukciji vseh udeležencev financiranja, s predvideno udeležbo največ do 30 % predračunske vrednosti.

5. IZDELAVA GRADBENE DOKUMENTACIJE

Z usmerjanjem kmetij nastopi tudi potreba po izdelavi projektov oziroma načrtov za izgradnjo posameznih objektov (gospodarskih objektov in objektov dopolnilne dejavnosti = 100.000 SLT), za izdelavo študij in programov (prašičereja, vinogradništvo) ter raziskave v vrednosti 200.000 SLT.

Pogoj je izdelana dokumentacija programov in načrtov usmerjenih kmetij in dopolnilnih dejavnosti. Za študije in raziskave morajo biti predhodno dogovorjeni pogoji ali sklenjene pogodbe in priloženo strokovno mnenje območnega kmetijskega svetovalca.

Višina soudeležbe za projekte in načrte se predhodno določi od vrednosti predračunske cene naročenega dokumenta in ne sme prese-

gati 30 %. Za študije in raziskave se določi obseg del in nalog ter predhodno sklene avtorska pogodba.

Za izdelavo izvedbene in ostale dokumentacije je predviden skupni znesek do 300.000 SLT.

6. VETERINARSKA DEJAVNOST

Sofinanciranje veterinarskih storitev:

Namen sofinanciranja je regresiranje odkrivanja in zdravljenja plodnostnih motenj, zdravljenje mastitisa in nege parkljev.

Pogoj za pridobitev sredstev je dogovorjeni program in predložitev dokumentacije o opravljenih storitvah. Priznava se znižanje urne postavke storitve oz. določen znesek na opravljeno storitev.

Za plodnostne motnje do 800 krav in kobil
po 500 SLT = 400.000 SLT.
Za zdravljenje kroničnega mastitisa do 500 krav
po 500 SLT = 250.000 SLT
in za nego parkljev in kopit do 600 živali
po 250 SLT = 150.000 SLT.

Za sofinanciranje veterinarskih storitev je predviden skupni znesek 800.000 SLT.

Poleg sredstev, namenjenih kot soudeležba po živali ali znižanje urne postavke, so določena tudi sredstva za preventivno ukrepanje in preprečevanje pojavov kužne bolezni ter zdravljenje živali ter sredstva za higiensko službo. Sredstva se zbirajo namensko v proračunu občine in je njih uporaba določena s posebnim odlokom o varstvu živali.

Za odobritev porabe teh sredstev je pristojna veterinarska inšpekcijska služba.

Sofinanciranje adaptacije ali gradnje veterinarske ambulante:

Predvidena je enotretjinska udeležba (1.000.000 SLT) k vlaganjem za adaptacijo ali novogradnjo veterinarske ambulante. Pogoj je že realizirani del, ki ga vlaga investitor.

7. POKRITJE PROGRAMA IZ LETA 1991

Izvedene naloge v preteklem letu so zapadle v plačilo v letu 1992 in se ta obveznost prenaša v letošnje realizacijo (razlika v ceni mleka 85.000, tečaji, higiena mleka 180.000, seminar za zbiralce mleka 65.000 in gradbena dokumentacija 20.000) v skupnem znesku 350.000 SLT.

8. KREDITIRANJE

Pristop h kreditiranju izhaja iz usmeritve, da se zmanjša delež nepovratnih sredstev.

Namen kreditiranja je omogočanje pogojev pri večjih investicijah za dograditev gospodarskih objektov - hlevov, *napravo trajnih nasadov*, nabavo osnovne črede in nabavo večje tehnološke opreme.

Prednost pri posojilih bo dana, kadar gre za samozaposlovanje - družinska zaposlitev, kompletiranje proizvodnje, uvajanje sodobne tehnologije, dopolnilne dejavnosti in kmečki turizem, demografsko ogrožena območja, garancija kreditne sposobnosti in pravilen odnos do že sprejetih obveznosti idr.

Doba posojila bo dolgoročna, od 2 do 5 let, z moratorijem od 1 do 2 let. Za dani kredit se upošteva devizna klavzula po srednjem tečaju DEM Banke Slovenije.

Višina obresti bo določena na osnovi rednih obresti ("R" brez dodatnih obresti "r"), ki bodo veljavne pri LB - Posavski banki d.o.o. Krško, kar pomeni ohranjanje realne vrednosti danih kreditov.

Po preteku moratorija se obroki plačujejo ob koncu vsakega tromesečja. Rok za vložitev vlog za dodelitev posojil je 30 dni po dnevu objave tega programa.

Vloge za posojila s potrebnimi prilogami interesenti vložijo na naslov: Skupščina občine Krško, Sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino, Krško, Cesta krških žrtev 14. Vloga mora vsebovati točen naslov interesenta, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila, ki pa ne sme presegati 30 % vrednosti iz drugih virov nepokrite investicije. Priložena dokumentacija mora imeti pro-

gram usmeritve kmetije - proizvodnje, potrdilo o lastništvu - posestni list, predračun oz. račun predvidene investicije, dokazilo o kreditni sposobnosti oz. oceno komisije.

Na predlog novoimenovanega odbora za kmetijstvo bo vloge, dopolnjene z mnenjem Sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino, na svoji seji potrdil občinski izvršni svet in v 15 dneh od poteka roka za vložitev bo sprejel sklep o dodelitvi posojila. Sklep bo posredovan prosilcem najkasneje v 8 dneh po sprejemu.

Kreditna pogodba med prosilcem in kreditodajalcem se sklene pred začetkom izrabe kredita in je osnova za izplačilo.

Skupni znesek kredita za vse navedene namene je 5.000.000 SLT.

Upravičenci do interventnih sredstev so fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo s proizvodnjo hrane ali so s kmetijstvom neposredno povezane in imajo sedež na območju občine.

Za spremljanje uporabe sredstev je pooblaščen Kmetijska svetovalna služba občine Krško, za odobranje vseh izplačil pa Sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino občine Krško.

Pogoji za pridobitev in namen porabe sredstev so enaki, ko so določeni v "Navodilih za uveljavljanje finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1992 v Republiki Sloveniji", razen če pri posameznem namenu ni določeno drugače.

Program je objavljen tudi na oglasnih deskah pri zbiralnicah mleka. Krško, junij 1992

■ Sekretar:
Andrej KOVAČIČ

Pregled proračunske porabe sredstev za kmetijstvo

Za izvedbo kmetijskega programa občine Krško se v letu 1992 zagotavljajo sredstva po naslednjih namenih:

1. ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA	2.100.000 SLT
- obnova plemenske črede	1.390.000
- zavarovanje plem. živali	110.000
- podp. za vlag. v živ. prog.	500.000
- posp. razvoja čebelarstva	100.000
2. RASTLINSKA PROIZVODNJA	2.200.000 SLT
- spod. pri obn. traj. nasad.	1.600.000
- urejanje čred. pašnikov	300.000
- soud. za izvedbo poseb. progr.	300.000
3. UREJANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	2.400.000 SLT
- osušev. - invest. teh. dokument.	100.000
- vzdržev. melior. sistemov	200.000
- agromelioracije - inv. teh. dok.	50.000
- komasacije (soud., odšk., last.)	650.000
- urejanje pašnikov	300.000
- sanac. mel. sist. in zemelj. pl.	300.000
- priprava zemlj. za obnove	800.000
4. IZOBRAŽEVALNI PROGRAM	1.200.000 SLT
- predav., ekskr., tečaji	790.000
- razstave, ogledi sol., natečaj	410.000
5. IZDELAVA GRADBENE DOKUMENTACIJE	300.000 SLT
- projekti in nač. za dopol. dej.	100.000
- študije, raziskave, programi	200.000

6. VETERINARSKA DEJAVNOST

	1.800.000 SLT
- sofinac. veter. storitev	800.000
- soud. pri gradnji ambulante	1.000.000

7. POKRITJE PROGRAMA IZ LETA 1991

	350.000 SLT
- razl. v ceni, tečajji, seminarji	350.000

8. KREDITIRANJE

	5.000.000 SLT
- objekti, nasadi, čreda, oprema	5.000.000

SKUPAJ kmetijski program: SLT 15.350.000

KMETIJSKI NASVETI

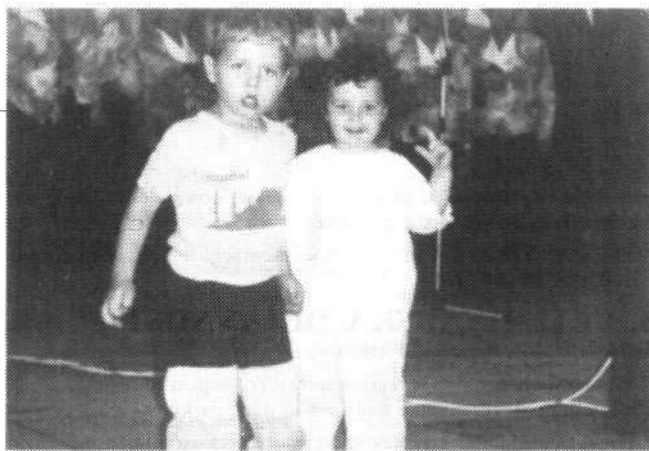
Opravila na vrtu v juliju

- Na gredicah, kjer ste že pospravili pridelek, kaže posaditi nove kulture skladno s kolobarjem. Poleg tega lahko posejete seme rastlin, ki jih boste izrabili za zeleno gnojenje. Tako boste zemljišče zaščitili pred izpiranjem zaradi močnih nalivov in tudi pred močnim soncem.
- V vročih poletnih mesecih je še zlasti pomembno pravilno zalivanje rastlin. Rastline najbolje prenašajo mlačno deževnico, ker v njej ni apnenca. Če uporabljate za zalivanje vodo iz vodovoda, jo morate pustiti nekaj ur v koritu, da se segreje. Vodne kapljice delujejo na listih kot leče, ki zbirajo sončno svetlobo in povzročajo poškodbe rastlin. Da bi se temu izognili, rastline zalivajte bodisi zgodaj zjutraj ali zvečer. Zemlja ostane rahla, če jo pokrijete z pokošeno travo.
- S paradižnikovih stebel je treba redno odstranjevati vse stranske poganjke zalistnikov in mladike, da ne bi porabljali moči rastline. Odstranjajte tudi listje, ki je blizu zemlje, ker boste s tem preprečili glivična obolenja paradižnika.
- Ker se skorja na sadnem drevju in okrasnih rastlinah (grmih, drevesih, denimo vrtnicah) zdaj zlahka lupi, jih je mogoče cepiti z okuliranjem.
- Poletje je najprimernejši čas za privezovanje upognjenih mladik h kolom.
- Konec meseca je mogoče obrezovati žive meje.
- Košnja travnika je dovoljena samo ob blagem vremenu, ker ob veliki pripekli povzročite, da se trava izsuši.

Razni drobni napotki

GRMOVNICE, KI CVETIJO JULIJA - V vrtovih je poleti obilica cvetja, vendar pa je ta čas cvetenja dreves in grmovnic že mimo. Če pa želite, da bi vaš vrt bil cvetoč tudi julija, morate posaditi eno izmed teh vrst. Takšne vrste so, denimo, divji rdeči kostanj, poletni španski bezeg, hortenzija, šentjanževka, petoprstnik in razne vrste vrtnic.

PREVIDNO NA BALKONIH - Po gradbenih predpisih morajo balkoni in ravne strehe, na katerih urejamo vrtove, prenesti obremenitev najmanj 200 kg/m². Starejše stavbe praviloma ne premorejo tolikšne nosilnosti, zato ob ozelenjevanju balkonov starih hiš in nameščanju številnih lončnic in rastlin v večjih koritih ne bo odveč previdnost. Nemara se v takšnih primerih posvetujete s strokovnjakom.

ZAŠČITNI PAS ZA ŽUŽELKE - Stari pregovor: "Kar je za enega radost, je za drugega žalost", velja tudi na travniku. Po košnji lahko ptice neovirano napadajo in plenijo nezaščitene žuželke, živeče na tleh. Zato ob košnji puščajte nepokošene zaščitne pasove, v katere se bodo lahko umaknile žuželke pred napadalci.

Svetovalka za kmečka gospodinjstva:
Branka Radej-Koren, ing. agr.

Ekскурzija govedorejcev v zgornjo Savinjsko dolino

Ker se v kmetijstvu kot gospodarski panogi dogajajo različne organizacijske in tehnološke spremembe, je nujna primerna organiziranost kmetov, kajti le v širšem obsegu oziroma sestavi bo kmet lahko uveljavljal svoje interese, prav tako pa tudi rezultate dela.

V pravilni organiziranosti tudi govedorejci krške občine vidijo svoj napredek.

Pred kratkim ustanovljeno Društvo govedorejcev Krško je kar intenzivno pričelo delati, v plan dela društva so si postavili obsežen cilj, upajo oziroma člani društva trdijo, da bodo do želenih rezultatov tudi prišli.

Tako so se v soboto, 20. 6. 1992, udeležili prve strokovne ekskurzije v zgornjo Savinjsko dolino.

Že na ustanovnem občnem zboru so kot dve najpomembnejši nalogi postavili:

1. izobraževanje kmeta, kar je zelo široka tema, vendar zelo pomembna, ter

2. doseganje pravega rejskega cilja, ki bi bil konkurenčen ostalim razvitim državam.

Zavedajo se, da se vsega tega ne da spremeniti le čez noč, ampak korak za korakom. Pravijo, da si z ogledi visoko produktivnih kmetij in spoznavanjem njihovih izkušenj kmetje določene stvari lažje predstavljajo.

Zato bi skušal kot tajnik društva na kratko predstaviti oziroma komentirati našo prvo strokovno ekskurzijo: kaj smo sploh videli in kaj je praktično uporabno za razmere krškega kmeta govedorejca.

Na omenjeni ekskurziji smo si ogledali dve specializirani kmetiji, ki sta usmerjeni v prirajo mleka. Na prvi kmetiji smo si ogledali kombinirani način krmljenja živine oziroma pridelavo krmne baze, tako na travnikih kakor njihovih površinah - strokovno takšnemu načinu pridelave krmne baze pravimo zeleni krmni trak oziroma zelena krmna veriga. pri čemer se vsa zelena krma celo leto vozi v hlev od srede aprila do pozne jeseni. Poleg tega se na obstoječih površinah pridelava tudi krma za zimo, tako da se viški krme v poletnem obdobju konzervirajo v obliki silaže kakor tudi v obliki suhe krme (mrve).

Na drugi kmetiji pa smo si ogledali tipičen način pašno-kosnega izkoriščanja travne ruše oziroma intenzivno urejeno čredinsko pašo, pri kateri so vse travnate površine vključene pod pašo. Pašnik je ustrezno razdeljen na določeno število čredink in obtežbo oziroma število krav na hektar obdelovalne zemlje. V povprečju je pašnik razdeljen na 18–22 čredink.

Pri takšnem načinu pridelave krme je živina na paši od rane plomadi do pozne jeseni, prav tako se tudi tukaj na omenjenih pašnikih (čredinkah) pridelata tudi vsa zimska krma, viški krme pa se v poletnem obdobju pokosijo. Obe kmetiji sta veliki okrog 40–60 ha, pri čemer je obdelovalnih površin 9–10 ha, p=09, ostalo pa pokriva gozd. Že iz omenjenega je lepo razvidno, da je dopolnilna dejavnost oziroma dodatni dohodek zagotovljen iz gozda. Zato je tudi obtežba živine oziroma GVŽ (glav velike živine) takoj nekoliko nižja kakor pri nas, in sicer približno 2 kravi na ha obdelovalne zemlje.

Prav tako na omenjenih kmetijah niso vezani na nakup močne krme oziroma so le na nakup mineralnih dodatkov, kajti kmetje na omenjenih kmetijah pravijo, da so zadovoljni z nekoliko nižjo intenzivnostjo prireje mleka, čeprav znaša povprečna mlečnost krav v laktaciji okrog 4800 l, kar je za sivorjavo pasmo zadovoljiv rezultat.

Nimam razloga, da bi omenjeni kmetiji podrobno opisoval, ampak bom v nadaljevanju skušal prikazati, kaj je tisto, kar bi bilo smotno uporabiti na naših kmetijah.

Vemo, da je krška občina reliefno zelo razgibana, tako da prevladujejo čiste ravninske kmetije, prav tako pa tudi hribovite.

Čeprav je razumljivo stališče usmeritve živinoreje in kmetijstva, da naj se razvija v ravninskem predelu prašičereja, v hribovitem pa govedoreja, imamo kljub temu v ravninskem predelu nekaj močnih govedorejskih kmetij, za katere mislim, da ne morejo propasti in jih je sedaj težko preusmerjati v drugo panogo.

Moja osebna ocena je, da bo gotovo spodnja meja preživetja na kmetiji za naše razmere okoli 15–18 krav, seveda z ustrežno intenzivnostjo. V mislih imam pridelavo zelo kvalitetne osnovne krme in visoko produktivne živali z ustreznim rejškim ciljem. Glede na to, da naše govedorejske kmetije niso velike 40 ha razen nekaterih, je na naših kmetijah možno doseči dobre rezultate.

Naj na koncu zaključim, da je za doseganje zelenih rezultatov narediti še veliko, in sicer:

Postaviti si je potrebno ustrezen rejški in dohodkovni cilj na kmetiji. V govedorejski proizvodnji sodijo sem:

- visoko produktivne živali,
- kvalitetna in strokovna prehrana,
- dobro urejeno zdravstveno varstvo in reprodukcija.

V zgoraj omenjenem cilju na našem področju zelo zaostaja kvaliteta prehrane, zato bo potrebno ta segment še zelo dvigniti, se izobraževati in čim več vključevati na njivske površine tudi krmne dosevke, ki bodo pripomogli k doseganju večjega hektarskega pridelka na enoto površine. Poleg tega pa tudi ugodno vplivajo na usklajenost krmnih obrokov ter pozitivno na sestavo njivskega kolobarja na kmetijah.

Na ta način bomo na naših kmetijah tudi manj vezani na nakup močne krme.

■ Kmetijski svetovalec
Jože Kramar, ing. agr.

Priprava in odločanje o ustanovitvi kmečke zadruga

Na volišču v Agrokombinatu (Krško)

Decembra 1990 je bil v delavskem domu na zboru kmetov članov bivšega TOK-KTS ustanovljen iniciativni odbor z nalogo ustanovitve samostojne kmečke zadruga skladno s predvideno zakonodajo o zadrugah. Vso to obdobje je odbor deloval javno in s problematiko seznanjal članstvo. Trudil se je, da je v zakon o zadrugah prišlo tudi vračanje in lastninjenje premoženja podjetja Mercator-Agrokombinat, ki je v veliki meri nastalo iz bivših zadrug in s poslovanjem kmetov s tem podjetjem. Neuradno pa smo zvedeli, da je Agrokombinat sprožil ustavni spor o tem. Zakon o Zadrugah je bil sprejet šele letošnjo pomlad. Takoj za tem smo pristopili k pogajanjem z vodstvom Mercator-Agrokombinata in želeli, da bi se dogovorili za čim bolj ugodno delitev premoženja za zadrugo. Naše pogajalske pozicije so bile slabe, zato smo se odločili, da izkoristimo zakonsko možnost in preoblikujemo bivši TOK-KTS v zadrugo. S tem bi prišli do premoženja in bistveno boljših pogajalskih pozicij za pogajanja o preostalem premoženju, ki po zakonu pripada zadrugi. To je še 45 % družbenega kapitala v PE Klavnica in PE Klet. Na referendumu bi morali dobiti večino glasov od skupnega števila delavcev in kmetov. Kmetje so se v veliki večini odločili za zadrugo delavci pa ne. Za kmete bi to bila najugodnejša pot, da pridejo do svoje zadruga. Sedmega junija so na zboru kmetov in delavcev razširili iniciativni odbor še z tremi vodilnimi delavci bivšega TOK-KTS. Dogovorili smo se tudi, da so delavci, če to želijo lahko tudi člani zadruga in imajo vse pravice kot kmetje s tem, da jih ne more biti članov več kot polovica. Tako določa zakon, da se ne bi zgubil smisel kmečke zadruga. S tem je zagotovljeno večinsko upravljanje zadruga kmetov. Tak iniciativni odbor je pripravil gradivo, v katerem je želel upravičencem glasovanja prikazati ekonomske možnosti obstoja take zadruga. Ekonomske možnosti vsekakor so in premoženje bivšega TOK-KTS bistveno presega dolgov te enote. Nekateri vodilni delavci bivšega TOK-KTS člani iniciativnega odbora so želeli predstaviti predvsem težave, ki jih ima ta enota. Pa ne zaradi bodoče zadruga ampak zaradi splošnih pogojev gospodarjenja in morda premale zavzetosti vodstva za učinkovito vodenje. Premalo je bila pojasnjena perspektiva zadruga načina poslovanja, ki je uveljavljen poslovod v razvitem svetu in učinkovito posluje. Nismo se dogovorili o notranji organiziranosti zadruga in postavili šefe kar je nekateri motilo, ker je to v pristojnosti tistih, ki se bodo v zadrugo vključili in njihovega upravnega odbora. Naj omenimo, da enota Agrokombinata PE zadruga, ki posluje s kmeti vse od 89. leta ne more sestaviti upravnega odbora iz članov kmetov, da bi posloval po statutu, ker kmetje ne čutijo, da je to njihova organizacija. Zato je nujno, da pridemo do take organizacije kot ga

6.
- sc
- sc
7.
- ri
8.
- c
SI

želijo kmetje in bodo o poslovanju odločajo sami to pa je le zadruga. Kmetje zaradi takega informiranja kot je bilo res niso bili prepričani in niso vedeli kako usodna odločitev je pred njimi. Ni tudi bilo dovoljeno, da bi glasovali s pooblastilom svojci (precej s kombinatom iz česar sledi njihova pravica glasovanja. Tudi to bomo kmetje preboleli in ni še čas za evforične izjave tistih delavcev, ki bi morali najbolj skrbeti za ustanovitev zadruge so pa dejansko proti. Kljub vsemu je še možnost, da do 27. 9. 92, ko poteče zakonski rok za preoblikovanje Mercator-Agrokombinata ponovno preverimo voljo upravičencev na način, ki bo kmetom omogočil, da se vsi izjasnijo. Inicijativni odbor še naprej vztraja, da se za celotno občino organizira ena zadruga, ki dobi premoženje dela Agrokombinata, ki je nastal iz bivših zadrug. Ni pa proti, če si bodo kmetje že sedaj organizirali svojo manjšo zadrugo. Vendar se s tem razbija moč kmetov, da pridejo do čim bolj ugodne materialne osnove zadruge in tisti, ki ne želijo kmetom dobro bodev prav potkušali na ta način slabiti moč kmetov. Preoblikovanje splošne zadruge bi potem potekalo v smeri specialnih (živinorejske, sadjarske itd.) ali lokalnih vse po želji članov. V interesu kmetov pa je, da preoblikovanje dela Agrokombinata v zadrugo poteka postopno in načrtno brez prekinitve blagovnih in denarnih tokov.

■ Inicijativni odbor
za ustanovitev kmečke zadruge

PO REFERENDUMU

V torek, 23. 6. 1992 smo imeli referendum, na katerem so se kmetje – člani in delavci nekdanjega TOK-a v M-Agrokombinatu Krško, odločali o novi organiziranosti oziroma preoblikovanju PE Trgovina. Zadruga in Storitve v Zadrugo, in s tem o svoji bodoči usodi. Referendum in priprave nanj je vodil Inicijativni odbor sestavljen iz članov Kmečke zveze – LS Krško. V zadnjih štirinajstih dneh pa so bili po sklepu zbora kmetov in delavcev v ta odbor vključeni še trije strokovni delavci podjetja M-Agrokombinat Krško.

Dva tedna predstavljata zelo kratek čas za resno pripravo dokumentacije in še posebej za izdelavo bodočega dela in poslovanja nove organizacije. Kljub temu delavci podjetja niso odklonili sodelovanja. Žal pa njihove pripombe in predlogi, kljub svoji teži niso našle pravega odmeva. Vztrajali so namreč, da je potrebno program preoblikovanja graditi na ekonomskih izhodiščih, ki vključujejo tudi možne bodoče povezave z finančnimi institucijami, da je potrebno izdelati in predstaviti »Pravila« nove zadruge, ki vsebujejo določila o pravicah, obveznostih in okvirih bodočega dela in poslovanja in da je potrebno opredeliti status delavcev v novi zadrugi.

Ti osnovni poudarki in razmisleki niso bili upoštevani, zato je

bila tudi seznanjenost članov-kmetov in delavcev o načrtih in zlasti o posledicah preoblikovanja, sila skromna. To je bil prav gotovo tudi eden od ciljev iniciativnega odbora. Namesto resnične in objektivne informacije, ki bi dala dokaj verno podobo resničnega stanja in vseh možnih posledic kakršnekoli odločitve, so aktivisti iniciativnega odbora kmetom-članom posredovali nepodpisano pismo neresnične in žaljive vsebine.

Z brezobzirno ihtavostjo značilno ideološko zasvojenim in zato mišljensko omejenim skupinam je širila svojo ideologijo, sejala neresnice in podtikala domneve in tako blatila podjetje M-Agrokombinat Krško in njegove delavce. Cilj je bil povsem jaseen. Sramotiti in tako omajati ekonomski in poslovni ugled podjetja, vzbuditi nezaupanje do podjetja in predvsem zasejati razdor med člane-kmete in kooperante na eni ter podjetje M-Agrokombinat Krško in njegove delavce na drugi strani.

Ni namen in tudi ni smiselno posebej zanikati vsako izmišljeno ali lažno trditev. Samo po sebi pa se vsiljuje vprašanje, vprašanje namreč kako je mogoče, da prav najbolj vplivni člani-kmetje, ki si po eni strani lastijo zasluge za izgradnjo podjetja M-Agrokombinat Krško, po drugi strani

Janez Žarn

pa tudi vedo in tudi priznavajo, da jim je prav v sodelovanju s tem podjetjem uspelo izgraditi tudi svojo lastno in neravno skromno materialno osnovo, danes dopuščajo ali se celo sami aktivno vključujejo v umazano gonjo proti podjetju M-Agrokombinat Krško in njegovim delavcem. Mislim, da bi bilo bolj prav postaviti vprašanje: Ali ni bil prav M-Agrokombinat vedno tisti, ki je moral prevzeti vse neglede, in ali ni bil prav M-Agrokombinat Krško prvi in včasih tudi edini naslov za iskanje pomoči v vseh mogočih težavah tako na kmetijah kot tudi v kmetijstvu kot celoti? Izid referenduma je potrdil, da večina le ne verjame preveč lepim besedam in vabljivim obljubam. Pokazal je, da je še veliko članov in delavcev, ki znajo razmišljati s svojo glavo, tako tudi ravna in se v odločilnih trenutkih tudi preudarno odločajo.

Referendum je pokazal, da se večina ni opredelila za organiziranje nove zadruge iz nekdanjih poslovnih enot Trgovine, Kooperacije in Storitve. To pa pomeni, da M-Agrokombinat in PE Zadruga poslujeta naprej tako kot doslej. Posebej pa moram poudariti našo namero, da bomo ob sodelovanju s kmeti-člani naredili vse za ustanovitev in organiziranje nove zadruge, vendar zadruge, ki bo v resnici izpolnjevala že prej omenjene pogoje, predvsem pa poslovne interese vseh njenih članov in ne samo množega števila najbolj gorečih zagovornikov zadrugištva.

Člane, kooperante in delavce pa prav gotovo zanima kako bomo sodelovali in poslovali v bodoče. Ob tem je potrebno posebej poudariti sledeče:

– PE Zadruga bo tako kot doslej prevzemala in odkupovala vse

kmetijske pridelke seveda v skladu s sklenjenimi pogodbami, dogovori in na osnovi splošnih predpisov, ki urejajo področje odkupa kmetijskih pridelkov.

- PE Zadruga bo v celoti izpolnjevala vse obveznosti do kmetov-kooperantov, kot tudi do ostalih dobaviteljev v skladu z dogovori, pogodbami,...
- vse obveznosti bo izpolnjevala v rokih kot doslej (izplačila mleka 15. v mesecu za pretekli mesec, plačilo telet v 5. dneh, MPG v 15. dneh in ostali odkup v dogovorjenih rokih ali dospelih plačil).

Vseh teh svojih obveznosti pa žal ne bo mogla izpolnjevati samo v primeru ko njeni kupci in dolžniki ne bodo poravnali svojih obveznosti v dogovorjenih rokih.

Gospodarska situacija v naši državi ni rožnata. Vsa podjetja so v velikih ekonomskih težavah in le s polno mero iznajdljivosti lahko rešujejo dnevne probleme. Del je tudi pri nas, saj smo le del celotnega sistema slovenskega gospodarstva. Pričakovati je celo poslabšanje, kar predvsem grozi kmetijstvu. Vedeti namreč moramo, da je Evropa, s katero se spogledujemo in tudi gospodarsko povezujemo polna kmetijskih pridelkov. Dobra letina, ki se napoveduje pa bo te zaloge samo še povečala. Zato je pričakovati močan pritisk na odkupne cene, kar pomeni znižanje cen kmetijskim pridelkom in zaostrovanje na področju zahtev po kakovosti. Prav to se dogaja že pol leta pri odkupu mleka, danes čutimo pri oblikovanju odkupnih cen ribeza, tudi pšenice, jutri pa nam bo to povzročalo glavobole pri odkupu sadja in grozdja.

Vendar ne gre obupati, tudi ne gre izgubljati glave. Prav nasprotno! Prihaja čas, ko bomo morali bolj kot kdaj koli doslej uporabiti vse tehnološko znanje v pridelavi, sposobnost v prodaji predvsem pa najti volje in moči za povezovanje in skupen nastop na tržišču. Le povezani bomo dovolj močni, da bomo lahko ohranili tisto kar imamo in si utrdili svoje mesto na trgu.

Za izkazano zaupanje se zahvaljujemo tako članom kot tudi delavcem, pri čemer pa si v bodoče želimo še tesnejšega in zares iskrenega sodelovanja.

■ Ignacij Kraj

Na obisku v Velikem Podlogu

Nezaposlenost spodbuja razmišljanja o razvoju

Krajevna skupnost Veliki Podlog sodi med majhne krajevne skupnosti. V vsega šest naselij na tem kmečkem območju živi okoli 960 ljudi in v glavnem ne odhajajo od tod, saj zemlja, kot pravijo, zagotavlja vsaj preživetje. Sicer pa zaposlitev doma ni in tudi tistih večinoma ne več, ki so prej bil v Krškem. Zato je tudi tukaj nezaposlenost problem – kje pa danes končno ni), ki ljudi spravlja v skrb in jim daje občutek brezperspektivnosti. O tem, o denacionalizaciji, o Romih in tudi o željah po razvoju smo se pogovarjali z Ivanom Arhom, predsednikom sveta krajevne skupnosti Veliki Podlog.

Še posebno je hudo je," pravi Ivan Arh, "ker je med brezposelnimi veliko mladih. Prej je bilo delo v Vidmu, Kovinarski, SOP-u, mizarstvu, zdaj pa... Tu je res kmečko področje, ampak zemlja je peščena, namakalni sistem bi bil zato nujen, da bi bila kmetijska proizvodnja donosna, ne pa da zagotavlja le preživetje. Bili so obetajoči načrti z gnojevko in ljudje jo tudi razvažajo, zdaj v krizi celo več kot prej. Kaj vse pa je v njej, tega ne vedo. Pokazalo se je sicer, da dobro dene travnikom, koruzi tudi. Ampak z njo se raznaša tudi veliko plevela, ki je odporen na škropiva.

Sicer pa imajo v Podlogu od prašičje farne več ali manj samo smrad, ki je neznosen. Ali je v teh hlapih tudi kaj škodljivega, niti ne vedo. Kaj je v podtalnici, tudi ne. Če bi mogli vplivati, bi želeli, da se proizvodnja na farmi vsaj zmanjša ali pa popolnoma sanira. Kako to storiti, bi lahko našli zgled pri kakšni taki farmi, ki ima obratovalno dovoljenje.

"Na takšnem področju, kot je naše, bi bilo dobro organizirati tudi predelavo kmetijskih pridelkov, s katero bi bil potem kmet neposredno povezan. Od strokovnih služb bi pričakovali več usmerjanja, kaj in kako gospodarno pridelovati. Tudi v tovarne naj bi vračali naše ljudi, ne pa jih dobivali od drugod. Nasploh se mi zdi, da je vse prepuščeno samo sebi: vse tovarne, ki smo jih zgradili, mladi ljudje, ki nimajo kam. Vsek ne more čez noč postati podjetnik, veliko je treba imeti in vložiti za to. Pri nas pa, tako se zdi, podpirajo tiste, ki nekaj že imajo. Če bodo volitve, ne vem, koga bi volil.

Pašniki, ki so jih tu imeli, so bili nacionalizirani brez povračila. Zdaj jih večinoma uživa Agrokombinat. V V. Podlogu, Jelšah, Gorici in Pristavi je bila to skupna vaška last in ljudje jo želijo nazaj, ker zakon to dovoljuje. Zbirajo gradivo, verjetno

bodo ta mesec lahko vložili zahtevek. Med ljudmi pa prevladuje mnenje, da bi lahko tisti, ki so sami vzeli, tudi sami od sebe vrnili, da bi bili stroški tega posla

manjši. "Ali bomo šli po denacionalizaciji še korak nazaj in delili lastnikom," pravi Ivan Arh. "o tem so mnenja različna. Ni pa malo takih, ki bi želeli, da imamo

Iz samoprispevka poleg vzdrževanja krajevnih poti financirajo tudi odvoz odpadkov. Ta teče že 11 let, vsaka vas ima svoj zbiralnik in enega še šola. Večina se je na tako ravnanje z odpadki navadila že zdavnaj, nekateri pa vztrajno odlagajo "na črno" in spravljajo v zadrege krajanje same. Pa ne le to, tudi pred obiskovalci od drugod si ne delajo časti, saj stresajo nesnago v neposredni bližini lepega zabavišnega prostora.

KS gospodarsko ni močna, zato bi bila dobrodošla kakšna dopolnilna dejavnost k osnovni, kmetijski. Porodila se je ideja, da bi v turistične namene izkoriščali lep zabavišni prostor na mestu nekdanjega sejmišča. Površina je negovana (domačin Nečemer, vrtnar, jo je tudi hortikulturno uredil), objekti so zgrajeni, opuščeno kmečko gramoznico bi se dalo s poglobitvijo spremeniti v ribnik. V Krakovskem gozdu v neposredni bližini bi lahko uredili sprehajalno pot. "Vse to je res samo ideja, kakšen strokovjak bi se moral pozabavati z njo in ugotoviti, ali je res kaj vredna," razmišlja Ivan Arh.

Ivan Arh

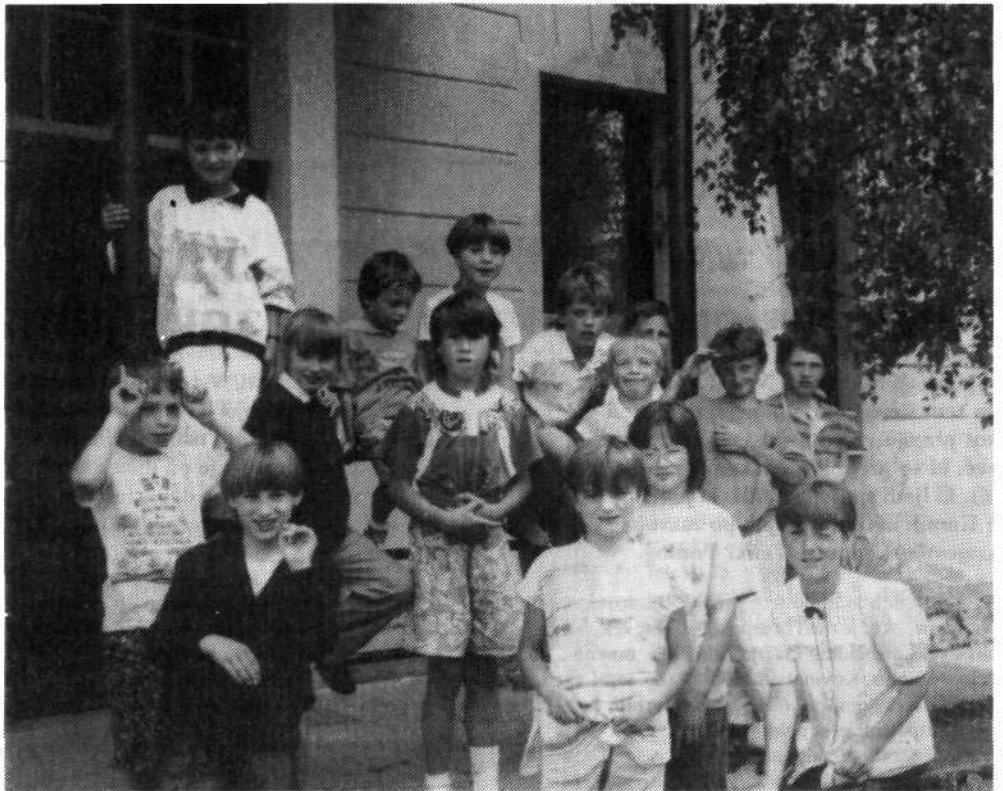
spet pašnike, da bi bila živina lahko na prostem. Mislim, da bi bilo zdravo mleko in meso vsem v prid."

Investicij na tem območju zaenkrat ni, čeprav bi bile potrebne. Že večkrat so opozorili, naj bi vodno gospodarstvo obnovilo odtoke s travnikov na Raških talih. To bi bil minimalen strošek, učinek pa pomemben, saj voda zdaj stoji na travnikih in mrva je manj kvalitetna. Nujna bi bila ureditev kanalizacije. To bi bila sicer draga naložba, ker bi morali zgraditi čistilne in pretočne sisteme, ampak ljudje bi se gotovo odločili zanjo, saj imajo velike težave z greznicami. Enako velja za plinovod. "Ko smo dajali soglasje za izkop trase čez naša zemljišča," pripoveduje gospod Arh, "je Petrol zagotovil, da bodo krajevne skupnosti imele možnost za priključitev. Žal pri izvršnem svetu ni bilo posluha za to in pri Savaprojektu, projektantu, tudi ne. Mislim pa, da je zdaj, dokler še ni nove avtoceste, še čas, da se odcep plinovoda pripelje pod cesto I. reda."

Proračunski denar bi se po njegovem mnenju moral med krajevne skupnosti razdeljevati bolj enakomerno. Iz proračuna se ne bi smele graditi katerekoli ceste, ampak le resnično potrebne komunikacije za prevoze na delo, v šolo ipd. Tudi bolj gospodarno bi se dalo izkoriščati ta denar. Krajevna skupnost bi lahko sama poiskala izvajalca, sedaj pa so vmes posredniki, ki investicijo samo podražijo, in še konkurenec med izvajalci ni nobene.

Kaj pomenijo, tudi s stališča razvoja, razna teritorialno-upravna preoblikovanja? Ivan Arh: "Ko smo bili še del KS Leskovec, nismo imeli nič. V Leskovcu ni bilo niti enega samopriskovka, ko smo postali samostojna KS, smo imeli od leta 1979 že dva, drugi se prav letos izteka. Zato mi ni nič, kar pravi predsednik Omerzu: če se ne boste tako odločili, bo pa tako narejeno. Treba je prisluhniti ljudem. Mi zaradi omenjenih izkušenj ne želimo biti v občini Leskovec, smo za obstoječo občino, nimamo pa nič proti, če želi Leskovec imeti svojo." Bolj kot občino, trdi g. Arh, tu potrebujejo krajevni urad. Po vojni so ga že imeli, potem ga dolgo ni bilo, in zdaj, ko enkrat tedensko delavka spet prihaja opravljat te posle, se ljudje šele počasi navajajo nanj.

Romi so v tem predelu večna tema. Iz krajevnih skupnosti so izvršnemu svetu poslali protestno pismo, ko so izvedeli za namero o preselitvi Romov iz Kerinovega grma v bivši vojaški objekt pri Gorici. "Odgovor IS je, na kratko povedano, da bo sklep o tem sprejet v Ljubljani. To zame ni noben odgovor. Mi

Šola v Velikem Podlogu je letos dopolnila 90 let obstoja. Pred leti so stavbo in okolico s skupnimi močmi obnovili, pomagal je tudi Pionir. Sedaj je v njej okoli 80 otrok in v vrtcu še 20. Tako krajanje kot učenci si želijo, da šola ostane še naprej. Ta skupina je bila na predzadnji šolski dan prav dobre volje, četrtošolke pa so povedale, da se nič ne veselijo, ker bodo morale jeseni nadaljevati v Leskovcu.

smo za ta načrt izvedeli po ključju in zamerimo IS, da nas ni prej obvestil. Ljudje so ogorčeni, čeprav bi se sicer lahko lepo dogovarjali. Menimo, da je prav, da se to rešuje, ampak s skupnimi močmi. Romi niso samo problem

krajevne skupnosti Veliki Podlog, ampak cele občine, in tako jih je treba tudi obravnavati. Naše stališče je, da jih je treba kultivirati na tak način, da bo dobro zanje in za okolje. Zato smo proti temu, da se naseljujejo

v gozdove. Objekti so tam zaprti, zemlja je bila odvzeta za nikakršno plačilo in ljudje bi jo radi nazaj. Najprej je treba to razčistiti, šele potem se lahko pogovarjamo o preselitvi."

Demokratska stranka Slovenije v Krškem

Pomembna je strpnost in rezultati!

"Ko se bo slovenska politična javnost normalno strukturirala, bo tudi naša stranka, ki ne podpira nobenih ekstremov, lahko prispevala svoj delež k razvoju družbe. Upam, da bo lahko delovala v normalni politiki, iz katere bodo izginile velike teme in se bo izpričala sposobnost strank, da rešujejo pereče, vsakdanje probleme. Tudi ljudje bodo volili predvsem tiste stranke, ki bodo pokazale, da jim znajo prisluhniti in reševati njihove probleme! Naša stranka nadaljuje tradicijo SDZ, slovenske pomladi... V njej so svojo politično pot

O divji privatizaciji in denacionalizaciji: "Edini način, da se divja privatizacija ustavi, je sprejem lastninske zakonodaje. Cela vrsta ovadb, ki jih je policija posredovala sodišču, je bila ovrženih. Sedaj smo v okoli 500 podjetjih in ne vemo, kje delamo škodo in kje ne! Denacionalizacija, kot je bila zastavljena, pa je bila eden od vzrokov, zaradi katerih je Demokratska stranka Slovenije zapustila DEMOS. Potrebne denarja pač ne bo, tudi pri gozdovih smo se razšli. Cerkev je imela v lasti gozdove le eno leto in, končno, cela Evropa nima takega koncepta denacionalizacije, kot je bil ta. Kljub temu ne bi smeli dovoliti delitve slovenske javnosti na dva bloka, saj to ne more dati dobrih rezultatov."

pričeli ljudje, ki so svoja stališča branili in izoblikovali v mnogih časopisnih odborih, skupaj s člani drugih novih strank. Takrat so začeli podvig, ki se je končal z osamosvojitvijo Slovenije. Bolj ko bomo postajali evropska država, bolj se bo v naši javnosti profilirala njena strankarska struktura na levo, desno, sredinsko... Sedaj pa ni čudno, da smo deležni napadov! Z idejo nerazdeljenosti smo se uprli

Delovno predsedstvo na ustanovnem zboru krške Demokratske stranke (od leve): Marija Kulčič-Mirčič, delovni predsednik Franci Čurhalek in Milan Jazbec, sicer vicekonzul Slovenije v Celovcu. Kot predsednik iniciativnega odbora je zbranim popisal, kako je postopoma dozorela ideja o ustanovitvi strankine organizacije v Krškem.

sloganu 'Kdor ni z nami, je proti nam!'. V Sloveniji je dovolj prostora za različna politična prepričanja! Zato tudi mi ne sprašujemo ljudi, svojih članov, po njihovem verskem ali kakem drugem nazoru. Važno je, da so pripravljene pomagati pri reševanju problemov, pa so dobrodošli. Zato smatramo, da smo kljub vsemu sposobni najti tisto točko, ko lahko, preden kogar koli odslovimo, zajamemo sapo in se pogovorimo."

Tako je predsednik Demokratske stranke Slovenije, Igor Bavčar, v Krškem na tukajšnjem ustanovnem zboru stranke (11. junija) predstavil politični kredo svojih članov. Izrazil je tudi prepričanje, da je preoblikovanje slovenskega političnega telesa po prvih volitvah povsem normalno. Prve volitve so bile predvsem volitve "proti", do naslednjih pa se bo na slovenski politični sceni še marsikaj spremenilo! Zato bodo tudi naslednje volitve predvsem namenjene temu, da si ljudje poiščejo svoj pravi politični prostor, in šele naslednje bodo razčistile sliko. Do takrat pa bo še dovolj časa, da stranke pokažejo, kaj znajo, kakšne so njihove sposobnosti in čemu dajejo prednost!

Na ustanovnem občnem zboru stranke sicer ni bilo veliko udeležencev, a to nikakor ni načelo njihovega optimizma. Po področjih dejavnosti so razčlenili in predstavili svoj program in izvolili vodstvo stranke. Predsednik je dr. Stane V. Sunčič, podpredsednik za gospodarstvo Milan Venek, za negospodarstvo Dušan Lipar, tajnica pa Marija Kalčič-Mirtič.

Program Demokratske stranke v Krškem

Na ustanovnem zboru je Demokratska stranka sprejela svoj program in njen predsednik Stane Sunčič ga je v nekaj točkah predstavil.

Gospodarstvo

V občini se bomo zavzemali za take pogoje gospodarjenja, ki bodo omogočili razmah gospodarstva. Od občinske vlade bomo zahtevali oblikovano strategijo gospodarskega razvoja občine, zato bo potrebno stalno izdelovati ocene gospodarskih razmer, z analizo rezultatov gospodarjenja izpostavljati probleme in nakazovati možne rešitve. Vsem gospodarskim subjektom bo potrebno zagotoviti pogoje za delo in njihov razvoj, da bi se izkoristili vsi proizvodni potenciali v občini. Sodelovali bomo pri oblikovanju poslovnih centrov drobnega gospodarstva in podpiramo ustanovitev inkubatorjev v družbenih ali zasebnih podjetjih. Zavzemamo se za aktivno kadrovska politiko v občini in za pridobivanje novih kadrov, ki se šolajo na različnih stopnjah. Podpiramo vse aktivnosti, ki bodo občanom omogočale pridobivanje novih znanj, posebno v podjetništvu in v drugih oblikah samoupravljanja. Cilj tega pa je pridobivanje novih nosilcev gospodarskih dejavnosti.

Kmetijstvo

Podpiramo razvojne programe, ki pomenijo kakovostno rast kmetijske proizvodnje. Demokratski se bomo zavzemali za razvijanje družinskih kmetij in kmetij-

sko pridelavo na manjših, družinskih posestvih. Ravno tako se bomo zavzemali za izenačitev položaja kmeta z delavcem, tako glede pravic kot tudi glede obveznosti. Nasprotujemo pretiranemu protekcionizmu, ki bi bil odraz zmanjšane konkurence in nekontroliranega povečevanja cen hrane.

Šolstvo

Vsi otroci, ki se obvezno šolajo na področju občine, morajo imeti enake možnosti za izobraževanje, zato naj bi bila v vseh šolah enaka kadrovska zasedenost in enaka oprema. Vsi šoloobvezni otroci naj za ves čas svojega šolanja dobijo brezplačne učbenike in delovne zvezke! Predlagali bomo ustreznemu vladnemu resorju, da razbije monopolistični položaj izdajanja učbenikov, da poveča konkurenčnost, da bodo učbeniki cenejši. Zaradi bodočega razvoja občine in pokrajine podpiramo obstoj srednje tehnične šole v Krškem. Razvoj vrtec na področju občine bo enak in s tem bomo ustvarili enake pogoje vsem otrokom za kasnejše šolanje. Glede na razvoj in potrebe družbe bodo vrtni dobivali nove vsebine.

Zdravstvo

Smo za enakomerno pokritost cele občine s kakovostno zdrav-

Nadaljevanje na naslednji strani

Stane Sunčič, predsednik Demokratske stranke Slovenije v Krškem:

"Demokrati smo v Krškem ustanovili svojo stranko zaradi tega, ker je v naši občini pač še ni bilo. S svojim delovanjem želimo v družbi premostiti bipolarnost, ki se vleče že od zadnjih volitev leta

1991 in mislimo, da bi bila naša stranka lahko v marsičem povezovalni element v političnem življenju naše občine. Vodilo nas je tudi določeno mrtvilo, ki ga opažamo v političnem življenju. Tako je izvršni svet kot operativni organ precej osamljen in stisnjen med obveznostmi do republike in občine ter v večini segmentov obkrožen s slabim gospodarskim stanjem. V skupščini imamo bore malo pobud, predlogov, konceptov za reševanje in vse preveč se nagibamo k analitični kritiki obstoječega.

Naša stranka bo odprta za vse posameznike in skupine občanov, ki želijo izraziti svoje misli

in hotenja za napredek svojega in našega kraja. Naš prvi cilj je blagostanje posameznika, družine in družbe, perspektiva za vsakogar, za jutri in za prihodnost, socialna varnost na delovnem mestu in v okolju, v katerem živimo, skrb za osebno in družbeno varnost ter za varstvo okolja.

Mi vsi živimo na majhnem prostoru in se med seboj večinoma poznamo. Zato se bomo zavzemali za reševanje sporov na kulturnem način in brez osebnih zamer. Do svoje velikosti in pomembnosti v našem prostoru smo kritični. Zato bomo iskali vedno nove teme, elemente, nove programe, sinteze in povezave z vsemi okrog nas!"

Milan Venek,

podpredsednik stranke za gospodarsko dejavnost:

"Gospodarski program je eden najpomembnejših delov v programu naše stranke. Trdimo, da je na ravni občine dovolj prostora za drobne ukrepe, ki dajejo možnosti razvoja gospodarskim subjektom, zlasti v drobnem gospodarstvu.

Kot občina smo s 4. pristali na 59 mestu razvitosti po družbenem proizvodu. Postali smo ena najrevnejših občin, saj je naše gospodarstvo temeljilo na nekaj monopolih (NEK, Videm, SOP, Kovinarska...). Podjetja so se z notranjimi reorganizacijami skušala spraviti v red, a s sistemom združevanja so zabredla v nekakšno čudno obliko lastninjenja. Tako se je zgodilo, na primer, SOP-u. Vsi direktorji v Krškem ocenjujejo, da so njihova podjetja zdrava, da proizvajajo nekaj takega, kar se da prodati, a stanje na računih imajo slabo. Imamo majhna, zasebna podjetja, ki pa niso nastajala zaradi pametne politike in dobrih pogojev, ki bi jih lahko zagotovila vlada, ampak

zaradi zelo močno izraženega interesa posameznikov (za preživetje!). Duha ljudi ne dvignemo niti s tem, da bi se kdo pri nas strokovno ukvarjal z notranjim podjetništvom! Krediti so velika šlamparija, ki je v bistvu škodljiva, in k te problematike bi se morali lotiti čisto drugače! Sedaj nimamo nobenega sklada, ne razvojnega ne rizičnega in ne investicijskega pri banki! Gospodarska zbornica za zasebna podjetja ne dela še ničesar, obrtna tudi še ni našla smisla in načina, da bi jih vključila... Tako nam uhajajo iz Krškega celo dobri programi, ki zaposlujejo po 25–30 ljudi! Na zadnje skupščinsko zasedanje so povabili samo tiste predstavnike gospodarstva, ki imajo izgubo. To je bil skoraj pogoj, da si lahko govoril. Tisti pa, ki so začeli na novo, ki zaposlujejo po nekaj ljudi, pa niso mogli povedati, kaj hočejo! Upravni postopek bi morali tako poenostaviti, da bi človek, podjetnik lahko dobil začasno dovoljenje za delo, hkrati pa tudi rok, v katerem mora izpolniti manjkajoče predpisane pogoje.

Izobraževanje je eden pogojev za razvoj gospodarstva, kadre moramo črpati v prostor, ne pa da jih izgubljam. Podjetja se ne da voditi kar tako, potrebno je znanje. Naš prostor je majhen, daleč smo od izobraževalnih centrov, kotizacije in potni stroški so visoki, od nekdanjih 200 brezposelnih (pred leti) je brezposelnost v občini narasla na 1.200 čakajočih. Tem je treba omogočiti dodatno izobraževanje tu, v Krškem, preko delavske univerze.

Nadaljevanje s prejšnje strani

stveno službo. Splošno bolnišnico Brežice bomo razvijali v skladu z nacionalnim programom v pokrajinsko bolnišnico.

Ekologija

Najprej je potrebno ugotoviti, v kakšnem okolju živimo, kako je z vodami, z zrakom in zemljo. Glede na rezultate je treba izdelati programe stalnega nadzora nad onesnaževalci v okolju, kjer živimo. Izdelati moramo strokovne programe sanacije in vplivati bo treba na družbo, da bo z zakonsko regulativo in stalnim delovanjem na komunalni in nacionalni ravni privedla do izboljšanj v naši okolici.

Poiskati moramo novo sanitarno deponijo, ki bo strokovno urejena, na primerni lokaciji, in doseči dogovor z vsemi zainteresiranimi. Sedanje deponijo je potrebno strokovno zapreti, odvoz smeti iz cele občine pa urediti na način in po ceni, ki bosta za občane zanimiva in cenena.

Komunala

Potrebno je za vsa naselja v občini izdelati ureditveni načrt. Vsa gospodinjstva v občini bodo imela urejeno preskrbo z vodo, odvod odpadnih voda in odvoz smeti. Vsako gospodinjstvo bo imelo primerno povezavo na obstoječe cestno omrežje. Zavzemali se bomo, da bo telefonska mreža enakomerno pokrivala celo občino. Cena priključkov v

oddaljenih krajih naj bo enaka ceni v centru! Pokopališča naj bodo, po možnosti, približno enako urejena na območju vse občine – v skladu z željami krajanov.

Regionalna samouprava

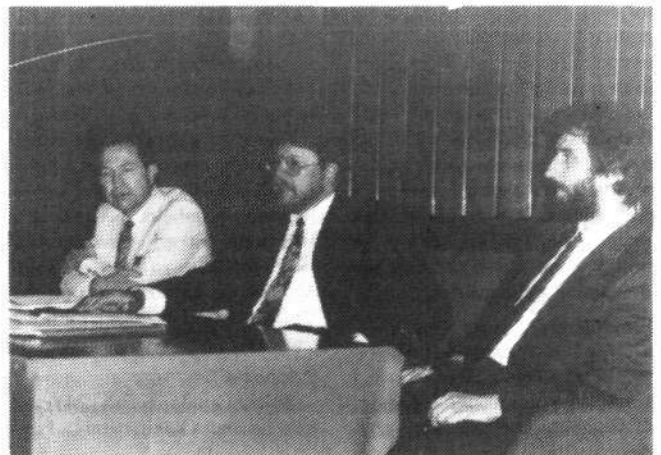
Demokrati se bomo zavzemali, da posavski prostor ohrani status regije ali pokrajine, saj gre za vsestransko zaokroženo območje. Ob spreminjanju in reorganizaciji občin se bomo zavzemali za oblikovanje takih občin, da bodo v največji meri upoštevani interesi občanov oz. krajanov v krajevnih skupnostih. Podprli bomo le tiste rešitve, ki bodo omogočale pošteno delitev premoženja sedanje občine. Zato je čas za izdelavo delitvene bilance, saj bo to omogočalo pripraviti razmere, v katerih se bo občinsko premoženje razdelilo na novonastale občine. Oblikovali bomo take razmere, v katerih decentralizacija sedanjih občin ne bo pomenila prevelike centralizacije moči v republiki!

Javna tribuna z Igorjem Bavčarjem

Ustanovnemu zboru je sledila javna tribuna v organizaciji Demokratske stranke. Izza mize so odgovarjali na vprašanja (od leve): novi predsednik stranke v Krškem, dr. Stane V. Sunčič, predsednik stranke Igor Bavčar (osrednja tarča izpraševalcev) in Milan Jazbec, predsednik iniciativnega odbora, ki je več mesecev pripravljala ustanovitve v Krškem. Igor Bavčar: "Slovenska politika se je pripravljena skregati o tem, kakšen naj bo grb, ni pa pripravljena stopiti skupaj z avtorji stvari, ki žulijo ljudi. Ta mora pomeniti prosperiteto. Včasih se malo premalo zavedamo tega, kaj smo dosegli v tako kratkem času, tja do mednarodnega priznanja. Država potrebuje notranjo trdnost in ekonomsko prosperiteto. Zlasti je to pomembno za ljudi, ki so ob meji. Sosedna Hrvaška je v vojni in svoje meje ne more dovolj nadzirati, dogodki na jugu se kar vrstijo in število nesrečnikov se povečuje. Če meje ne bomo nadzorovali, bomo kaj kmalu imeli ne 60.000, ampak trikrat toliko beguncev. Zato mora Slovenija ohraniti klasično funkcijo države in meje. Meje pa ne more nobena policija nadzorovati tako, kot jo lahko njeni prebivalci – če so zadovoljni! Zato se ne sme zgoditi, da bi zaradi restrikcij in meje ta področja ostala odrezana od sveta, brez infrastrukture... Čez deset let, ko se bo stanje normaliziralo, mora lokalna oblast (v tem je njen pomen!) pripraviti svojemu področju možnosti za prodor. To pomeni nujno pomoč pri razvoju, potrebna sredstva morajo seveda priti iz centra. Le stvar vodilnih ljudi v obmejnih področjih pa je, kako pripravijo svoje razvojne programe, ali se znajo potegniti zanje in konkurirati za različne pomoči. Pri tem je Bavčar ponudil občini svojo pomoč.

V Sloveniji je volitve čutiti v zraku! Naša stranka ni za politiko, kjer bi lahko tudi nepismeni krojili usodo slovenskega naroda. Demokratska stranka Slovenije ima največji intelektualni potencial, imamo tudi največ zaslug za slovensko politično pomlad. A pri volitvah se bo šlo gladko mimo tega. Zato promoviramo tudi ideje drugih – pomembno je le, da služijo razvoju Slovenije. Še eno prestrukturiranje političnega prostora pričakujem šele po opravljenem lastninjenju. Se pa v politiki ne da preživeti na minuli slavi, zato moramo še dodelati naš makroekonomski program."

Razmišljajo tudi o tem, ali bi kazalo oblikovati poseben ženski forum v stranki ali pa poiskati kako drugo pot, po kateri bi lahko ženske motivirali in jim omogočili, da izrazijo svoje specifične probleme in zahteve preko stranke. Vsekakor pa je Igor Bavčar prepričan, da bi marsikaterega izmed problemov postavila na njegovo mesto že ekonomsko uspešna družba. Nekako tako je tudi z zaskrbljujoče upadajočo reprodukcijo Slovencev. Če bodo pogoji ugodni in se bodo starši otrok lahko veselili, jih bodo tudi imeli. Če pa bodo otroci prihajali v naš grozljivo reven svet, poln nevarnosti in negotovosti, potem niti prepoved abortusa ne bo preprečila, da bi ga ženske opravljale – na skrivaj!

Z javne tribune – od leve: dr. Stane Sunčič, Igor Bavčar, Milan Jazbec

Temeljna strategija nadaljnjega gospodarskega razvoja:

Podjetništvo s hkratno sanacijo in ureditvijo razmer v velikih sistemih

To je eno od vodil s problemske konference Demokratske stranke v Krškem o drobnem gospodarstvu

Krška Demokratska stranka je v ponedeljek, 29. junija, organizirala problemsko konferenco o položaju, vlogi in strategiji podjetniškega razvoja. V malo dvorano krškega kulturnega doma so povabili podjetnike, obrtnike, predstavnike občinskega predsedstva in izvršnega sveta ter še vrsto drugih. Iz Ljubljane sta prišla v goste direktor SDK Slovenije Igor Omerza in član gosspodarske komisije Demokratske stranke Slovenije Niko Kovačič, ki se, po besedah Igorja Omerze, z gospodarstvom ukvarja že preko 40 let. Delovna komisija krških demokratov je kot podlago za razpravo pripravila obsežno delovno gradivo. Tako gradivo kot sklicatelj so poudarjali, da je namen večera razprava o drobnem gospodarstvu, po možnosti tudi s poudarkom na lokalni ravni. Večina razpravljalcev pa se je lotila problema malo širše. Zato iz gradiva predstavljamo zadeve tako, kot jih vidijo pripraviljalci. Pod besedilom je podpisan strankin podpredsednik, za področje gospodarstva, Milan Venek.

"K pripravi konference nas je spodbudilo dejstvo, da se na področju podjetništva dogajajo zelo velike spremembe, da pa so podjetniki istočasno popolnoma prepuščeni samim sebi in svoji iznajdljivosti," je med drugim zapisano v uvodu h gradivu. "Tako se že od samega začetka srečujejo z neznanimi in nestabilnimi pogoji gospodarjenja, z birokrati in birokratskimi postopki, s staro zakonadajo, ki je pisana za zgodovino, zagovornikom pravne države pa je le do tega, da posamezne probleme še bolj zakomplicirajo, saj se le tako lahko pokažejo kot izredno pomembne.

Stanje gospodarstva v občini Krško: njegov glavni problem je to, da je temeljilo na nekaj velikih podjetjih, nosilcih celotnega razvoja. Normalna struktura gospodarstva pa poleg velikih firm zahteva tudi večje število majhnih podjetij, ki opravljajo najrazličnejše dopolnilne in servisne dejavnosti. Takih podjetij ni bilo. Poslovne in proizvodne pove-zave z drobnim gospodarstvom so bile le skromne, v glavnem pa je šlo za občasno poslovno sodelovnje pri servisnih storitvah, v katere so vključevali obrtnike in posamezna družbena podjetja. Pomanjkanje priložnosti za ustvarjanje trajnih poslovnih odnosov ni dajalo nikakršnih možno-

sti za razvoj malih produkcijskih in servisnih enot. Monopolni položaj vodilnih podjetij je povzročil, da so se ta obnašala neracionalno, saj so profite ustvarjali že v primarni fazi delitve dohodka. V času gospodarske krize so se ekstra profiti zmanjšali na minimum. Ker se podjetja niso pravočasno odzvala na novonastali položaj, so njihovi problemi postali neobvladljivi, sledile so nekontrolirane in nekoordinirane reakcije, kar je povzročilo krizo v življenju celotne družbene skupnosti."

O gospodarjenju v občini v letu 1991 navajajo avtorji gradiva naslednje podatke:

- padeč industrijske proizvodnje za 16,7 %.
- padeč izvoza za 60,0 %.
- padeč uvoza za 52,0 %.
- padeč realnih OD za 19,9 %.
- delež akumulacije v skupnih prihodkih je bil le 1,0 %.
- izguba se je povečala za 201,0 %.

Gradivo niza vzroke in poti, ki so velike, nekoč nosilne firme v krški občini pripeljale v položaj, v kakršnem so danes, in navaja, da je poslabšanje stanja v velikih sistemih, ki so bili nosilci gospodarstva v občini, "povzročilo verižno reakcijo, ki je negativno vplivala na položaj tudi

drugih gospodarskih subjektov. Zaradi tega nastajajo vse večje težave tudi na področju storitvenih in obrtnih dejavnosti, posledično pa tudi v položaju negospodarskih organizacij."

In še nekaj besed o t. i. **divji privatizaciji**: "V času reorganizacij in ustanavljanja novih družbenih podjetij znotraj velikih sistemov se v teh podjetjih zbirajo manjše skupine ljudi, ki so uspele oblikovati mehanizme, na osnovi katerih svoje poslovne rezultate dosegajo tudi s prelivanjem kapitala, proizvodov in surovin matičnih firm. Skupno bogastvo velikih sistemov, ki so zaposlovali veliko število ljudi, se preliva v manjša podjetja z le nekaj zaposlenimi. Položaj v matičnih podjetjih se tako le še slabša in prisiljena so v vodenje še restriktivnejše gospodarske politike. Znotraj velikih gospodarskih sistemov se tako oblikuje še revnejše jedro, nekaj manjših podjetij, ki delijo usodo matične firme, in

nekaj bogatih podjetij, ki pa so si prisvojila velik del družbenega bogastva in se neformalno osamosvojila."

V krški občini je ustanovljenih preko 400 zasebnih podjetij, v občinskem prostoru pa jih **aktivno deluje le 86** (vsa, ki so poslovala v letu 1991). Od tistih, ki poslujejo, je kar 41 takih, ki nimajo nobenega zaposlenega. Avtorji gradiva vidijo v teh podatkih dokaz za izredno veliko zanimanje posameznikov za podjetništvo. Po drugi strani pa so razpravljalci na konferenci poudarjali, da se ljudje v krški občini odločajo za podjetništvo v veliki meri zato, ker jih vanj nekaj sil: iščejo izhod iz brezposelnosti, kapitalizirajo svojo dveletno vzdrževalnino z Zavoda za zaposlovanje... To so podjetja z enim ali dvema zaposlenima, ki jih pri nas podcenjujemo, na Zahodu pa domnevajo, da je ravno to temelj uspešnosti in zaposlovanja. Kdor zaposluje samega sebe in

Od leve: Igor Omerza, SDK Slovenije, Milan Venek, podpredsednik Demokratske stranke Krško za gospodarstvo, in Stanislav Čuber, podpredsednik občinskega izvršnega sveta. Gospod Čuber je izpolnil dokaj zahtevne pogoje, da se je lahko vključil v republiški program usposabljanja za pospeševalce razvoja drobnega gospodarstva. Igor Omerza: "Naša inspekcija mora opraviti občasne kontrole poslovanja pri podjetnikih in nekatere lahko najdemo samo s policijo. Zakaj? Zato, ker obstaja naslov podjetja, kjer ni nikogar, in pošini predal. Ko pridemo do podjetnika, vidimo, da človek dela doma, da ima arhiv v spalnici, računalnik pa na postelji... Potrebujemo inkubatorje, kjer bo na voljo poceni pisarnica, pisalna miša, telefon, skupna fotokopirnica, morda računovodstvo... Ko to prerastejo, se ljudje tak sami umaknejo."

morda še koga iz svoje družine, mora v tako podjetje vložiti čisto vse, kar premore, zato bo tudi naredil vse za njegov uspeh. Tako razpravljajci! Gradivo namreč navaja, da je velik delež zgornjega števila podjetij v neki nedoločeni fazi mirovanja, za kar obstajajo različni vzroki. Problem "spečih" podjetij je treba obravnavati kot opozorilo, da nekaj v širši okolici močno šepa. Mnogi od teh podjetnikov, ki so samo ustanovili svoje firme, so namreč obupali in odstopajo od svojih zamisli. Nihče pa se ne potrudí, da bi te podjetnike spodbudil, jih motiviral za poslovanje in nadaljnji razvoj. Zato so razpravljajci (vsaj nekateri) od oblasti terjali ukrepe, s katerimi bo mladim podjetnikom in obrtnikom olajšan začetek delovanja.

Ponovno smo slišali tudi o **možnostih, ki jih nudi čakajočim na delo Zavod za zaposlovanje**; o subvencioniranju doizobraževanja preko delavske univerze in sicer. Žal pa zvenijo vsi ti programi še preveč oddaljeno, morda so celo možnosti in potreba po dodatnem usposabljanju premalo prodrlé v zavest ljudi. Vsekakor pa moramo upoštevati zakotnost naše občine in regije, v katero kakovostni kadri zaidejo le po nesreči. Domačih dobrih kadrov s potrebnimi šolami je malo, dokler so bili v množici delavcev podjetja, se ni nihče pobrigal za njihovo izobraževanje (jasno je tudi, zakaj ne!) in pripravo na prevzem odgovornega dela, ko so to delo prevzeli, pa itak niso več imeli časa za nič. Tako se nam je zgodilo tudi, da sedaj, ob številnih stečajnih postopkih, preprosto **nimamo lastnih ljudi niti za reševanje podjetij iz rdečih števil niti za prevzem stečajnega upraviteljstva**. Uvažamo jih iz sosednih krajev, kar pa je še huje. Postopki se vlečejo, plače stečajnih upraviteljev gredo (tako Igor Omerza) v tisoče nemških mark in ni čudno, da se trdno držijo tega donosnega posla in ga vlečejo po nekaj let. Zato nujno potrebujemo zakon o stečajnem postopku! Hkrati nimamo niti strokovnjakov, ki bi lahko suvereno in učinkovito preprečili ceneni prehod (nakup) lastnine podjetij v stečaju pod zunanje firme. "Kako se jim je posrečilo, da so vam prevzeli SOP?!" Zadnjič sem v Ljubljani gledal njihovo poslovno stavbo, grajeno menda z lastno gotovino, in človek kaj ta-

V prvi vrsti (od leve): Viljem Gradolnik, organizacijski sekretar stranke, Niko Kavčič, član strankine gospodarske komisije, Dejan Avsec, LB-Posavska banka, Stane Sunčič, predsednik krških demokratov, Vojko Omerzu, predsednik SO Krško, in Franc Černelič, predsednik IS SO Krško.

kega težko dojame," je komentiral samo en krški primer direktor SDK Slovenije.

Enako previden je treba biti pri **prodaji podjetij tujim interesentom**. Če so ceste vitalnega pomena, potem jih moramo graditi hitro, in če je Avstrija postavila celotno cestno omrežje s koncesijami, zakaj ga ne bi tudi mi. Pri tem je, verjemite, ključnega pomena zagotovitev odprtja zaledja luke Koper. Za vso Slovenijo! In ta povezava (Koper-enda), čeprav se še tako čudno sliši, je pomembna tudi za vaš razvoj! Po drugi strani pa se moramo zavedati, da poslovneži zunaj kot hiene prežijo na naše težave. Poceni bodo pokupili naša podjetja, to pa bo potem za seboj potegnilo celo vrsto, nekaterih še nepredvidljivih posledic! Del se jih trenutno kaže pri Elanu. Tako bi sedaj radi Italijani kupili Bernardin za 7 milijonov DEM, pa to sploh ni zadnji primer.

Vzrok za to so neurejene normativne razmere in razpravljajci so po vrsti vedeli povedati, da nam v **Sloveniji manjka cela vrsta gospodarskih zakonov**. Gradivo jih našteva: zakon o privatizaciji, zakon o gospodarskih družbah, zakon o vzajemnih in investicijskih skladih, zakon o tujih vlaganjih in koncesijah, zakon o monopolih in stečaju, zakon o soupravljanju delavcev in sindikatih, zakon o telekomunikacijah, zakon o gozdovih in lovstvu, carinski zakon, zakon o javni in ko-

mercialni reviziji, zakon o računovodstvu in finančnem poslovanju, zakon o zavarovalništvu, borzi in vrednostnih papirjih in še niz drugih zakonov.

Gradivo navaja, da doseženi rezultati v preteklem poslovnem letu kažejo velik korak naprej in zasebna podjetja postajajo vse pomembnejši gospodarski partner: 83 zasebnih podjetij je v letu 1991 z 2 % zaposlenih ustvarilo 3 % prihodka in 7 % vsega dobička. Se pa mala podjetja razvijajo (napredujejo) zelo počasi in temu botruje veliko dejavnikov. Med njimi so tudi pogoji gospodarjenja, ki ne le da niso vnaprej znani, ampak se tudi stalno spreminjajo, s tem pa onemogočajo resno in odgovorno načrtovanje razvoja gospodarstva in poslovanja. Gospodarska politika države bi morala zagotoviti, da bi bili pogoji gospodarjenja znani vnaprej, stabilni in zastavljeni tako, da omogočajo nadaljnjo rast in razvoj gospodarskih subjektov.

Eno najbolj perečih področij, ki v zadnjem času vse bolj izstopa, je ravno **notranja zadolženost gospodarskih subjektov in nered v plačilnem prometu**. Nekatera podjetja so, po ocenah ekonomistov (dr. Ribnikar), zadolžena do 70 % svoje vrednosti. Nesolventnost in nelikvidnost praktično onemogočata redno poravnavanje obveznosti in izterjavo plačil za naročene in že opravljene storitve ali že prodane proizvode,

Gradivo govori še o sanaciji bank, davkih in prispevkih, tujih vlaganj in razvoju demografsko ogroženih območij. "Bančni sistem je preko 70 % kontaminiran," pravi Igor Omerza, "tu so tudi terjatve do Iraka in drugih velikih zunanjih dolžnikov. Če bi se morali odločiti o tem, kaj bomo reševali, bi se lotil najprej podjetij, ki so ostala brez tržišča, imajo pa proizvodne zmogljivosti in dobre programe. Moramo se odločiti, katera podjetja bomo podprli, in jih podpreti, aprila smo namreč imeli blokiranih podjetij za skupno 19.000 delavcev! Če bomo sanirali podjetja, bomo sanirali bančni sistem! Enako je treba nujno rešiti vprašanje lastnikov deviz, ker s tem tudi rešujemo banke: ljudem vračamo zaupanje in s tem njihov denar v obtok! Največji slovenski problem pa je to, da tudi med najpomembnejšimi ljudmi gleda vsak najprej in samo sebe in svoj resor, ne pa celote. Koordinacija je potem težka!

To so resnični problemi, ne pa delitev družbene lastnine: vračanje terjatev v bančni in gospodarski sistem! Privatizacija bo oživila podjetništvo kot tako, a ne kakršnakoli in za vsako ceno. To ne sme biti delitev družbenega premoženja. Sedaj, pred volitvami, zahteva čedalje več političnih strank namenjanje čedalje večjega deleža vrednosti podjetij za delitev v državljanske delnice. Prišli smo že do predlogov za 80

% in če toliko razdelimo, se zna zgoditi, da bodo ljudje v rokah imeli samo razvrednoten papir. Tam, kjer je veliko majhnih lastnikov, ne bo bistveno drugače, kot je bilo doslej, v družbeni lastnici. Družba potrebuje sloj lastnikov, ki bodo potem imeli dobiček za nadaljnje investiranje! To sicer prinaša razslojevanje in privilegije, a zato imamo davčno zakonodajo, ki mora izravnati socialne krivice! Na Madžarskem, na primer, bivši lastniki lahko dobijo povrnjenih največ 15.000 DEM od vrednosti podjetja in nič več. Pri nas pa zahtevajo lastniki papirnic 50.000 DEM, a ko odškodninski zakon ne bo v zadostni meri polnil sklada, ga bomo morali polniti iz proračuna. Tudi financiranje Cerkve bo treba drugače urediti. Če je treba, jo financirajmo iz proračuna, ne pa z vračanjem gozdov."

Po mnenju avtorjev gradiva je **naloga občinske skupščine in njenih izvršnih organov** kreiranje gospodarske politike na ožjem geografskem področju in ustvarjanje razmer, v katerih se bo gospodarstvo te občine lahko razvijalo. To pa nikakor ne pomeni, da se občinske politične in izvršne oblasti lahko neskončno dolgo skrivajo pred aktualnimi problemi. Kreativno ustvarjati gospodarske razmere, ki bodo omogočale hitrejšo gospodarsko rast in razvoj, pomeni veliko delati in rešiti mnoge majhne probleme ter odpravljati ovire, ki negativno delujejo na nadaljnji razvoj podjetništva.

Predsednik občinskega izvršnega sveta **Franc Černelič** je nanašal ukrepe, s katerimi skuša občinsko vodstvo olajšati življenje drobnemu podjetništvu in gospodarstvu. Pesti pa jih pomanjkanje kadra, divja privatizacija in beg kapitala (SOP, Novoles...). Kar zadeva podjetniško infrastrukturo, vidi nekaj možnosti za zagotavljanje poslovnih prostorov, nekatere pa so že takorekoč oddali (Križmanova hiša).

Veliko je bilo predlogov in zahtev o tem, kako se **olajšati delo obrtnikom in podjetnikom**. Za tiste, ki se s podjetništvom šele začenejo ukvarjati, naj bi oblikovali temeljne zahteve, ki jih mora nekdo izpolnjevati, da lahko pridobi ustrezna dovoljenja. Pri tem pa bi morali določiti tudi možnost pridobitve, začasnega

dovoljenja npr. za dobo enega leta, kar bi večini omogočilo postopno izpolnitev vseh pogojev

Franc Jenič (sekretar občinskega sekretariata za razvoj, varstvo okolja, urejanje prostora in upravne zadeve) je ob koncu razprave pozval vse sodelujoče, naj s sklepi konference in z drugimi pobudami sodelujejo pri izdelavi skupnega gospodarskega programa, ki bo namenjen tudi potrebam razvoja malega gospodarstva.

in takojšen začetek samostojnega dela. To je še iskanje programov, razvijanje novih idej, poenostavljanje postopkov pri pridobivanju raznovrstnih dovoljenj in skrajševanje rokov za izdajo odločb. S poenostavljanjem pridobitve obrtnih dovoljenj in popoldanskih obrti, zniževanjem dajatev in povečanim nadzorom bi morali stremeti za tem, da se popolnoma odpravi siva ekonomija.

Ena od idej, s katerimi naj bi pospešili razvoj malega gospodarstva, je **organiziranje podjetniškega centra**. Poslovni center si zamišljajo kot skupek podjetij v privatni, mešani ali družbeni lasti, ki bi bil sposoben prevzeti vse razvojne in operativne naloge pri zagotavljanju temeljnih pogojev za začetek dela in razvoj. To pa v grobem pomeni, da so na enem mestu organizirane vse skupne funkcije, zagotovljeno izvajanje vseh nalog za že ustanovljena podjetja in tista, ki jih bodo ljudje v krški občini še organizirali. Tak center je, po prepričanju avtorjev gradiva, realno možno zgraditi le na privatni iniciativi, ki zagotavlja resno delo in je dovolj zainteresirana za vse novosti ter dovolj prilagodljiva za uvajanje rešitev v prakso. V okviru podjetniškega centra bo tudi podjetniški inkubator, kate-rega osnovna naloga je razvijanje starih in novih programov. Podjetniški center (ki preraste v inkubator) je po mnenju avtorjev gradiva ena od uspešnejših oblik organiziranja animacijske, izobraževalne in svetovalne podpore nastajaju novih podjetij.

Ustaviti se kaže tudi ob razpravah **na račun Službe družbenega knjigovodstva**. Nekateri udele-

ženci so jo napadali kot papirna-to inštitucijo, ki samo pobira provizijo, medtem ko je njen direktor Omerza ugotavljal, da je njena prednost v tem, da pobere okrog 90 % davkov. Marsikomu se zdi prekratek tudi delovni čas pri sprejemnih okencih, saj se posli sklepajo ne glede na uradne ure in včasih bi še kako prišlo prav, če bi račun oddal kako uro kasneje. Igor Omerza se je s tem sicer strinjal, poudaril pa je čisto fizične omejitve: ves oddani material morajo namreč kasneje delavci tudi obdelati in če se v kateri od podružnic zaplete z opremo, da morajo ostale priskočiti na pomoč... Ondani so tako računali in delali do sedmih zjutraj, ker je odpovedala oprema v Kopru. Tudi na račun zgradbe in opremljenosti krške SDK je Omerza pripomnil, da je **oboje med najslabšimi v Sloveniji in da bi se prejšnje vodstvo pač v nekdanjih časih moralo pobrigati vsaj za sodobno opremljenost svoje službe**.

Svoje pripombe je dodala tudi direktorica krške SDK, **Almira Božovič**. Cela krško-brestaniška dolina je leta vlagala v investicijsko proizvodnjo in zato se je gospodarstvo začelo ustavljati prej kot drugod. Tudi prekinitev stikov z jugoslovanskim trgom se je pri nas prej otepala kot drugod. Ta stiska je bila osnova za začetek razvoja obrtništva pri nas. Res je, da je večina zasebnih

Almira Božovič

podjetij neproizvodnih, a tista, ki so, so se tudi lotila podobnega tipa proizvodnje (kovinska predelovalna) kot velika podjetja, ki so v krizi. Ali je to dobro, ali jih ne bodo pokopale iste težave... Znanje je povsod in na vseh ravneh pod povprečjem, vsi kazalci so v Krškem katastrofalno slabši kot v drugih občinah, na SDK so nekoč imeli 2, sedaj imajo 3 ali 4 strani dolg popis blokiranih žiro računov – za 2 milijardi SLT! Če bi Slovenija imela svoj razvojni program, ne bi bilo Elanov in Bernardinov, zato mora Slovenija imeti svoj razvojni program. Marsikaj od tega bi morala narediti Gospodarska zbornica, ki pa je sedaj prešibka, zato jo je treba okrepiti! Organizatorji in udeleženci konference so se na koncu domenili, da bo stališča in sklepe iz razprave strnila posebna komisija.

Klic na pomoč

V uredništvo smo prejeli pismo, v katerem nas Tomi Granda iz Ješenca 2, 62327 Rače, prosi za pomoč. "Leta 1989 sem doživel prometno nesrečo, v kateri sem si poškodoval hrbtenico. Izgubil sem kontrolo nad spodnjim delom telesa. Nisem čutil oziroma ne čutim vode, blata, nog in sem vezan na invalidski voziček. Z vsakdanjim intenzivnim treningom, ki je trajal povprečno po 6 do 10 ur dnevno, se po dveh letih nepretganega trdega dela bil deležen pozornosti in pohval pri zdravnikih. Žal pa pri nas ni rehabilitacijskega centra, kjer bi se z bolnikom ukvarjali 10 ur na dan, zasledil pa sem ga v Innsbrucku, kjer nudijo fizioterapevtske usluge na zelo visoki ravni. Žal je temu primerno visoka tudi cena." Cene Tomi Granda sam ne zmore, zato je razposlal pisma, v katerih prosi za pomoč.

Pismu je priloženo tudi zdravniško potrdilo. Naš glas lastnih sredstev nima, zato smo se odločili, da skušamo pogumnemu Tomiju pomagati z objavo njegovega pisma. Zainteresirani lahko svoj denar nakažejo na žiro račun št. 51800-62-00016-15, sklic na številko 105-2702-0. Namen nakazila: "za rehabilitacijo Granda Tomija, prejemnik: KBM, PE Tabor.

Liberalno-demokratska stranka V Krškem

Prva stranka, ki ne blefira z zaprtjem NEK?

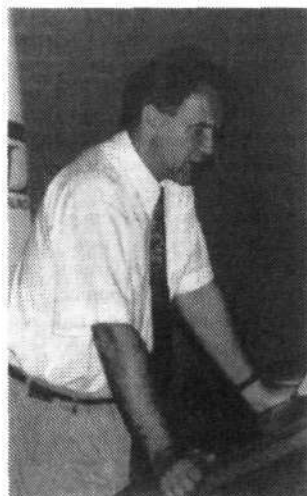
Krški liberalni demokrati imajo novega predsednika in novo celotno vodstvo. Predsednik je Ivan Mirt, podpredsednika sta Brane Janc in Drago Fabjan, sekretar pa Robert Kerin. Skupaj z novim upravnim odborom in člani ostalih organov so jih izvolili na konferenci 26. junija. Očitno se bo v krški občini (do njenega preoblikovanja) uveljavila navada, da vsaj sorodne stranke pošiljajo druga k drugi v goste svoje funkcionarje. Na konferenci smo namreč slišali vrsto pozdravnih govorov, vsi so imeli prijateljski ton in vsi predstavniki strank so pozivali k boljšemu delu vsake izmed strank ter vabili k sodelovanju pri skupnih ciljih. Seveda pa je treba počakati do trenutka, ko se pokažejo resnični nameni vsakogar, ko se bo treba lotiti konkretnih reči ali vsaj razdeliti naloge. Gosta iz Ljubljane sta tokrat bila Jaša Zlobec in Gregor Golobič. Zlobec je v pozdravnem govoru poudaril, da je njihova stranka (LDS) bila vedno proti razklanosti, občutila je ponizanje opozicije in obrekovanja, vendar se sedaj, ko so na oblasti, ne nameravajo maščevati.

Novi predsednik, **Ivan Mirt**, se zavzema za intenzivnejše informiranje in ustanovitev posavskega centra za te zadeve. Skozi njegovo dejavnost bo bolj prišel do izraza naš skupni prostor, njegovi problemi, potrebe in zahteve. Ko govori o šolstvu, govori o potrebi po permanentnem izobraževanju vseh, ki delajo na tem področju. To bi jim moralo postati samoumevno. Kakovost bo omogočila tekmovalnost, ta pa selekcijo. Kajti samo tako je možno priti tudi do pozitivnih rezultatov v celotnem spletu dejavnosti, ki jih sedaj označujemo za družbene. Na tem področju se Mirt zavzema za krepitev zasebne iniciative, za podporo svežim, originalnim zamislom – tudi na področju kulture.

Brane Janc se ne strinja z razlastnitvenim občinam, ki smo mu priča. Lastniki nekoč naših podjetij so namreč sedaj vsepovsod drugje, samo pri nas ne. Zato zahteva med drugim tudi to, da postane sanacija Vidma republiški projekt, ne pa stvar peščice ljudi. Končno je ta tovarna za Slovenijo pomembna vsaj toliko, kot so njena delovna mesta pomembna za naše kraje. **Nuklearna elektrarna mora postati dejavnik razvoja v našem okolju in ne strankarske kombinatorike.** Zaveda pa se, da je položaj v družbi tako kritičen, da tudi LDS (na oblasti) ne bo mogla kar čez noč veliko premakniti. Zato bo treba preseči razprtije in skupno zagrabiti za delo.

Ivan Mirt

Brane Janc

Fotografija desno: Gregor Golobič, Jaša Zlobec, Branko Žibret in Ivan Mirt na liberalno-demokratskem večeru

Po konferenci so v krškem kulturnem domu organiziral še liberalno-demokratski večer. Ob Stanki Macur, ki je skrbela za petje, je novi predsednik stranke, Ivan Mirt, organiziral še razgovor z gostoma iz Ljubljane, Gregorjem Golobičem in Jašo Zlobcem. Pokazalo se je, da na določena vprašanja, ki so jih postavljali obiskovalci, lahko odgovori samo tisti, ki se z ustrežno problematiko že dolgo ukvarja. To je tokrat bil predsednik krške skupščine, Vojko Omerzu. Ena izmed Zlobčevih misli: "V vseh starih filozofijah krožita svetloba in tema in se enakomerno izmenjujeta. Manihejstvo in za njim krščanstvo pa sta ukoreninila ločena svetova svetlobe (dobre) in teme (zla) in ta delitev ni nikoli prinesla nič dobrega. S tem moramo nehati! Za moje pojme je država vedno vir zla, ki se ga nekdo polasti zato, da obvlada druge. Zato mora država biti samo sredstvo, da z njim olajšamo življenje drugim, aparat, ki naj bo čim bolj racionalen. Če naj bo tako, jo morajo imeti državljani zelo v krempljih. Oblast je pač nevarna droga.

Robi Kerin, sekretar LDS v Krškem: "Našo stranko moramo organizirati tako, da se bo sposobna odzvati čisto na vse izzive. To pa je možno edino s članstvom. Zato moramo postati dovolj močni, da bomo resen partner, na katerega bodo konkurenti morali računati." O nuklearni se pogovarjajo v Ljubljani, mi pa, ki elektrarno vsako jutro zagledamo skozi okno, lahko s to Ljubljano komuniciramo samo preko odprtih pisem. Tudi **Hinko Uršič** se je obregnil ob odnos oblasti do nuklearke. Vlada jo sili v nemočen položaj. Proizvedena in porabljena električna energija ni plačana, od elektrarne pa zahteva država plačilo carine za nadomestne dele. Zaradi tega stoji remont. Zato naj se vlada odloči: ali naj objekt usposobi ali pa naj danes pove, da se to ne bo zgodilo in se zato vanj več ne izplača investirati ter bo ostal tak, kakršen je. Mrtev!

Jaša Zlobec svetuje: "Večsah je nekatere reči treba povedati jasno in takoj. Stranka zelenih je imela geslo o takojšnjem zaprtju elektrarne, potem pa so se premislili in pristali na petih letih. Sedaj si bodo verjetno spet... Na tihem je vsem jasno, da si Slovenija zaprtja NEK ne more privoščiti, hkrati pa zaradi sodelovanja s stranko zelenih ni stranke, ki bi si upala zastaviti svoj glas za elektrarno. Tako je elektrarna postala pastorka. Tudi z radioaktivnimi odpadki se ne kaže slepi-

ti. Nihče jih ne bo hotel, tudi na Hrvaškem ne. Ostali bodo v Krškem. Zato zahtevamo, da se država preneha sprenevedati in se delati, da išče lokacijo, ter naj temu kraju takoj plača sredstva, ki jih sedaj ponuja okrog drugim. Sicer nas bodo s tem zatirali še več let!

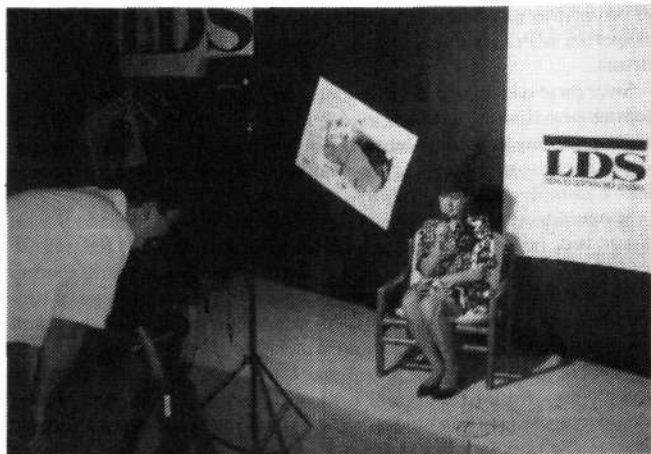
Zavzemanje za trajno rešitev problemov v zvezi z nuklearko je tudi prva točka, zapisana v strankinih programskih usmeritvah. Na drugem mestu je oblikovanje strategije gospodarskega razvoja v občini, kamor sodi tudi ekonomsko učinkovito in družbeno sprejemljivo lastninjenje ter ohranjanje kapitala v domačih rokah, aktivna podpora ekološkemu projektom, jasna energetska strategija, podpora politiki javnih del in odpiranje novih delovnih mest, uravnovešen industrijski in kmetijski razvoj... O tistem delu programa LDS, ki govori o negospodarskih dejavnostih, smo že nekaj napisali. Dodajmo še zahtevo po organizaciji takšne lokalne samouprave, ki bo občanom omogočala vpliv na odločitve v njihovi občini, regiji in državi. **Ne priporočamo drobitve sedanje občine, ker bi to prineslo neobvladljive gospodarske, organizacijske in kadrovske probleme.**

Med izobraževalnimi cilji so si zastavili zavzemanje za novitete, ki jih nacionalni program ne predvideva. To so zgodnje poučevanje tujega jezika, uvajanje drugega tujega jezika in računal-

niškega opismenjevanja. Na popisu njihovih ciljev je tudi omogočanje privatne iniciative na področju zdravstva, kulture in predšolske vzgoje, spremljanje socialne politike, ki mora zagotavljati dostojno preživetje.

Ena prvih izjav, posnetih po otvoritvi studia krškega kabelskega distribucijskega sistema. Dosedanja predsednica LDS v Krškem se spominja obdobja po predlanskih volitvah takole: "V družbenopolitičnem zboru smo dobili 13,35 % glasov, kar je pomenilo četrto mesto po številu poslancev med vsemi strankami. Delitev na 'vi' in 'mi' je bila še premočna, zato v oblikovanju vodstva skupščine med 'novimi' in 'starimi' ni moglo prevladati argumentiranje in realno ocenjevanje sposobnosti kadrov. Tako tudi stranka ni prodrla s svojim prepričevanjem, da takratni izbor kadrov določa nadaljnji razvoj ali stagnacijo skupnosti." Svoje poročilo je Ida Novak-Jerele nadaljevala z zelo strnjnim povzetkom dogajanja v krških skupščinskih klopeh, tja do neslavnih ministrskih obiskov. Ob delu v skupščinskih klopeh pa je stranka za nekaj časa zanemarila delo s člani. Sedaj so napako popravili in ob obnavljanju članskih izkaznic ugotovili, da je za različne aktivnosti mogoče pridobiti kar veliko ljudi.

Krški interni kanal začel obratovati

Pomembna novica za krajanje krške občine je prav gotovo otvoritev in obratovanje snemalnega studia v prostorih Kulturnega doma Krško. Večina snemalne opreme je last Jožeta Grajžlja, del je je posodil Kulturni dom Krško. Preostalo je nabavil Savaprojekt, ki je tudi podpisal enoletno pogodbo za izvedbo internega programa na kabelsko-distribucijskem sistemu občine Krško. Seveda oprema ni profesionalna, ker je ta predraga, je pa vsa v super VHS sistemu, tako da bo prišla slika v čim boljši kvaliteti.

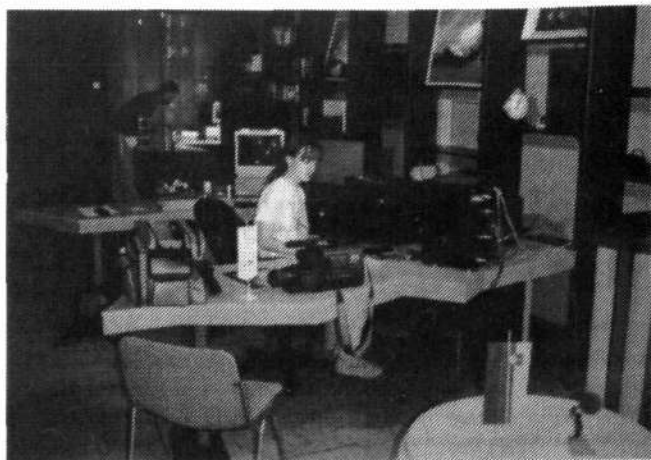
Prva oddaja internega kanala Krško je bila na sporedu v četrtek, 25. junija ob 20. uri na desetem kanalu. Vse oddaje bodo trajale približno eno uro, ponovili pa jih bomo naslednji torek ob 20. uri.

Program bo seznanjal z novicami, pripravljaj reportaže o dogodkih, delu in življenju v naši občini, predstavljal zanimive osebnosti, ustvarjalce ter poskušal razvedriti in zabavati. V mislih imamo še goste v studiu, različne nasvete, nagradne igre, kvize... Želimo pa si tudi pomoči gledalcev s pobudami, informacijami, grajami. Ker je program namenjen krajanom, je potrebno čim boljše sodelovati in si pomagati.

Vse informacije in vprašanja o internem kanalu lahko pošljete na naš naslov: KRŠKI KANAL 10, Trg Matije Gubca 1, Krško.

Na svidenje do naslednje oddaje, prihodnji četrtek.

■ Alenka Mirt

Alenka Mirt in Goran Rovani v krškem studiu KDS

Otvoritev v Kostanjevici

Pleterska zbirka in spomenik p. Drolcu

Pleterska slikarska zbirka starih evropskih mojstrov v Kostanjevici na Krki je spet oživila.

Popolnoma prenovljenih 42 slik, ki so bile pred vojno umaknjene v zaklonišče, so v restavratorski delavnici našega dolnjskega rojaka profesorja Viktorja Povšeta znova oživele v vsej svoji častitljivi zlahnosti.

Prenovljena pa niso samo umetniška dela, marveč tudi vsi prostori, kjer je poslej spet nameščena ta, zdaj že kar znamenita zbirka.

Posebej moramo povedati, da je ob izročitvi javnosti zbirke starih mojstrov, kar je opravil prior kartuzije Pleterje p. Janez Hollenstein, odkrit tudi spomenik p. Janezu Drolcu – ustvaril ga je Mirsad Begić –, ki je kot prior kartuzije leta 1975 dal pobudo za izročitev zbirke Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici, kjer je poslej spet stalno odprta za obiskovalce.

Pomembno je, da bomo v kratkem dobili dve novi atribuciji, ki ju pripravljata svetovno znani umetnostni zgodovinar italjanskega rodu prof. Federico Zeri in prva dama umetnostne zgodovine v Narodni galeriji v Ljubljani dr. Ksenija Rozman. Obe sliki bosta vključeni v razstavo del evropskih mojstrov v Narodni galeriji v Ljubljani, kar se bo zgodilo na pomlad. Takrat bosta objavljeni tudi obe znanstveni ekspertizi o Preroku Jeremiji, ki skriva sveti ogenj, in o Ekstazi sv. Bruna.

Sicer pa je o izvoru in avtorjih Pleterske zbirke še mnogo nejasnosti, čeprav so nakazani nekateri znaki, ki kažejo, da so raziskovalci na pravi poti, saj je študij umetnosti in umetniških praks 19. stoletja, kot je zapisal strokovnjak – govornik za petkovo slovesnost, zvezetel šele v zadnjih dveh desetletjih.

Spomenik edinstveni osebnosti kartuzije Pleterje p. Janezu Drolcu, kakor tudi belim menihom sploh nas navdaja z mislijo, da tudi ob tej priložnosti povemo, da so beli menihi iz Pleterij ljudem ob spodnji Krki vedno dajali. Dajali so streho brezdomcem, umetnikom in učejnjakom, kruh lačnim, zdravila bolnim in utcho obupanim. Pomagati ljudem v stiski je njihovo vodilno načelo.

Tedaj, leta 1975, ko je p. prior Janez Drole predlagal, da bi pletersko umetnostno zbirko predstavili javnosti, jo torej dali ljudem, svetu, njegova sugestija ni bila plod nenadne odločitve. Njegova naklonjenost pa je ostala popolnoma v skladu s kartuzijansko maksimo – pomagati pomoči potrebnim.

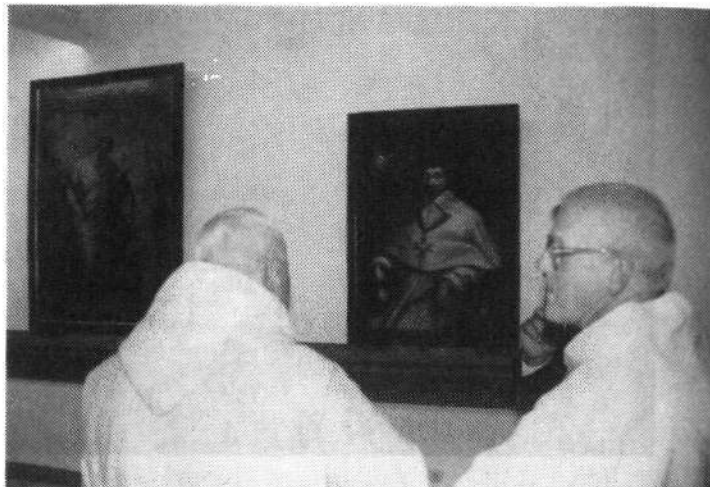
Ta pomoč je v našem primeru duhovna in prosvetiteljska. Ob njej se zavemo, da nas s svetom vežejo mnoge vezi, da smo dediči izročila, ki presega lokalne in narodne meje, in da nam zaupane dragocenosti omogočajo vzdrževati in plemeniti zavest o pripadnosti evropski kulturi.

In končno naj opozorimo, da se je slovesnost začela v petek, 26. junija 1992, natanko ob petih popoldne s prikazom zbirke, kar je opravil ravnatelj Narodne galerije v Ljubljani dr. Andrej Smrekar, nato pa so Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Ščeka izvedli spored cerkvenih pesmi, s katerimi so pevci dobili prvo in absolutno mesto na mednarodnem tekmovanju.

Emil Košak

Še eno bogato najdišče: Stari grad

Stari grad pri Podbočju po oceni oddelka za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani sodi med pomembnejša arheološka najdišča v Posavju. Na vzpetini nad Podbočjem so ohranjeni ostanki prazgodovinske utrjene naselbine s še dobro vidnimi obrambnimi nasipi. V srednjem veku je tu stal grad, v Podbočju je v 13. stoletju delovala manjša kovnica. Razno drobno gradivo priča, da je bil Stari grad poseljen tudi v rimskem času. V zadnjih dvajsetih letih se je močno

Pleterska meniha p. prior Janez Hollenstein in p. prokurator Ciril Zver gledata svojega prednika kardinala Richelieu-ja, ki je izšel iz kartuzijanskih vrst. (Foto: Miloš Kukovičič)

Mirsad Begić: p. prior Janez Drole (poprsje na vhodu v Pletersko slikarsko zbirko starih mojstrov Galerije Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki. (Foto: Miloš Kukovičič)

stopnjevalo uničevanje najdišča zaradi intenzivne vinogradniške obdelave, gradnje objektov in priprave vzletišča za zmajarje. Da bi preprečili nadaljnje uničevanje, je Mitja Guštin, predstojnik oddelka za arheologijo, predlagal, da se na lokaciji opravijo raziskave in nato prezentacija, saj je Stari grad dominantna razgledna točka. Raziskave bodo letos med 24. julijem in 7. avgustom, slovenskim arheologom in študentom pa naj bi se v tem času pridružilo še nekaj sodelavcev, ki bodo izbrani v okviru projekta kulturnih iniciativ heksagonale. V podporo tej akciji bo občina Krško priskrbela prenočišča in prehrano ter dva dodatna delavca za izkopavanja.

Periodično gradivo Valvasorjeve knjižnice

JAVNA UPRAVA. VOJNE ZNANOSTI:

DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI SLOVENIJE, 1981-1989
 DELEGATSKI POROČEVALEC SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA, SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA, SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA, 1989
 OBČAN, 1983-1985
 OBRAMBA (prej: NAŠA OBRAMBA, pozneje: REVILJA OBRAMBA), 1987-1991
 POROČEVALEC IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI SLOVENIJE (pozneje: OBJAVE REPUBLIŠKEGA SEKRETA RIATA ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE ter pozneje: OBJAVE MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT, TELESNO KULTURO), 1984-1989, 1991-
 POROČEVALEC KULTURNE SKUPNOSTI SLOVENIJE, 1982-1989
 POROČEVALEC SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE, 1981-1991

44 enot
7 naslovov

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE:

EDUCA - DIDAKTA, 1991-
 NAŠ ZBORNİK, 1980-1989
 OTROK IN DRUŽINA, 1965-1970, 1972-1991-
 POPOTNIK, 1948, 1949
 SODOBNA PEDAGOGIKA, 1950-1957, 1964-1965, 1967-1972, 1975, 1988-1991
 SPIELEN UND LERNEN, 1991
 VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE, 1972, 1974-1979, 1989, 1991-
 ZBORNİK ZA HISTORIJU ŠKOLSTVA / PROSVETE, 1964

73 enot
9 naslovov

NARODOPISJE. ETNOLOGIJA:

ČASOPIS ZA ZGODOVINO IN NARODOPISJE, 1965,

1966, 1980-1991-
 GLASNIK SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA, 1985-1991-
 TRADITIONES, 1989

22 enot
3 naslovi

PRIRODOSLOVNE VEDE. MATEMATIKA:

ACROCEPHALUS, 1988-1991-
 KEMIJA V ŠOLI, 1989-1991
 LOGIKA & RAZVEDRILNA MATEMATIKA, 1991-
 OBZORNİK ZA MATEMATIKO IN FIZIKO, 1984
 PROTEUS, 1988/89 - 1991/92-
 SCOPOLIA, 1985, 1990-1991-

16 enot
6 naslovov

MEDICINA.

ZDRAVSTVO:
 ENDOCRINOLOGIA (UGOSLAVICA, 1985-1987, 1990
 FARMACEVTSKI VESTNIK, 1984-1990
 IZ SVETA TIŠINE, 1980, 1981
 MEDICINSKI RAZGLEDI, 1982-1985
 ZDRAVJE, 1980, 1982, 1988-1991-

23 enot
5 naslovov

NARAVNE IN DRUGE NESREČE:

GASILSKI VESTNIK (pozneje: GASILEC), 1984-1991-

8 enot
1 naslov

INŽENIRSKÉ VEDE. TEHNIKA:

AUDIO VIDEO (YU VIDEO), 1989
 DELO + VARNOST, 1986
 ELEKTOR ELECTRONICS, 1991-
 KRILA, 1987
 LIVARSKI VESTNIK, 1985-1991-
 MOTOREVIJA, 1985-1991-
 NOVA PROIZVODNJA (pozneje združena z RR), 1987-1990
 RADIOAMATER, 1989
 STROJNIŠKI VESTNIK, 1984-1986
 s TREND, 1989-1991-
 ŽIVLJENJE IN TEHNIKA, 1969, 1973, 1979-1991-

44 enot
11 naslovov

GOZDARSTVO. KMETIJSTVO. DOMAČE ŽIVALI:

GOZDARSKI VESTNIK, 1985-1991-
 KINOLOG, 1991-
 LES, 1985-1991-
 NAŠ VRT, -
 MOJ MALI SVET, 1985-1988, 1991-
 MOJ PES, -
 SLOVENSKI ČEBELAR, 1985, 1986

22 enot
7 naslovov

GOSPODINJSTVO - OPREMA ŠTANOVANJ:

NAŠ DOM, 1987-1991-
 SCHONER WOHNEN, 1988-1991-
 sn STANOVANJE, 1990

10 enot
3 naslovi

MODA, OBLAČILA, ROČNA DELA:

BURDA, 1988-1991-
 n/s BURDA INTERNATIONAL, 1990, 1991
 n/s BURDA - SPECIAL: KVAČKANJE, 1988-1991-;
 MODA ZA MOČNEJŠE, 1988-1991-;
 PLETENJE, 1988-1991-;
 PLETENJE ZA OTROKE, 1988-1991-;
 ŠIVANJE (HITRO IN LAHKO), 1988-1991-;
 ŠIVANJE ZA OTROKE, 1988-1991- (*Burda: do l. 1991 s srbohrvaškim prevodom, pozneje v nemščini.)
 JANA - ROČNA DELA, 1988-1991-
 MAJA, 1988-1989
 NEUE MODE, 1988-1991-
 SANDRA, 1988-1991-

54 enot
13 naslovov

VODENJE IN ORGANIZACIJA POSLOVANJA V INDUSTRIJI, TRGOVINI IN PROMETU. TISKARSTVO IN ZALOŽNIŠTVO. INFORMIRANJE:

GLASNIK SLOVENSKE MATICE, 1978-1991-
 IB: REVILJA ZA PLANIRANJE, 1985-1991-

OBVEŠČANJE IN ODLOČANJE, 1978

22 enot
3 naslovi

GLASILA DELOVNIH ORGANIZACIJ:

GLASILO / GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE
 GLASILO KOVINOPLASTIKE LOŽ
 NAŠE DELO / PAPIRNICA VEVČE
 OBVEŠČEVALEC / VIDEM PETROL
 PROTEUS / POSTOJSKA JAMA
 SIGNALI / PTT
 SREČNO / RUDNIKI RJAVEGA PREMOGA SLOVENIJE
 VESTNIK AC / AUTOCOMMERCE
 9 naslovov

Glasila delovnih organizacij knjižnica prejema v dar, včasih posamezne številke manjkajo.

RAZNE INDUSTRIJE IN OBRTI. MEHANSKA TEHNOLOGIJA. GRADBENIŠTVO:

MOJ MIKRO, 1986-1991-
 PAPIR, 1985-1987
 GRADBENI VESTNIK, 1984-1991-

17 enot
3 naslovi

UMETNOST. NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA. ARHITEKTURA. FOTOGRAFIJA. GLASBA. GLEDALIŠČE.

FILM...:
 ARS VIVENDI (A.V.), 1987-1991-
 DOKUMENTI SLOVENSKEGA GLEDALIŠKEGA IN FILMSKEGA MUZEJA, 1989-
 DRAMA, 1934
 EKLAN, 1968-1970, 1976, 1980-1991-
 FOLKLORIST, 1978-1979
 GLASBENA MLADINA, 1985/1986-1990/91-
 LUCAS, 1991-
 LUTKA, 1969-1971, 1987-1991-
 M'ARS, 1989-1991-
 MASKE, 1985
 NAŠI ZBORI, 1966-1971

SINTEZA, 1981-1991-
VARSTVO NARAVE, 1962-
1991-
VARSTVO SPOMENIKOV,
1949-1950, 1955-1957, 1962-
1991-

126 enot
14 naslovov

DRUŽABNE ZABA- VE. TURIZEM. PLA- NINSTVO. IGRE. ŠPORT:

BILTEN PLANINARSKOG
SAVEZA JUGOSLAVIJE,
1958-1964

LIPOV LIST, 1985-1989
s NAŠE PLANINE, 1960-1962
PLANINSKI VESTNIK, 1906,
1932, 1934-1941, 1945 (PLA-
NINSKI ZBORNIK), 1952-
1957, 1959-1964, 1972, 1979,
1980, 1991-

s STAZE, 1961

ŠAH, 1949

ŠAHOVSKA MISEL, 1991-
TELESNA KULTURA, 1983-
1984, 1986, 1989

49 enot
8 naslovov

LITERARNE REVI- JE:

DIALOGI, 1971-1991-
LITERATURA, 1989-1991-
LJUBLJANSKI ZVON, 1882,
1885, 1901-1904, 1906-1908,
1917, 1920-1922, 1924, 1930,
1935, 1956

MENTOR, 1979-1991-
NAŠA SODOBNOST, 1953
NOVA REVIJA, 1982-1991-
OBRAZI, 1974-1988
OBZORNIK, 1949, 1980-1988
(pozneje: SRCE IN OKO)
PERSPEKTIVE, 1960/1961-
1963/1964

PROBLEMI (pozneje: ESEJI),
1966-1968, 1990

PROSTOR IN ČAS, 1970-1972
RAST, 1990-1991-
SAMORASTNIŠKA BESE-
DA, 1976-1982

SLOVAN, 1908, 1911-1912

SODOBNA POTA, 1956-1961
SODOBNOST, 1964-1991-
SRCE IN OKO, 1989-1991-

150 enot
17 naslovov

JEZIKOSLOVJE:

SLAVISTIČNA REVIJA, 1948,
1954-1955, 1971-1991-

SLOVENSKI JEZIK, 1938-1941
28 enot
4 naslovi

DOMOZNAVSTVO. ZEMLJEPIS:

CELJSKI ZBORNIK, 1959
GEOGRAFSKI ZBORNIK,
1952, 1954-1956, 1959, 1961-
1962, 1965, 1967, 1969, 1971-
1972, 1974, 1976-1990

KAMNIŠKI ZBORNIK, 1961-
1962, 1965, 1967, 1969

KOČEVSKI RAZGLEDI, 1975

KOROŠKI ZBORNIK, 1946

LOŠKI RAZGLEDI, 1955-
1963, 1986-1989-

POMORSKI ZBORNIK, 1962

50 enot

8 naslovov

ARHEOLOGIJA. ZGODOVINA:

ARHEO, 1990
ARHEOLOŠKI VESTNIK,
1962/1963, 1990
BOREC, 1957, 1964-1971, 1974-
1977, 1979-1991-

KRONIKA, 1984-1987, 1991-
34 enot
4 naslovi

SKUPAJ: 1.330 ENOT
235 NASLOVOV

Morda ob koncu samo še
podatek, da so si bralci v letu
1991 izposodili na dom 3.120
časnikov in časopisov, v časo-
pisni čitalnici pa prebrali
6.261 enot.

Prihodnjič: DOMOZNAV-
SKO PERIODIČNO GRA-
DIVO.

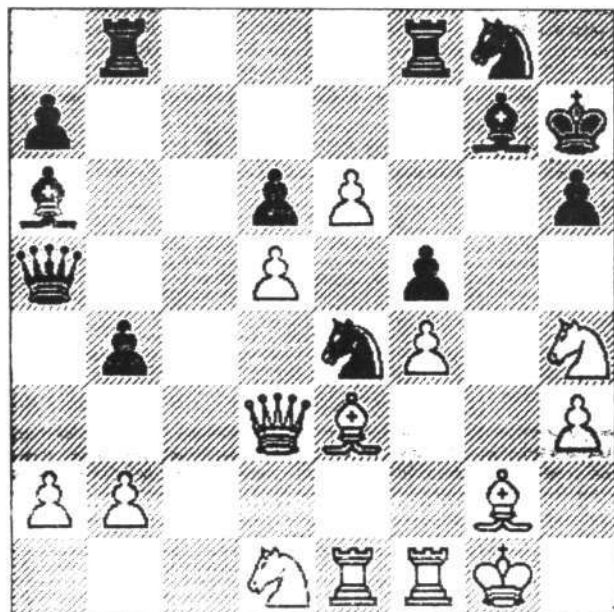
ŠAHOVSKI KOTIČEK

Za bistré glave

Šahovski klub Krško organizira tekmovanje v reševanju šahov-
skih problemov. Rešitve pošljite najkasneje do 10. julija 1992 na
naslov: Marjan Božič (za šahovsko uganko), Cesta 4, julija 40, 68270
Krško. Rešitve problemov in vrstni red nekaj najboljših igralcev iz
prejšnje številke bomo sproti objavljali v naslednjem Našem glasu.

Naloga:

beli na potezi, zmagaj!

Rešitve pošljite na naslov:

Marjan Božič

(za šahovsko uganko)

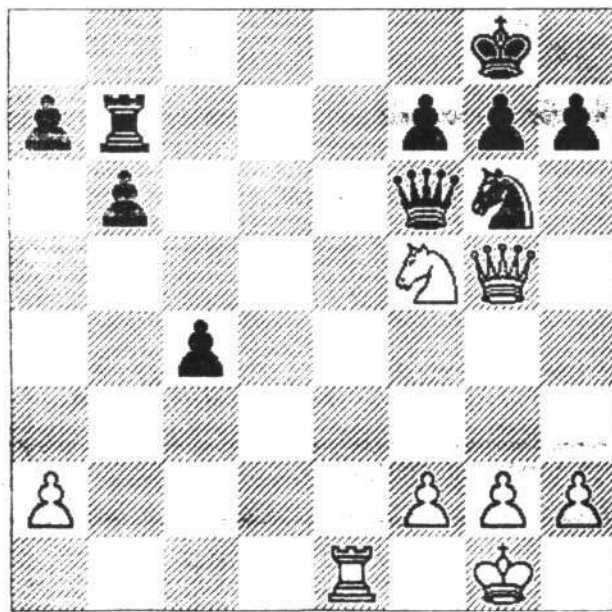
C. 4. julija 40 – 68270 Krško

Pravila:

Za vsak rešeni problem dobi igralec po eno točko. Te točke bomo
na koncu sezone sešteli. V primeru enakega števila rešitev (točk)
bomo zmagovalce in višje uvrščene žrebali. Objavili bomo tudi tabelo
z rezultati tekmovanja. Prvouvrščeni dobi komplet knjig avtorja Lisi-
cina "Strategija in taktika", drugouvrščeni dobi knjigo avtorja Dražena
Maroviča "Temelji strategije in taktike", tretjeuvrščeni pa knjigo Iva
Andriča "500 matov".

Naloga:

mat v 4 potezah!

Rok: 10. julij 1992

Uspešni krški šahisti Iščejo prostor za svojo dejavnost

Šahovski klub Krško obstaja že preko 40 let. V vseh letih je sodeloval na tekmovanjih v regiji, občasno pa tudi v 2. slovenski ligi, vendar je iz nje izpadel zaradi odhoda nekaterih igralcev v močnejše klube. Leta 1984 smo se na novo organizirali in od takrat naprej so uspehi iz leta v leto vidnejši.

Naš pionir Marjan Božič je osvojil 10. mesto na slovenskem pionirskem prvenstvu posameznikov. Ustanovili smo tudi pionirsko šolo, ki deluje še danes. Članska ekipa se je uvrstila v 2. slovensko ligo, v kateri še vedno nastopa in med mlajšimi smo dosegali vse večje uspehe. Leta 1986 je pionir Toni Kos osvojil 4. mesto, leta 1987 pa delil 1. mesto. Ekipa OŠ Jurija Dalmatina je osvojila 4. mesto na pionirskem ekipnem prvenstvu. Še isto leto je mladinec Marjan Božič osvojil 12. mesto na republiškem mladinskem prvenstvu posameznikov, organizirali smo tudi slovensko pionirsko prvenstvo za posameznike.

Delo v pionirskih in mladinskih vrstah se je preneslo tudi na člane. Leta 1989 smo organizirali kvalifikacije za slovensko prvenstvo za posameznike. S prehodom mladincev v članske kategorije se je ekipa številčno in kvalitativno okrepila. Rezultati pionirjev in mladincev so približno podobni vsa leta. Članska vrsta je narasla od enega prvokategorika na 1 mojstrskega kandidata in 7 prvokategorikov. Največje uspehe pa je klub osvojil v letih 1991 in 1992, in sicer:

Leto 1991:

- uvrstitev dveh pionirjev na posamično prvenstvo Slovenije,
- mladinec Toni Kos je delil 11. mesto na slovenskem mladinskem prvenstvu posameznikov,
- na slovenskem pokalnem tekmovanju mladincev so Krčani med 13 ekipami osvojili 7. mesto,
- v drugi ligi je ekipa SK Krško osvojila 50 % možnih točk.

Leto 1992:

- uvrstitev treh pionirjev na slovensko prvenstvo,
- na ekipnem slovenskem pionirskem prvenstvu je ekipa OŠ Krško osvojila 4. mesto med 14. ekipami,
- na regijskem članskem prvenstvu je mladinec Toni Kos osvojil prvo mesto,
- na odprtem (amaterskem) državnem hitropoteznem prvenstvu za posameznike je Marjan Božič osvojil 1. (med 107 igralci), Toni Kos pa 6. mesto,
- na mednarodnem hitropoteznem prvenstvu na Bledu je Marjan Božič osvojil 4. (najboljši rezultat Slovenca, nastopili so tudi slovenski olimpijci), Toni Kos pa 6. mesto,
- na pokalu Slovenije je ekipa SK KRŠKO zasedla 9. mesto med 20 ekipami, ki so se uvrstile na tekmovanje,
- v letu 1992 pripravljamo turnir šahovskih računalnikarjev, kar bo prav gotovo povečalo zanimanje za računalniški šah.

Ves čas pa pogrešamo kakovostno žensko ekipo, kar poskušamo reševati z delom v pionirski selekciji, vendar nam do sedaj še ni uspelo vzgojiti dobre igralko. Verjetno pri tem delu nismo imeli pravega pristopa, pa tudi staršev oziroma pionirk nismo znali dovolj pritegniti, da bi sodelovale v šahovskem klubu. Upamo, da nam bo s sedanjo generacijo to uspelo.

Vsa ta leta se klub ukvarja s težkimi finančnimi problemi, vendar smo do sedaj s pomočjo Športne zveze. Društva prijateljev mladine, katerega podpora je bila nenadomestljiva pri delu s pionirji in šolsko mladino, delovnih organizacij, zasebnikov in posameznikov uspeli finančne probleme rešiti. Problem, ki ga sami ne moremo rešiti, pa je prostor ŠK Krško. Mislimo, da bi nam ta problem morala pomagati rešiti širša družbena skupnost. V novi organiziranosti je predvidena šahovska regija Posavje s sedežem v Krškem in je nujno potrebno, da ima ŠK Krško svoj prostor, v katerem bo šahovski arhiv regije Posavje.

■ Marjan Božič

Šahovski turnir: V počastitev dneva osamosvojitve

V nedeljo, 28. 6. 1992, je Šahovski klub Krško organiziral hitropotezni turnir v počastitev dneva osamosvojitve. Srečanje je bilo na tržnici, pred okrepčevalnico Kos. Nastopilo je 18 šahistov iz Sevnice, Brežic in Krškega ter po dva mladince in dva pionirja iz ŠK Krško. Udeleženci in obiskovalci so si lahko ogledali tudi šahovski program "Fritz", ki je trenutno najboljši in najpreprostejši tovrstni software.

Rezultati turnirja:

- 1.-3. mesto: Šahovski program, Marjan Božič in mladinec Toni Kos (14 točk), ŠK Krško,
- 4.-5. mesto: Toni Kranjec (ŠK Sevnica) in Andrej Cerjak (ŠK Brežice) - 13,5 točke),
- 6. mesto: Jože Voljčič (ŠK Krško, 11,5 točke),
- 7. mesto: Marjan Simonič (ŠK Krško, 10 točk).

Krška pionirja Želimir Pavlovič (8,5 točke) in Robi Voljčič (7 točk) sta dosegla 11. oziroma 13. mesto. Srečanje sta materialno podprli Športna zveza Krško in okrepčevalnica Kos.

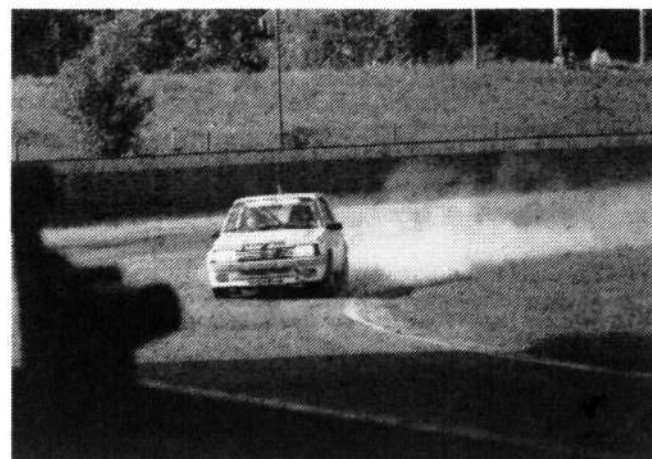

V NEDELJO, 28. JUNIJA, JE BILA NA

Krškem stadionu Matije Gubca ena izmed dirk v speedwayu za pokal petih držav. Pomerili sta se reprezentanci Madžarske in Slovenije. Ljudi je bilo po besedah napšega fotografa nekaj čez tisoč, zmagali so seveda Madžari, na posnetku pa je eden izmed njihovih dirkačev, ki je vse dirke prevozil nekaj deset metrov pred ostalimi. Na manjšem posnetku je Grega Pintar. (Foto: Lipa, Sevnica)

NA NEDELJSKI SPEEDWAY PRIRE-

ditvi (28. junija) V Krškem so predstavili novo rally vozilo, peugeot 205. Ima 140 konjskih moči, sodi v razred A, s kratkim menjalnikom, ki mu omogoča hitrosti "samo" do 160 km/h, zato pa ima bliskovite pospeške. (Foto: Lipa, Sevnica)

Kolesarska transverzala slušno prizadetih

V Krškem se je 19. junija ustavila kolesarska transverzala prijateljstva Graz-Ljubljana, ki jo že tretje leto organizirajo Mednarodna dekada invalidov (OZN), Zveza društev slušno prizadetih Slovenije in Mladinski kulturni center Graz. Transverzala povezuje slušno prizadete iz Avstrije, Hrvaške in Slovenije, na startu in cilju pa je udeležence pozdravil predsednik urada za dekada invalidov (OZN), gospod John Strom. V skupini kolesarjev so bili slovenski udeleženci iz društev slušno prizadetih Ljubljane, Kranja, Maribora, Celja, Murske Sobote ter iz šolskih centrov v Ljubljani in Mariboru. Proga se spreminja vsako leto, a tokrat je tekla tod in krško društvo je pomagalo pri organizaciji poti.

Ob postanku pred Kulturnim domom je udeležence v imenu

občine pozdravil podpredsednik SO Krško, dr. Stane Sunčič. Svoj nagovor je zasnoval na misli, kako pomembno je, da se tudi slušno prizadeti družijo, spoznavaajo med seboj, da se ukvarjajo s športom in samopotrjujejo.

Pred njim je zbranim spregovoril predsednik Medobčinske zveze slušno prizadetih, gospod Bogdan Kuhar. Po njegovih besedah je udeležba na tej preizkušnji iz leta v leto številnejša in to dokazuje medsebojno povezanost lju-

di, narodov, kultur, skratka prijateljstvo. Transverzala je hkrati preizkus moči, volje, prijateljstva in solidarnosti med slušno prizadetimi in sliščimi. Skupinski posnetek za spomin na Krško je naredil Črt Čargo.

Uspešen začetek v nogometni ligi

Letos je bila ustanovljena liga varstveno-delovnih centrov Slovenije za mali nogomet. Njen pobudnik in ustanovitelj je komisija za šport pri Zvezi društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije. Organizator letošnje lige je Varstveno-delovni center (VDC) Tončke Hočevar iz Ljubljane, v prihodnje pa naj bi jo organiziral vsako leto drug VDC.

Igra se po pravilih za mali nogomet, ki jih je določila Mednarodna nogometna federacija (FIFA). Vodje ekip VDC so se odločili za varianto 1 + 5 (vratar in 5 igralcev v polju), ob čemer ima vsaka ekipa pravico do zamenjave največ štirih igralcev na tekmi. Liga VDC v malem nogometu se bo igrala po dvokrožnem sistemu; vsaka ekipa z vsako – prvi krog se odigra letos, drugi krog pa v letu 1993. Zmagovalka prejme pokal, ki ga bo podelila Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije.

V ligo VDC v malem nogometu se je vključila tudi ekipa naše Delavnice pod posebnimi pogoji in tudi že odigrala prvi dve tekmi. Najprej je (23. 6. 1992) gostila ekipo VDC Tončke Hočevar iz Ljubljane ter zmagala z 8:1, naslednjega dne pa še ekipo Zavoda dr. Marijana Borštnerja iz Dornave in jo premagala s 5:0.

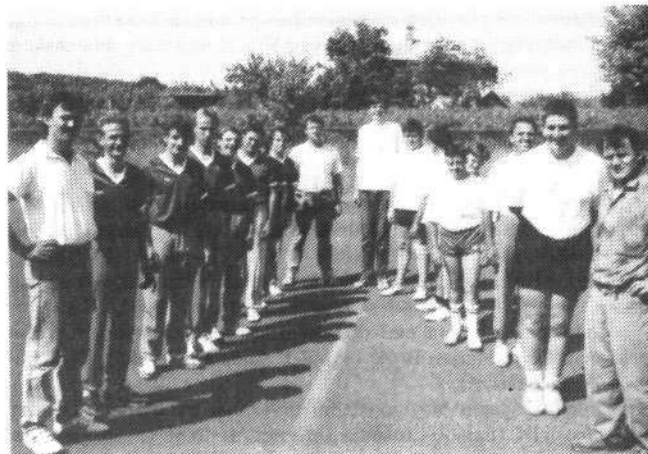
Čeprav se po rezultatih morda zdi, da smo z lahkoto zmagali, pa moramo povedati, da sta bili tekmi težki, in smo se morali za zmago pošteno potruditi.

Naslednji dve tekmi igramo v gosteh, in sicer v Kopru in Mariboru, in upamo na čim boljši rezultat.

■ Stanka Pleterski,
Delavnica pod posebnimi pogoji
Leskovec pri Krškem

Igralci leskovških Delavnic z gosti iz Dornave pred tekmo...

... in z žogo v nogah

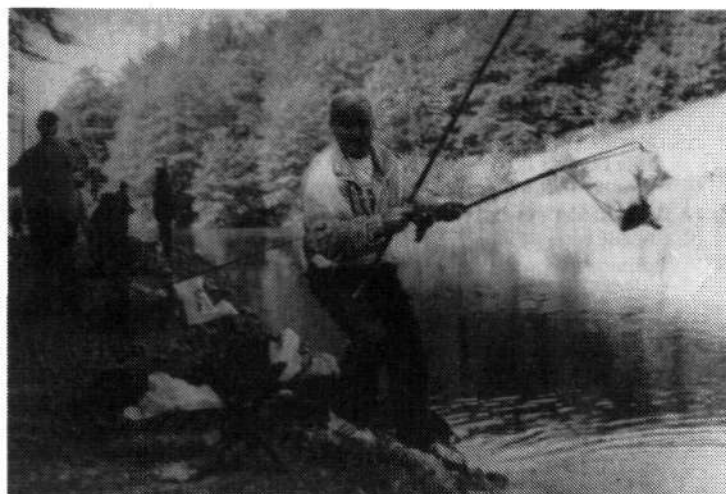
Prvenstvo v lovu rib s plovcem

V nedeljo, 28. junija, je bilo v Kostanjevici na Krki zadnje tekmovanje za prvenstvo ZRD Novo mesto v lovu rib s plovcem. V maju in juniju je bilo 5 tekmovanj, od katerih so se upoštevale 4 najboljše uvrstitve. Tekmovanja so organizirale ribiške družine Brestanica-Krško, Brežice, Metlika, Novo mesto in Kostanjevica.

Ekipni zmagovalci pri članih je postala ekipa RD Novo mesto I, ki je zbrala 88 točk, druga je ekipa RD Črnomelj s 85 točkami in tretja ekipa RD Brestanica-Krško II (Knez, Koren, Bregar) z 79 točkami. Prva ekipa ima pravico do udeležbe na pokalnem prvenstvu Slovenije, ki bo v organizaciji RD Ljutomer na Gajševskem jezeru. Ostale ekipe so bile: 4. RD Brežice, 5. RD Brestanica-Krško I, 6. RD Novo mesto II, 7. RD Kostanjevica in 8. RD Sevnica.

Pri posameznikih je postal prvak zveze Dušan Vučajnk, ki je zbral 88 točk, kolikor sta jih zbrala tudi drugo- in tretjevrščeni, vendar je o vrstnem redu odločila teža ulovljenih rib. Vrstni red pri članih: **1. Dušan Vučajnk, Brestanica-Krško I, 88 točk (15.810 g), 2. Egidij Knez, Brestanica-Krško II, 88 točk (12.815 g), 3. Janko Medved, Novo mesto I, 88 točk (9.860 g), 4. Brane Dimitrovski, Brežice, 85 točk (25.595 g), 5. Srečko Lamut, Novo mesto I, 85 točk (15.170 g), 6. Peter Dimitrovski, Brežice - rezerva, 82 točk (17.810 g), 7. Zdravko Bregar, Brestanica-Krško II, 82 točk (11.630 g), 8. Franc Štefanič, Črnomelj, 79 točk (17.660 g), 9. Jani Bajer, Novo mesto I, 79 točk (9.940 g) in 10. Milan Fabjan, Črnomelj, 76 točk (13.330 g).**

Prvih pet tekmovalcev se je tako uvrstilo v reprezentanco Zveze ribiških družin Novo mesto, ki se bo avgusta udeležila državnega prvenstva Republike Slovenije na Ptuj.

Tekmovalce so tudi tri članice iz RD Brestanica-Krško, ki se bodo prav tako udeležile državnega prvenstva in tudi pokalnega prvenstva Slovenije. Vse so zbrale po 91 točk, zato je tudi pri njih teža odločila o vrstnem redu: **1. Helena Vučajnk (7.850 g), 2. Janja Vučajnk (7.690 g) in 3. Marija Leskovšek (5.720 g).**

Vsem organizatorjem se TK ZRD Novo mesto zahvaljuje za dobro organizacijo tekmovanj. Tekmovalcem hvala lepa za fair obnašanje ob vodi in iskrene čestitke ob doseženih rezultatih ter še veliko uspeha na nadaljnjih tekmovanjih, kjer bodo zastopali ZRD Novo mesto, in na vseh ostalih meddružinskih tekmovanjih.

**Tekmovalna komisija ZRD Novo mesto
Predsednik: Dušan Vučajnk**

Natalija Repec odlična na Reki

Natalija Repec je kot članica slovenske reprezentance nastopila na Reki v dvoboju s Hrvaško. Ena zmaga, eno drugo in eno tretje mesto so dokaz za njene odlične nastope, v katerih je dosegla tudi svoje najboljše rezultate v letošnji sezoni, vse v prostem slogu. Na 200-metrski progi je zmagala s časom 2:10,09, na 100 m je zasedla 2. mesto z 1:00,83 in na 50 m 3. mesto s časom 28,73.

■ A. Bizjak

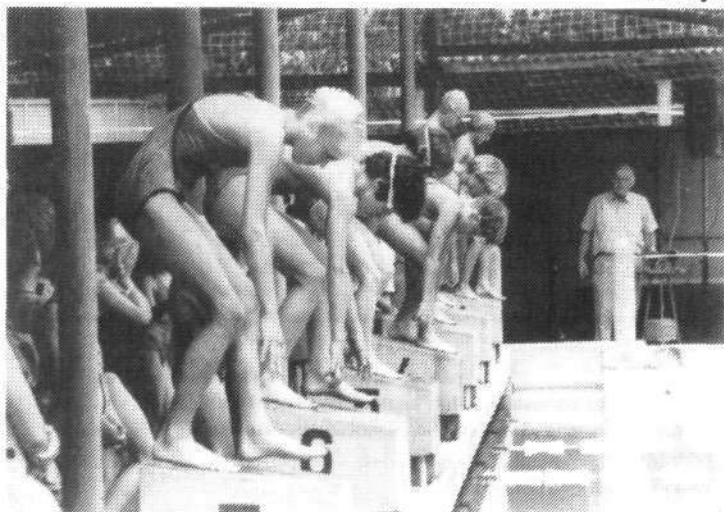

Foto: Črt Čargo

Dobra udeležba na Lilegovem memorialu

Na Lilegovem memorialu za mlajše pionirje, ki ga je 21. junija organiziral PK Celulozar, je sodelovalo 230 tekmovalcev (letnika 1981 in mlajših) iz 10 slovenskih klubov in enega hrvaškega. Nastopali so v dveh kategorijah - skupinah A in B - in v štafetah (skupaj plavalci A in B in plavalke A in B).

Zmagovalci - pri množici udeležencev in disciplin jih je veliko - so naslednji: mlajše pionirke A - 50 m prsno: Miklič (Kranj) 44,8; 50 m hrbtno: Pribošič (Krško) 41,4; 50 m delfin: Kološič (Maribor) 38,5; 50 m krawl: Kološič 34,0; mlajši pionirji A - 50 m prsno: Miklič (Ljubljana) 40,3; 50 m hrbtno: Trkman (Ilirija) 38,4; 50 m delfin: Gulin (Zagreb) 35,7; 50 m krawl: Velikonja (Ljubljana) 31,4; mlajše pionirke B - 50 m prsno: Štrovs (Trbovlje) 47,4; 50 m hrbtno: Štrovs 43,7; 50 m delfin: Brežnik (Olimpija) 41,0; 50 m krawl: Brežnik 35,6; mlajši pionirji B - 50 m prsno: Krvarič (Zagreb) 37,7; 50 m hrbtno: Košnik (Trbovlje); 50 m delfin: Ulčnik (Maribor) 38,9; 50 m krawl: Krvarič 32,...

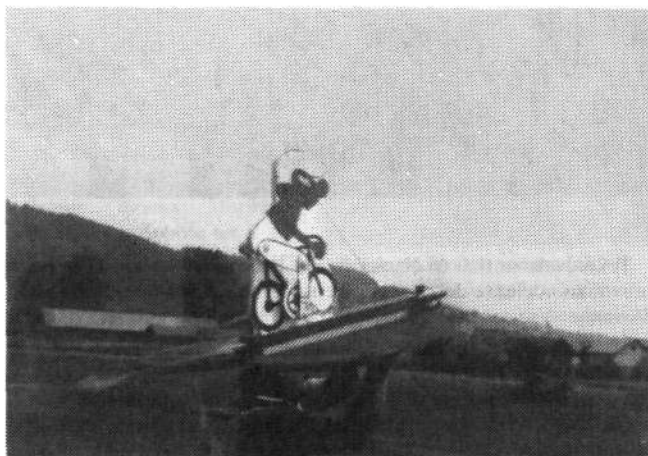
Poleg že omenjene zmage Nike Pribošič so krški predstavniki dosegli še naslednje uvrstitve med prvo trojico: N. Pribošič 2. mesto na 50 m prsno (45,9), Miha Cerle 2. mesto na 50 m prsno (41,6), K. Herakovič 2. mesto na 50 m prsno (50,2).

V štafeti 8 x 50 m krawl je zmagal trboveljski Rudar (4:48,50), druga je bila Ljubljana (4:55,28) in tretji zagrebški Medveščak (4:59,90).

Plavalni klub Celulozar se je zelo potrudil pri organizaciji in poskrbel, da so prvi trije uvrščeni poleg diplom dobili še praktične nagrade.

Modelarski miting

Modelarsko letališče pri Bregah je prejšnjo nedeljo ponovno zaživelo in zabučalo. Letalski modeli so brenčali naokrog kot besni sršeni, občudovalci (kakih dvesto jih je bilo) pa so pasli radovednost in, vsaj nekateri, cedili sline. Srečanja se je udeležilo 14 klubov in trije domači (krški) člani. Prikazali so nekaj starih modelov, ki smo jih že videli, in nekaj novih. Gre za radijsko vodena letala, ki jih njihovi lastniki včasih izpopolnjujejo, predvsem pa se lahko od leta do leta pokaže razlika v tem, kako lastnik, konstruktor ali izdelovalec modela, svoje letalo obvlada v zraku, med letenjem. In tokrat je bilo treba pokazati resnično veliko znanja, saj je udeležencem nagajal precej močan bočni veter. Zakaj smo napisali, da so nekateri izmed opazovalcev cedili sline!? Zato, ker so pač nekateri izmed udeležencev mitinga prinesli pokazat take modele, da se je nekemu utrgalo: "Ta vedno privleče kaj takega, kar si potem zaželiš narediti še sam!"

Tale štrumfek je delo Tomaža Svolfšaka iz Škofje Loke in to je ena tistih reči, ki so si jo obiskovalci in ostali udeleženci z veseljem ogledali. Narejen je tako, da med letenjem tudi sam goni svoje kolo, le da sta mu veter in hitrost to brcanje nekoliko ovirala. Ima pa take letalne lastnosti, da je v dokaj močnem vetru na trenutke skoraj lebdel v zraku, potem pa se je zopet pognal naprej.

Športne igre obrtnikov Posavja

Brežiški obrtniki so bili preteklo soboto (27. junija) organizatorji in gostitelji športno-zabavnega srečanja svojih kolegov iz vseh posavskih občin. Skupni seštevek je pokazal premoč Krčanov, ki so se z 69 točkami prednosti uvrstili na prvo mesto. Za njimi so bili Sevničani (55 doseženih točk), tretji pa Brežičani (51 doseženih točk).

V **streljanju** se je najbolje odrezala krška ekipa (667 krogov). Brežičani (drugi) so nastreljali 485 krogov in Sevničani 269. Med posamezniki je bil najboljši strelec Tone Molan (179), drugi Drago Imperl (172), oba sta iz krške občine, tretji pa je bil Brežičan Janez Kranjc (168 krogov).

V **šahu** so zmagali Krčani, drugi so bili Sevničani in tretji Brežičani. Sevnška ekipa se je najbolje odrezala v rokometu, krška je bila druga in brežiška tretja. V kegljanju so zmagali Brežičani (1.135 kegljev). Krčani (drugi) so jih podrli 963, Brežičani (tretji) pa 919. Med posamezniki je bil najmočnejši Srečko Kodrič (224), Branko Zorič je bil drugi (218), Pepi Bogovič pa tretji (190). Vsi trije so iz Brežic.

V **tenisu** so zmagali Sevničani, drugi so bili Brežičani in tretji Krčani. Krčani pa so zmagali v malem nogometu in vlečenju vrvi, obakrat so bili Brežičani drugi in Sevničani tretji.

Zaključno tekmovanje, **vlečenje vrvi**, so udeleženci opravili v Buškoju in vso zadevo potem kar tam raztegnili še v družabno srečanje.

■ Drago Imperl

Model Tadeja Jesenška, primeren za vleko reklamnih trakov sponzorjev (prvi z leve). Tadej je sedaj sicer v Mariboru, a krški modelarji mu priznavajo, da se je po njegovi zaslugi njihov klub sploh postavil na noge.

Košarkarski dogodek! **Ameriški reprezentanti v Leskovcu**

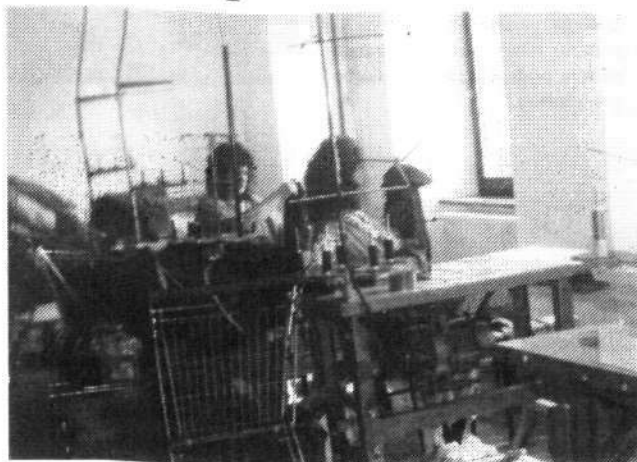
V prejšnji številki Našega glasa smo napovedali tekmo. Potem so po časopisih krožile različne ocene o kakovosti moštva ameriških igralcev. Zato smo se odločili, da objavimo samo eno izmed fotografij Črta Čarga.

Počitnice so tu!

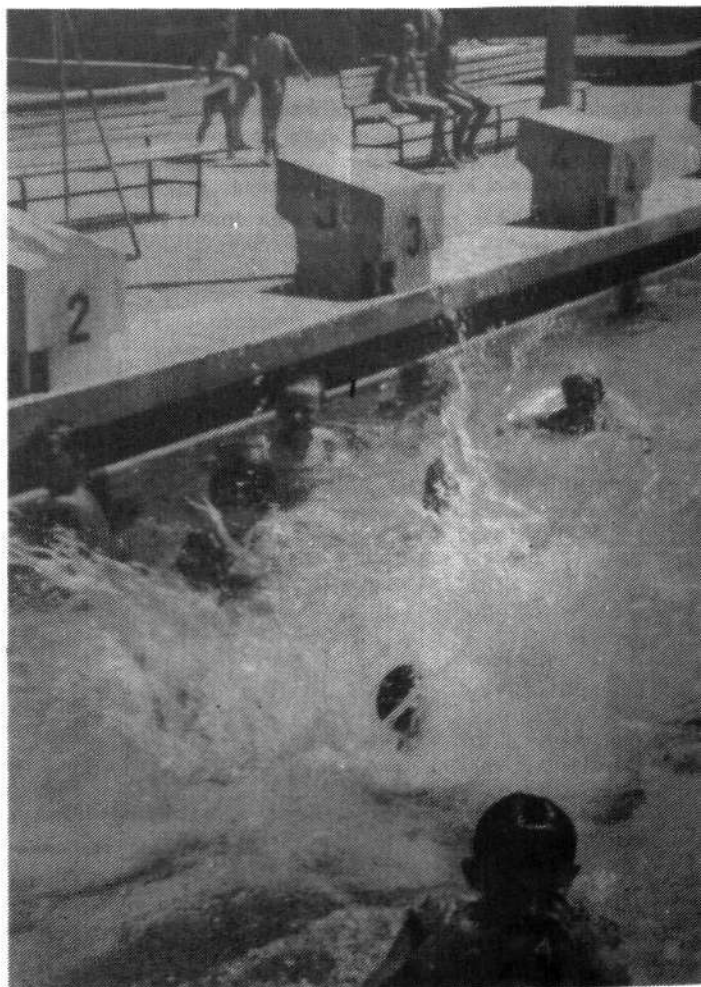
Počitnice so tu in ker je od slovenskega morja ostal samo še lavor, bo prav prišel tudi krški bazen. Posnetek je letošnji, na bazenu pri Vidmu je živahno, imajo tudi plavalno šolo.

Zaradi počitnic polagamo na srce voznikom: vozite previdno. Otroci so razigrani in se spozabijo. Več jih je na cesti kot pozimi in VI morate paziti nanje, da si ne otežite vesti!

Sicer pa obrtniki in podjetniki tekmujejo vedno in povsod...

BESEDNA BITKA OKROG NAJEMA-nja stare koprivniške osnovne šole je očitno zaključena. Prostore je v najem dobilo podjetje Darja iz Krškega. V zgornjih prostorih prenovljene osnovne šole je lastnik, podjetni Igor Dobrovnik, namestil šivalnico, kjer trenutno delajo tri šivilje. Začele so junija in šivajo trenirke. (Blaž Sotošek)

Praznik plesa in ples za praznik

Društvo za plesno dejavnost je 18. junija proslavilo 5. obletnico delovanja. Nastop v kulturnem domu je bil strnjen prikaz dela in zahvala vsem, ki podpirajo njihova prizadevanja. Teden dni kasneje so plesalci nastopili na Trgu Matije Gubca (na sliki) v okviru prireditve ob dnevu državnosti. (Foto: Črt Čargo)

Gasilci so praznovali delovno

Na zaključni dan prireditev ob prazniku krajevne skupnosti Krško, v soboto, 20. junija, so gasilci krškega prostovoljnega društva in poklicne gasilske enote Krško izvedli skupno vajo: ukrepanje ob nesreči z razlitjem nevarne snovi. Sodelovali so še Policijska postaja in Zdravstveni dom Krško, sanitarna inšpekcija in občinski štab civilne zaščite. Eden od namenov vaje je bil, da se tudi gasilci prostovoljci usposobijo za delo z opremo, ki je v takih primerih nujna, pa jo v občini poseduje, in to v zadostni količini za več delovnih skupin, le poklicna gasilska enota.

Avgust Mlakar, poveljnik Gasilskega društva Krško, je vodil vajo in jo takole ocenil: "Zelo sem zadovoljen, ampak očno bi dal prav dobro, ker odlična ni nobena vaja. Je pa to prvič, da se je eno od društev na lastno pobudo odločilo organizirati tako vajo, in to zaradi potrebe po izobraževanju, ker je nevarnih snovi vse več in zato tudi več možnosti za nesreče z njimi. Sem pa malo razočaran, ker je odziv krajanov tako slab." Poveljnik Mlakar se je zahvalil vsem sodelujočim v akciji in Zavarovalnici Triglav kot sponzorju vaje.

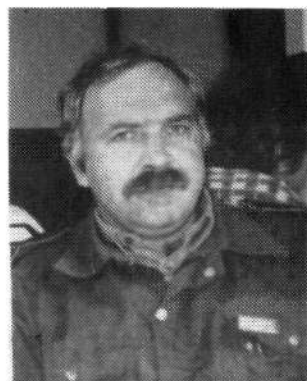
Blaž Kolar, direktor Poklicne gasilske enote Krško: "S to vajo je dokončan cikel osnovnega usposabljanja operativnega sestava GD Krško, ki so ga opravljali v poklicni gasilski enoti z njeno tehniko in sredstvi in pod vodstvom tamkajšnjega kadra. Vse pa sodi v sklop skupne zamisli strokovna znanja, tehniko in opremo, ki jo ima poklicna enota, posredovati in dajati v uporabo gasilskim društvom. To še zlasti velja za zahtevno področje nevarnih snovi. Imamo tehniko in opremo, ki jo ima poklicni sestav zaradi male številčnosti ne more v polni meri izkoristiti. GD Krško ima redno take cikle, ostala društva v občini so še na začetku.

Vaja je bila uspešna z dveh aspektov. Prvič, pokazala je nujno skupno delovanje poklicnih in prostovoljnih gasilcev in doseže-

ni uspeh pri usposabljanju za take vrste ukrepanje. Prav je, da so se skupaj predstavili javnosti. In drugič, prikazali so raven usposobljenosti operativne sestave

krškega gasilskega društva, kar pomeni novo moč za ukrepanje na tem področju, in to je najbolj pomembno."

Blaž Kolar

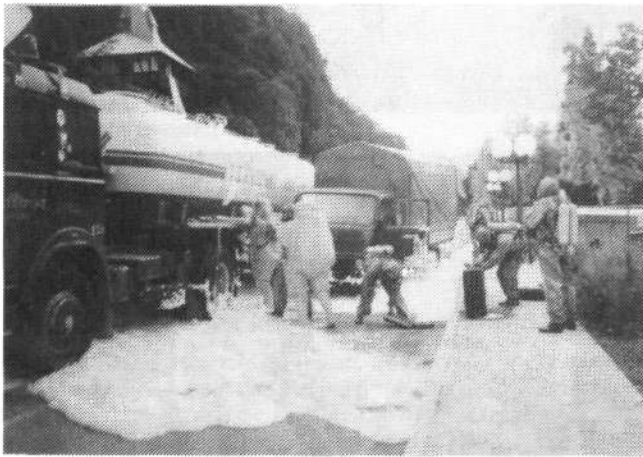
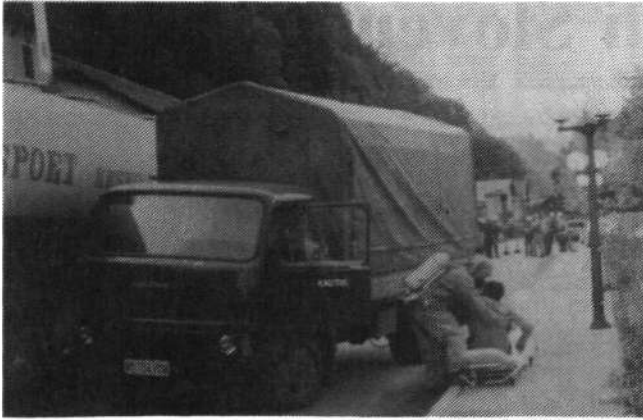

Avgust Mlakar

Vaji so prisostvovali predstavniki občinskih gasilskih zvez iz Brežic in Sevnice, poklicnih gasilcev NEK, OŠCZ, ni pa bilo nikogar iz OGZ Krško, niti poveljnika. Nasploh se zdi, da krška gasilska zveza nekako dremlje; tisto soboto je bilo v Velenju slovensko državno prvenstvo gasilcev, pa krških zastopnikov na njem ni bilo, saj OGZ ni organizirala občinskega tekmovanja za nobeno kategorijo.

Po scenariju se je zgodila nesreča, pri kateri iz cisterne, tako ugotovijo iz dokumenta voznika, izteka acetona – lahko hlapljiv, gorljiv in eksploziven. Reševalci z eksplozimetrom ugotovi večjo koncentracijo plina, zato dohode do mesta nesreče zapro v razdalji 40 metrov! Reševalci se morajo dela lotiti popolnoma zaščiteni, v izolacijskih oblekah in z maskami.

Voznik tovornjaka se je v nesreči poškodoval. Odnesejo ga na nosilih, ker reševalni avtomobil ne sme v nevarno območje (slika na naslednji strani).

Penasta zapora tal preprečuje izhlapevanje acetona, s tem pa nevarnost požara oziroma eksplozije. Ena ekipa gasilcev (na desni) bo zamašila kanalizacijske jaške od mesta nesreče navzdol, druga razpoko na cisterni.

Treba je še napeti trakove, gumijasto zaplato napolniti z zrakom in razpoko na cisterni bo zakrpana. Vozili bodo nato odstranili in do konca sanirali območje.

Alojz Valand

Mladi gasilci

Ko so "ta veliki" končali, so imeli svojo vajo še mladi gasilci: pogasiti so morali začetni požar, zbiti tarčo z vodnim curkom in prenašati vodo iz ene posode v drugo. Za nalogo so potrebovali v povprečju 90 sekund, čeprav jih je sicer za vajo odmerjenih 120.

"V GD Krško je 25 mladih gasilcev, dečkov in deklic od 7. do 14. leta," je povedal **Alojz Valand, gasilski častnik, mentor za pionirje.** "Vadijo vsak petek med šolskim letom. Lani je ena od ekip zmagala na občinskem tekmovanju, druga je zasedla 4. mesto. Letos s tekmovanji ni bilo nič, čeprav so se zanje pripravljali že od marca. Vsi pa tega pogrešamo, zato bomo sami peljali pionirje na eno od memorialnih tekmovanj ali pa kar sami organizirali kakšnega."

Kolesarski krog okoli Slovenije

Kolesarji rekreativci so 20. junija krenili na šestdnevno, okoli 1000 kilometrov dolgo pot okoli Slovenije. Kljub deževnemu vremenu so jih pred krški gasilski dom prišli pospremit sodelavci in prijatelji iz krajevne skupnosti Krško in gasilskega društva, direktorica Papirotija Milena Šauta (pod dežnikom), od koder je (bila) polovica udeležencev, in predsednik krškega izvršnega sveta, inž. Franc Černelič. Podobna skupina se je zbrala tudi ob vrnitvi 25. junija in v imenu krajanov je Slavko Šribar poleg pozdrava namenil nekaj besed dnevu slovenske samostojnosti, ki mu je bilo to ne ravno lahko, a kljub temu lepo potovanje tudi posvečeno.

Razen dežja na prvi dan in kolektivnega padca v Radgoni, nevsječnosti na poti niso imeli. Pač pa se je dalo ob hitrosti, ki jo zmoro kolo, kot pravi Igor Kranjec, odlično razgledati po slovenskih pokrajinah. Del poti jim bo ostal v spomin na video posnetkih, ki so jih napravili prijatelji, ko so jim sledili na nekaterih etapah. Videli so tudi, da se je za praznik veliko drugih kolesarjev podalo na daljše ali krajše poti, in na Črnem Kalu srečali ptujske tekače. Prvo dobrodošlico ob vrnitvi pa so jim prišli "od doma" izraziti celo na Gorjance.

Na sliki so udeleženci potovanja pred odhodom – od leve: Božidar Urek, Matjaž Šribar, Vinko Virant, Roman Majcenič, Igor Kranjec, Bojan Žmavc in Marjan Geršak. Naštejmo še tiste, ki so pomagali uresničiti to lepo zamisel v čast slovenski državnosti: Papiroti Krško, Lekarna Krško, Tosama Domžale, Unior Zreče, Zavarovalnica Triglav Krško, Krajevna skupnost Krško, SO Krško, Sitografija Geršak, gostilni Komočar in Murko, trgovina Pelikan, Graverstvo Končina, trgovina Mark, Jordantisk, Kazino Črnelč in člani Gasilskega društva Krško.

Slovenski Krščanski Demokrati

Ivan Oman v Krškem

V petek, 3. julija (to je danes zvečer!), bo ob 20. uri v krškem kulturnem domu gostoval Ivan Oman. Udeležil se bo (na "oni strani mize" enega izmed srečanj, ki jih pripravljajo krški krščanski demokrati in ki nosijo skupni naziv Korak k resnici. Srečanju so organizatorji dali naziv "Slovenski kmet včeraj-danes-jutri". Član predsedstva Republike Slovenije bo zbranim pripovedoval o tem, kako vidi problematiko kmeta v slovenskem prostoru, ne le političnem, pač pa tudi ekonomskem in socialnem. Nastopila bo tudi folklorna skupina s Senovega.

Pridite!